

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF. BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 irt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Csak fujja, fujja!

Budapest, április 26.

(K.) Bánffy Dezső riadót fuvatott: talpra protestánsok, nyakatokban a veszedelem! Ez az egyik faktum. A riadó szavára mi azt feleltük, hogy könnyelműbb játékból még sohasem fujtak riadóba. Ez a másik faktum. És most jön a harmadik, amelyre ezennel van szerencsénk fölhívni a tisztelt közönség figyelmét. A református konvent ugyanis három napon keresztül tanácskozott és kétségtelenül mindent megvitatott, ami az egyház szempontjából fontos. De azt is, ami nem olyan fontos. Mert kicsi dolgokkal is illik foglalkoznia a konventnek, megfélekednie pedig semmiről sem illik. Már most tessék átnézni a konvent tanácskozásainak egész anyagát és tessék megvizsgálni még a szavakban ki sem fejezhető hangulatot is, amelyekben esetleg rejtőzhetik valami érdekes és jellemző: akad-e a tanácskozás hangjában és egész anyagában csak a legkisebb jel, mely arra vallana, hogy a protestánsoknak nyakában a veszedelem? A konvent nyugodt volt. És tudott volna-e nyugodt maradni, ha az egyház helyzete nyugtalanító? A konvent hangja véges végig normális volt. És tudott volna-e normális maradni, ha a protestánsok állapota csak a leglátványosabb is abnormális? Ilyet nem szabad föltenni arról a magas testületéről, amelyben az egész püspöki kar s a protestánsok minden világi oszlopa is együtt volt. Ha tehát a konvent higgadtan, nyugodtan és normálisan tudott tárgyalni, ha tanácskozásaiiban még a temperamentum hevesebb játéka se árult el olyasmit, hogy talán mégis lehet valami a levegőben, amiről beszélni nem lehet, de amire nem gondolni lehetetlen: akkor ez a harmadik faktum — ítélet. Itél ugyanis a két prognózis dolgában, hogy melyik volt az igaz: a Bánffy Dezsőé vagy a miénk.

A konvent tanácskozása után nyugodt lélekkel merjük megismételni, hogy az a riadó

egészen méltó volt a főudvarmester politikai multjához. Kétszínű volt mostan is, mint azelőtt. Mert vagy hitte, hogy a protestáns egyháznak nyakában a veszedelem, vagy nem hitte. Ha nem hitte, akkor igazán feneketlen frivolitás kellett hozzá, hogy olyan kuruc módon döngesse a protestáns lelkiismeret kapuját. Ha pedig hitte, akkor igazán kvalifikálhatatlan közömbösség, hogy szavát sem hallatta a konvent színe előtt, ahol a legilletékesebb férfiakhoz szólhatott volna intelmével. De báró Bánffy Dezső furfangosan, ahogy szokta, megkerülte ezt a veszedelmes alternatívát. Ha kezdetben ő verte félre a harangokat a rendelkezésére álló sajtóban, viszont a tizenkettedik órában megintervjuváltta magát az egyik újsággal s akkor mosolygó ártatlansággal jelentette ki, hogy nincs semmiféle veszedelem, csak apró-cseprő sérelmek vannak, amiket a kormány egy kis jóakarattal orvosolhat. Hogy miért várattok ez az intervju olyan sokáig magára: ezt érthetővé teszi a főudvarmester szándéka, — hogy miért jött meg mégis: ezt érthetővé teszi a konvent összeülése. Bánffy Dezső még a nemzet nyugalmanak árán is szívesen látta a felekezeti csóva meggyújtását, mely az ő sötét terveinek világított; de nyomban magához hivatva az újságíróját és a maga részéről lefokozta a riadó jelentőségét a minimumra, mikor megérezte, hogy a református konvent reá cáfolhat. Ez a ravaszság reá vall. De a konvent lefolyása mégis eltöri föltötte a pálcát.

Azt bizonyítja ugyanis a konvent, hogy a református közönség nem ült fel a főudvarmester ur ravasz játékanak. S ha most nem ült fel, ezental még kevésbé fog felülni. Régi mese tanítja, hogy a veszedelmet kiabálóknak is csak egyszer hittek — másodsor süket fülekre talált, ha talán akkor már igaza is volt, amit a főudvarmesterről aligha fog a krónika valamikor följegyezhetni. Mert ő a kényelmes háttérben beszél, lázít, harangoz és éppen csak azt az egyet nem

teszi meg, ami legtermészetesebb volna, hogy — magyarul szólva — kiálljon a placra. Oh nem. Nem ilyen az ő természete. Ő mindig csak azt fogja tenni, amit most tett: megfuvatja a riadót, ha ez így felel meg jobban a céljainak s tüstént a maga ajkával szólal meg, hogy lefujjon, ha ezt parancsolja rá a kényszerhelyzet. A veszedelmet a más kezével festeti a falra, de a letörléshez maga fog jelentkezni. Így csináltatja mással azt a bajt, amelyből ő aztán államférfiúi bölcseséggel vezeti ki a nemzetet. Azaz hogy vezetné. Ha ugyanis a nemzet elég óvatlan volna, hogy belemenjen a bajba. De nem megy. S mert a szuggerált verem hiábavaló, kárba vész az államférfiúi bölcsesség is. A főudvarmester tehát már senkit sem fog megmenteni, mert törbe ejteni se fog senkit, még az ő kiváló fufangjával sem. Már itt nem marad más hátra, csak tessék a saját becses személyében kirukkolni, ka azt akarja, hogy akár a riadójának, akár a lefuvó szavának jelentőséget tulajdonítson valaki.

Addig nem. A református konvent sem. Ahogy ezt most olyan flagransul megmutatta. Mert nem is akart tudni olyan sérelmekről, amelyekért ez a kormány volna felelősségre vonható. Az egyetlen sérelem, mely a három napos tanácskozás során szóba került: az *erdélyi püspök* címe volt. De ezt se próbálta a konvent az etikett-kérdésből nagyobb jelentőségűvé felfujni. Sérelmesnek találta ezt a címet, aminthogy sérelmes is. Orvoslásra akarja felszólítani a kormányt, aminthogy az orvoslásnak módját is kell találni. Mert a kormány intenciójának nem is felelhet meg, hogy a Bánffy kegyelméből püspökké lett ifju tultengő önértetét még ilyen megtevesztő címmel is növelje. A gyulafehérvári püspök önérzete ugyanis két országra szóló, legalább a címében találjon egy kis figyelmeztetést némi önmérsékletre. A konventnek tehát föltétlenül igaza van. S éppen azért olyan higgadtan, olyan flegmával tudta ezt a kicsi dolgot tárgyalni, aminő a kérdést megilleti. De riadót nem fujt miatta. Sőt azt a másik riadót is

TÁRCA.

Az utolsó sztratégia.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: *Luce Terka.*

Mint mindenik kevésbé vagyonos özvegy asszonynak, Abrahámnak is volt egy kiadó butorozott szobája, meg egy kiadó szívű eladó leánya.

Ezek a butorozott szobák, mint ártatlan hálócskák többé-kevésbé szerencsés sikerrel szoktak a tiszteletreméltó anyai halászok által kezelteni, de az Abrahámné halacskaí szemtelen ravaszszággal éppen azon időben evickéltek ki mindig a hálóból, mikor az uzsonna-számlák tartozását egy karikagyűrű minőségében kellett volna az Abrahám Ilka kezeckéibe letenni.

Ezért nem is tulajdonított már több értéket Abrahámné a nyomorult szobáinaknak, mint egy egyiptomi álmoskönyv jóslásának. Kiadta ugyan a szobát továbbra is, de a nélkül, hogy egy-egy újabb lakó jöttéhez többé reményeket fűzött volna és lassan belenyugodott azon szomorú sorsba, hogy a leányának ninesen több szerencséje, mint egy mind a két szemére hályogos vadásznak. Ilka kisasszony pedig a huszonnyolcadik évre olyan blazirt lett a házasságkéréssel szemben, akár egy világfi a cukorrépa-termelés kartellje iránt.

Nem érdekelte többé, hogy az új lakónak szőke-e vagy barna a bajusza, hogy Ferenc-József

kabátot hord-e vagy zakkót, hogy a reggeli álmát meg szokták-e zavarni a suszterek és szabók számlái?

Hidég nyugalommal nézte jöttüket vagy mentüket, nem pirult el többé köszönésükre és nyugodt modorában férfiasan szorított kezét egyik vagy másikkal, ha házasságukhoz gratulálnia kellett.

Olyan lett, mint a felfőzött víz. Megtisztult, lehiggadt és nyugodt közönnyel várta az örömtelen, vegetáló életet.

Igy, a legutoljára jött lakójukat, aki már egy hét óta lakott náluk, még nem is látta. Az anyjától hallotta, hogy valami lengyel professzor Krakkóból, névszerint Leszjek Boliszláv, aki a két hónapi szünidőt itt a Krivánhoz közel akarja tölteni, ahol a botanika nem éppen valami ékes virágát, az „enyves kankalint” akarja tanulmányozni.

Ilka vállalt vont erre s azt felelte az anyjának:

— Valami bolond lesz. Egy apró kiadású Darwin, aki a növényeket hussal akarja etetni.

Abrahámné nem felelt; csöndesen kötögetett a kanapé sarkában, míg egyszer ölébe téve kötést, azt kérdezte a leányától:

— Tudsz még valamit a botanikából, Ilka?

— A leány megrázta a fejét.

— Semmit.

— Kár.

Azután nem beszéltek erről, hanem az özvegy még az nap este előszedte a boldogult ura természetrajzi könyveit és éjjelleg olvasta Schenk „Handbuch der Botanik” című könyvét.

Egy reggel olyan idő kerekedett, hogy Ilka mosolygva mondta az anyjának:

— Ma alighanem a Kriván jön a lengyelhez és nem ő megy hozzá.

Akár egy kisebb méretű Vészur, ugy fűtöltek a hegyek, a villámok versenyre kelttek egymással s végül a felsőbb hatalmak, valószínűleg jobb szórakozás hiányában, nyakukra engedték a földi halandóknak esővízes hordójuk tartalmát.

Erre ide lenn csinos kis pánik kerekedett. A becsületes tótok házában szalmafedelét vihogva kapta le a szél, a ház belsejét döntötte a víz s Ilka reszkette várta az ő két kis árva szegénynek megérkezését, akik anyá nélkül ültek odahaza, míg az apjuk munkába volt.

Végre a szolgáló egy nagy lepedőben a hátán hozta el őket, lucskosan, bőrig ázva s piszszegő sirást hallatva mint két kis egérfő.

Ilkának első dolga az volt velük, hogy szárazba bujtatva egy-egy karaj vajaskenyeret adott a kezükbe s egymás mellé ültette őket a kanapéra. Azután előkeresett az apja holmijai közül egy nadrágot, ezt tétlen alul elvágta és leült, hogy beszegje a kis fiu számára.

A nadrágvarrás közben kopogtatott be Leszjek Boliszláv.

Derék szál szőke ember volt, erős vonásokkal, magas homlokkal, okos kék szemekkel, kissé vizenyős színben ugyan, de kifejezésében annál őszintébb lágyassággal.

Abrahámné bemutatva a leányának.

Boliszláv és Ilka kezét szorították, jól megérinték egymást, azután az özvegy bevitte a len-

legmával hagyta maga fölött elhangzani — csak fujja, fujja, akinek elég fölösleges tüdye s elég rugalmas lelkiismerete van hozzá...

BELFÖLD.

Az ülésszak berekesztése. Az országgyűlés mind a két házának ülése volt ma. A képviselőházban délelőtt tíz órakor, a főrendiházban pedig déli órákban délelőtt tíz órakor tartja legközelebbi ülését. A főrendiház mai ülésén az elnök tudatta, hogy gróf Tisza István bejelentette örökös tagságra való igényét s kérte vagyoni képességének elismerését, valamint a királyi meghívó levél kiesziklését.

Az öreg honvédek nyugdíja. Az aradi negyvennyolcas honvéd-egyesület nemrég feliratot intézett a miniszterelnökhöz és abban a munkaképtelen agg honvédek nyugdíjának fölemelését kérte. A miniszterelnök válasza ma érkezett az aradi polgármesterhez, tudatva, hogy az ország pénzügyi helyzete miatt az 1848—49-iki honvédek nyugdíja nem emelhető.

Egy ülésszak története. Perczel Dezső a mult ülésszokról jelentést terjesztett be, amely magában foglalja a képviselőház megalakulásáról, a választásokról s a képviselőház egyeből dolgairól szóló adatokat. A harmadik ülésszakban képviselői állásukról lemondottak hatan, és pedig: *Mara László, Goldis József, Pávics Armin, Beles János, Tibád Antal és Gulnér Gyula.* Elhunyt tíz képviselő: *gróf Van Ernő, Zsombóczy József, Radó Kálmán, gróf Horváth-Thödy Lajos, Fejérváry Károly, gróf Pejacsevich Artur, Urányi Imre, Teleski Plátó, Ivanovich Szilárd és Görgey Gyula.* Időközben tizenöt képviselőt választottak. Az ötszeférhetelenségi bizottság határozata alapján megszünt *Sima Ferenc* megbízása. Ötszeférhetetlen állásáról lemondott három képviselő. Azután fölserolga a jelentés az egyes miniszterek által beadott törvényjavaslatokat. Végül a mentelmi ügyekről számolt be. Előfordult harminchárom mentelmi ügy, elintéződött harminc, elintézetlen maradt három. A második ülésszakról maradt s a most berekesztett ülésszakban elintéződött huszonhét mentelmi ügy. Fölirat és kérvény érkezett háromszázkilencvenöt, el van intézve háromszázharminchét, elintézetlen ötvennyolc. A harmadik ülésszakban a képviselőház szünet ülést tartott.

Az Ugron-affér iratái. Széll Kálmán miniszterelnök áttette az ötszeférhetelenségi bizottsághoz az Ugron Gábor zabszállítására vonatkozó ügyiratokat. A kísérő átirat szerint a hadügyminiszter felvilágosításai a következők:

Ad. 1. Ugron Gábor képviselőnek zabszállítási ügylete, annak ide mellékelte, 1890. július 9-én és 14-én kelt beadványain alapszik;

ad. 2. Ugron Gábor szállított 7000 mm. zabot a budapesti katonai élelmi szertárba, 2890 mm. zabot a nagyszébeni katonai élelmi szertárba,

150 mm. zabot a gyulafehérvári katonai élelmi szertárba és 760 mm. zabot a kolozsvári katonai élelmi szertárba.

ad. 3. Az ezen ügyletekre vonatkozó négy eredeti szerződés (kötlevél) ide van mellékelve.

Ad. 4. A mellékelt szerződések szerint Ugron Gábor nem volt köteles saját termését szállítani; beadványában a szállítandó zabot nem mint sajátját jelölte meg.

A hadügyi igazgatás a termelőkkel kötött szerződésekben elődigi eltekintet attól, hogy kizárólag és kifejezetten a saját termésnek szállítását kösse ki, mert kinyilvánult volt a megkötött szerződések tartását akkor is követelni, ha a szerződést kötött mezőgazda különös események, kedvezőtlen esélyesí eredmények, saját termelvények rossz minősége miatt, mely a szállításkor nem fogadható el, vagy balesetek, például árvíz, tűzvész stb. következtében — saját termelvények szándékolt szállítását nem eszközölheti.

ad. 6. Ugron Gábor a legutóbb tartott delegáció hadügyi bizottsági albizottságának ülésében nem vett részt és a hadügyi igazgatásához semmiféle közleményt sem intézett.

E pontozás a miniszterelnöki átirat ezt jegyzi meg: A hadügyminiszter az ezen közleményének utolsó, 6. pontját illetőleg, miután úgy látszik, hogy a nevezett miniszter az a kérdést akként értelmezte, mintha egy hozzá intézett bizalmas közleményről volna szó, holott a tisztelt bizottság „Ugron Gábornak az 1899-ben tartott delegációs albizottság előtt tett bizalmi nyilatkozatának” a beszerzését kérte, újból kérdést intéztem a nevezett miniszter urhoz az iránt, hogy van-e erről tudomása, s erre részve a nyerező választ nem fogok késni a t. bizottsággal haladéktalanul közölni.

Az abonyi új választás. Pestvármegye központi választmánya ma ülést tartott és május 12-ikére tüzte ki az abonyi képviselőválasztást, amely tudvaleg *Gulnér Gyulának* államtitkárrá történt kinevezése folytán vált szükségessé. A választmány a választás előtt *Lángos Kálmánt*, helyettesül *Benedekty Gyulát* és jegyzőül *Máthé Józsefet* abonyi jegyzőt küldte ki.

A református konvent.

— Utolsó nap. —

Budapest, április 26.

A reformátusok konventje ma befejezte tanácskozásait. A mai ülés legfontosabb része az *erdélyi püspöki* cím kérdése fölött való határozathozatal volt, mely minden emóció nélkül, sőt minden felszólalás nélkül történt meg. A konvent egyhangulag elfogadta a közjogi bizottságnak azt a javaslatát, hogy ebben a kérdésben feliratot küldjenek a kormánynak. Ez a nyugodt, ünnepes manifesztáció igazán a legméltóbb volt ahhoz a nagydíszú gyülekezethez, mely a magyar reformátusok egyetemet képviseli.

Részletes tudósításunk így szól:

A konvent mai harmadik ülését *Tisza Kálmán* elnök nyitotta meg. *Molnár Béla* előadó jelentette, hogy a közjogi bizottság elvégezte munkáját és a konvent azonnali tárgyalhatja a jelentést.

A napirend előtt felszólalt *Szilágyi Dezső* és megjegyezte, hogy egy napilapban ma oly tudósítást olvasott, mely nem felel meg a tegnapi határozatoknak. Ugyanis az adóügyi bizottságról azt írta az em-

E hazugságra Ilka a haja tövéig elpirult, ami nagyon jól állt neki, annyira jól, hogy a hosszú lengyel elragadtatva szorította meg a kezét.

Mikor a két nő egyedül maradt, Ilka az anyja elé lépett. A pirosság eltűnt arcáról és küssé sapádt volt.

— Mit akarsz ezzel az emberrel? — kérdezte remegő hangon.

Abrahámné megfogta a leánya állát s kacagva nézett a szemébe.

— Hát nem tudnád?

— Ej — felelte Ilka kedvetlenül — hát nem okultál már eleget? Mire való ez a játék, anyám?

Az özvegy jókedvűen vállalt vont.

— Játék az igaz, de nem jár semmi kockázattal. Egy leánynak sohasem szabad felhagynia a reményével. Hisz végre még csak huszonegy éves vagy és volt egy negyven esztendőes leány ismerősöm, aki egy férfi kedvéért megtanult görögül, megtanult okarínázni és megtanulta a fazekas mesterséget. Annak az urnak ugyanis ez a három bogara volt és mondhatsz, hogy az a leány célt is ért. A te kötelességed Ilka, könnyebb volna. Én a te helyedben bemaognám egy pár nap alatt a „lépre kerítők” összes geneziséit. Én Istenem, nem tehetünk arról, hogy minden embernek más-más az izlése...

Ilka nagyot sóhajta, gondolkozza ment be a szobájába s este, mikor megvetette az ágát, saját maga előtt is pirulva, de azért a párnája alá tette Schenknek „Handbuch der Botanik”-ját.

litett lap, hogy a tegnapi határozat tulajdonképpen az adóügyi reform eltemelését előzta. Ez a tudósítás valótlan. Az adóügyi bizottság a tegnapi ülésen csak hírül adta, hogy az adóügyi reformtervezetek kidolgozása az idő rövidsége miatt lehetetlen volt. Legközelebb szomban elkészíti s a rendkívüli konvent elő terjeszti azt. Ezt szóló szükségesnek tartja a nyilvánosság előtt konstatálni, mert igen fontosnak tartja, hogy az ilyen lényeges kérdésekben az ország református egyháza a valóságnak megfelelő, helyes információt kapjon. (Élő helyeslés.)

Tisza Kálmán felveti a kérdést, nem volna-e helyes, ha hiteles gyorsírói leveleket készítenének a tanácskozásokról, mert gyakran zaj van az ülésen és a terem akusztikája sem jó. E miatt a lapudósítók tévedhetnek. A konvent az előkésére bizza a hiteles tudósítás módosztatnak megállapítását.

Tisza Kálmán elnök folytatónak bejelenti, hogy a pátrónai református lelkesítő táviratot kapott, amelyben a lelkesítő jelenti, hogy *Pátróha* község ma leégett. Összesen 70 család hajléktalan lett és a lelkesítő elhaladt. A konvent a leégettnek nyújtandó segély módoszatai iránt az ülés végén határoz.

Következett a napirend. A tisztántal egyházkerület felterjesztést intézett a konventhez a katonaság és honvédség körül nem tábori lelkesítők által feltesztelt lelkesítő szolgálatok külön díjazása tárgyában. A konvent *Antal Gábor, Fejes István, Tisza Kálmán* és *Czike Lajos* felszólalásai után elhatározta, hogy a külön díjazás iránt feliratot intéz a kormánynak. A protestáns lelkesítő számanak szanorítására vonatkozólag *Szilágyi Dezső* bejelenti, hogy nemcsak a szanorítás, de a rangemelés, illetőleg fizetésemelés tekintetében is határozott ígéretet kapott a hadügyi kermánvtól. Ezt a bejelentést örömmel tudomásul vették és elhatározták, hogy a lelkesítő szanorítása iránt a kellő lépést megteszi az egyház a maga részéről.

Az *állami segélyezés* ügyében a konvent elhatározta, hogy nem szükséges felterjesztést intézni a kormánynak, mert a magyar kormány az 1848. évi XX. t.-c. szellemében igenis iparkodik segélyezni a református és evangélikus egyházakat. Ez okból *Tisza Kálmán, Antal Gábor, Bernáth Elemér* felszólalásai után az ágostai evangélikusoknak az ügyre vonatkozó indítványa felett napirendre tért a konvent.

Következett „az erdélyi püspök” cím kérdése. *Molnár Béla* előadó a közjogi bizottság részéről előadja: Az erdélyi ev. ref. egyházkerület igazgató tanácsa 1140/1900. sz. alatt a nagyméltóságú vallás- és közoktatási miniszter ur 1185/1899. számú azon rendelethez, amely az erdélyi római katolikus püspök címzésére vonatkozik, a nevezett miniszter urhoz beadott feliratát felterjeszti, illetve bemutatja azon kérelem mellett, hogy a konvent a feliratban ismeretett sérelmet tárgyalja és írjon fel a vallás- és közoktatási miniszter urhoz, hogy az erdélyi egyházkerület által *szerkesztés* talált 1185/1899. előző számu rendeletét változtassa meg. A bizottság határozati javaslatát a következők:

Tekintettel arra, hogy a nagyméltóságú magyar királyi vallás- és közoktatásiügyi miniszter ur 1185/1899. számú rendelete azon felterjesztés alkalmát, hogy az erdélyi római katolikus püspökre nézve az *erdélyi püspök* cím kizárólagos használatát a hatóságokra kötelező és hogy ez által az erdélyi római katolikus püspök a többi egyházak püspökeivel egyetemesebb és kiválóbb — oly közjogi állással ruháztatnék fel, amiből kifolyólag a törvények által a felekezettek közt megalkotott jogegyenlőség esorbát szenvedne, felkérendő volna a nagyméltóságú vallás- és közoktatásiügyi miniszter ur iránt, hogy megfelelő módon ezen *féltérítést elenyészelteti és aggodalmainkat eloszlatni méltóztatassék.*

A konvent a bizottsági javaslatot egyhangulag elfogadta és azután gyorsan tárgyalta le a még hátralévő ügyeket.

A misszió-bizottság jelentését *Szabó János* előadó, *Zsigmond Sándor, Kun Bertalan, Szász Károly, Tisza Kálmán, György Endre* és *Fejes István* felszólalásai után elfogadták.

A jelentés tárgyalása közben olyan zajos volt a terem, hogy alig lehetett halk beszédet hallani, mire *Tisza Kálmán* felemelte a csempettyűt és általános derűtség közt kijelentte, hogy a csempettyűt addig abba nem hagyja, míg mindenki el nem halgat.

Kenessey Béla, a közalapi végrehajtó-bizottság előadója azt az indítványát terjesztette a konvent elé, hogy a rektifikációs költésekkel fennmaradt 360 koronát segélyként *Pátróha* község karosultjai számára szavazzák meg.

A konvent is ily értelemben határozott. A közgazdasági bizottság jelentését *Bartha Lajos* előadó terjesztette elő.

A tisztáninenni egyházkerületnek azt a felterjesztését, hogy az *amerikai magyar református egyháznak* kiesziklendő, hogy az a püspöki vagy esperesi elbocsátó levél nélkül semmiféle egyházi egyént ne alkalmazzon Magyarországon területéről, a bizottság teljesen magáéva tette.

Bernáth Elemér helyeselte a bizottság állásfoglalását annál is inkább, mert sokszor volt rá eset, hogy innen fogymeli vétség miatt elbocsátott lelkesítő az amerikai lelkesítő állomásokra igen könnyen alkalmazzák. Szükségesnek tartja, hogy a konvent kérelmet intézzen a vallás és közoktatásiügyi miniszterhez, aki diplomáciai úton közvetíti az amerikai egyházakkal a konvent kérelmét.

gyelt boldogult férje szobájába s megmutatta annak hátrahagyott növénygyűjteményét, amit a vendég nagyon érdekesnek talált.

Az ebéd alatt *Abrahámné* és a lengyel professzor között egész tudományos társalgás fejlődött ki.

Az özvegy hamar tisztába jött vendége speciális szenvedélyével: a „bogárfogó növények” tanulmányozásával s viszont a lengyel egész elragadta az asszony nem mindennapi ismerete a népszerűtlenebb tudományok e fájával, mely a nőket legkevésbé sem szokta érdekelni.

Egész komoly tudással beszélt a pingvula furesa műszereiről, meg az „uj-hollandi cephalótus” ravasz kelepejéről.

Ilka bámulva hallgatta az anyját s valami nyugtalan esodálattal nézte a lengyel kipirult arcát, amint ez kedvence témájáról beszélt.

Az ebéd végével, a fekete kávéval szóba került a növényirodalom is.

Abrahámné ügyesen hozzászólt ehhez is. Dicsérette Schenkét, gáncsolta Bouchét s mindezzel a lengyelt egészen elragadta.

Bucszás közben mosolyogva fordult a kevébeszédű Ilkához:

— Es a kisasszony nem barátja ennek a szép tudománynak?

— Nem! — felelte Ilka egyszerűen.

*Abrahámné*nek egy könnyű ránc jelent meg a homlokán, de azért kacagva fordult a vendégéhez:

— Ne higgyen neki! Egész meglepő észleléseket tett a „portugáli és marokkói lépeske” fajai körül.

Elintézését nyert ezután az erdélyi egyházkerület igazgató-tanácsának az a fölterjesztése, hogy a konvent sűrűsége meg a zsinati törvényeknek a lakási minőségét meghatározó szakaszainak módosítását: a tisztánbent egyházkerület felterjesztése a zsinati és förlátalmi egyházak országos segélygyűjtési kérelme dolgában.

Tarzuallak ezután a kultuszminiszter leiratát a kongrua kérdésében. Ennek tárgyalása után Tiszta Kálmán indítványára közönséget szavaztak Dókus Ernőnek, a kongrua-bizottság elnökének és Wlassics Gyula miniszternek.

Végül Fejes István ismertette az énekügyi bizottság jelentését, amely a háromszáz éves, elavult egyházi daloknak újakkal való fölcseréléséről s egy új gyűjtemény kiadásáról szól.

Gróf Tiszta István ajánlotta itt a bizottság figyelmébe, hogy ne tartsa az új egyházi zenéiről profán merényleteit, hanem legyen konzervatív, hagyja meg az ősrégi egyházi dalokat az ő puritán, naiv és költői formájukban.

A konvent ezzel elvégezte munkásságát. A holnap délelőtti tizenegy órára kitűzött záró ülésen bizottsági választás lesz s a jegyzőkönyv hitelesítését végzik el.

Szell Kálmán a temesiekhez.

Budapest, április 26.

Ma reggel Budapestre érkezett Temesvármegye küldöttsége és délelőtti félgyór órákig tisztelgett Szell Kálmán miniszterelnöknek, hogy tolmácsolja előtte az utolsó törvényhatósági közgyűlésnek bizalmi nyilatkozatát.

A küldöttséget, amelynek tagjai voltak Molnár Viktor főispán, Kapodó Gergely alispán, báró Baich Milán, Gall József főrendiházi tagok, gróf Woraciský János, Braumüller Emil, Flausch Mátyas kir. tan. megyebizottsági tagok, Vargies Imre, Beszenyey Ferenc, Mayer Károly országgyűlési képviselő, Molnár Viktor főispán mutatta be rövid beszéd kíséretében ezután Vargies Imre országgyűlési képviselő a megjelentek nevében lendületes szavakkal üdvözölte a kormányelnököt.

Állami életünk belső vonatkozásaiban — úgy mond — két kifejeződés momentum uralkodik: az egyik a némaivó által már veszelvzetve vélt szabadelvűség, az ennek alapján létesített és még létesítendő intézmények, a másik közigazgatási szervezeteinknek átformálása s átalakítása. A szabadelvűséget illetőleg Temesmegye azt vallja, hogy: in hoc signo vinces. Ez emelre országunkat az európai modern államok sorába, ez biztosítja nemzeti izmosodásunkat, szellemi és anyagi fejlődésünket.

Midőn Szell Kálmán kormányra lépett, mindenki tudta, hogy szabadelvű intézményeink nemcsak csontkitalanul fognak a jövőben fenntartatni, hanem hogy ezután is minden intézményünk a szabadelvűség szelleme fogja áthatni, amint ezt hazánk bölcsének, Deák Ferencnek legmeghittebb tanítványától másként feltenni és várni nem is lehetett. Az újabb időben azonban mutatkoznak egyes tünetek, melyek arra engedtet következtetni, hogy éppen ezen intézményeink hévessébb támadásnak lesznek kitéve és ezáltal az ország belsője veszelvzetve lesz. A kormányelnöknek a képviselőházban e hónap 2-án tett nyilatkozata ezután eloszlatta a kétkedőnek is minden aggodalmát az iránt, hogy ezen intézmények sértetlenül fognak fenntartatni, mert van a nap minden szakában egy ember őrzője, aki a központosított szellemének minden szándékait, akár nyílt, akár ortvamáadását a legerősebben vissza fogja utasítani, biztosítva ez által az ország nyugalmát, amelyet az annyira szükséges, a közélet által követelt intézmények megteremtésére fogunk felkészülni. Ezek közé tartozik első sorban a közigazgatás újraindítása. Egy alapos, Magyarországi elől minenkör szem előtt tartó, a nép szükségletei iránt érzékelő bíró, de a mellett erélyes, gyors és olcsó közigazgatás képezi államunk fenntartásának egyik létefeltételét és biztosítékát. A miniszterelnöknek ebbeli programnyilatkozata is csak megnyugtatót kellett az iránt, hogy ez az évtizedek óta napirenden levő kérdés a megoldás stádiumába jut. Egy nemes ambíciója, fennkölt szellemű és gondolkodású államférfinhoz méltó kiváncsi lesz ezen korszakot alkotó mű befejezés. Kívánja, hogy az ország szerte, hű ragaszkodása és tántoríthatatlan bizalma adon erőt a miniszterelnöknek ezen nagy mű megteremtéséhez, melyért a jelenlegi és a jövő nemzedék örök hálaival fogja jutalmazni ebbeli önfeláldozó tevékenységét.

Ezután letkes szavakban tolmácsolja Temesmegye közönségének tántoríthatatlan bizalmát, amelynek jelölő átadja a megye feliratát, kérve a miniszterelnöknek jóindulatát a jövőre is. (Lelkes eljenzés.)

Szell Kálmán miniszterelnök erre következőleg válaszolt:

Igen tisztelt küldöttség! Temesmegye közönségének megnyilatkozása, és a felirat és azok a szives szavak, amelyeket az önök t. szónoka, az én igen régi t. barátom, kihez engem olyan sok politikai és egyéni összekötő kapocs fűz, mert ő is abból a régi iskolából való, amelyben nekem politikai bölcsőm ringott, — hozzáim intézett, mind igazán nagy örömet szereznek nekem.

Az én tisztelt barátom különösen két dolgot és két indokot emlelt meg, ami Temesmegye közönségének bizalmát hoztam hozta. Mind a két dologban örülök, hogy egyetértünk. Aki az én politikai hivatalomat programom kifejtésénél figyelemmel kísérté és ismeri azt a lelkiismeretességét, amelyet én egész politikai életemben vezéricsillagul ismertem, az nem

kétkelkedhetett abban, hogy amit én akkor mondtam, azt én a szó tiszta értelmében, a felelősség érzetétől áthatva vallottam, mert úgy éreztem. (Tetszés.) Hiszen én azt a programot, amelyet kifejtettem, nem úgy komponáltam meg és nem azért csináltam, hogy én magamnak politikai pártot kreáljak, hogy én avval egyéni és önző politikai tendenciákat és célokat érjek el. Én azt fejeztem ki akkor, amit egész életemen át éreztem, annak adtam talán formásabb, tömörebb kifejezést, amit egész életemen át vallottam.

Az én minlenni tudja, — és ebben a körben talán én is hivathozhatom rá — hogy én azt a felelősségterhes feladatot és azt az állást, amelyre engem a sors szorított és amelyen most állok, soha egy percig, soha egy pillanatig, soha egy gondolattal nem kerestem, hanem engem ide hozott a kötelesség, amely akkor, amiód láttam, hogy ki sem térhelek előle, parancsolólag követelte, hogy beálljak és beálljak komoly időkbén egy nagy feladat megoldására közreműködni. Ha aki csak ezért és nem másért, csakis ezen motivumból és csak a kötelesség teljesítésének a sugallatából vállal ilyen feladatot, az joggal követelheti, még ha nem volna is politikai multja, hogy amit abban a komoly órában vállalt és amit mond ebben a felfogásban és ebben az érzelésben, a felett ne kételkedjek senki és azt komolyan vegye mindenki. (Élénk tetszés.)

Ha én most ezeket így megértem, csak azért teszem, mert az én t. barátom rámutatott arra, hogy voltak azok között, akik nem ismertek, kétkedők. Hiszen azok mindig vannak. Hogy azonban azon kétkedőknek erre okuk és joguk nem volt, azt az én öntudatom mondja, de mondja és bizonyítja minden tény, ami az én kormányzatom óta az én befolyással és közreműködésemmel történt. (Ugy van!) Én másképp nem is tudok politikát csinálni és nem is akarok, mert nem vagyok másképp megkonstruálva. Hogy én liberális politikus vagyok és liberális politikát csinálok, azt nem azért csinálom, mert azt a politikát akármilyen okból akceptáltam vagy recipiáltam, vagy nem tudom, ahhoz alkalmaztam magamat. Én azt azért csinálom, mert úgy érzek, úgy gondolokom és másképp nem tudok gondolkodni (Élénk tetszés.) és így gondolkodom egész életemben és teljesen áthatnak azok az igazságok, amikre az én t. barátom is alludált és amiket én elmondtam a nyilvánosság előtt sokszor, hogy ezt az országot, az egységes magyar nemzeti államot, az egységes magyar nemzeti kultúrát, amit, egy erős és művelt Magyarországot, másképpen mint liberális politika elvével, tényleg, vívmányával, törekvéseivel megalkotni, fejleszteni és megszilárdítani nem lehet. (Ugy van!) Ezt én nem ma vallom és nem azóta, mióta miniszterelnök vagyok, hanem vallottam azóta, amióta az abécéjét megismertem a politikának. En abban a korban nevelkedtem, amelynek az atmoszférája telítve volt annak az önzetlen, lelkes és kristálytiszta magyar liberálisizmusnak tanaival és elveivel, amelyeket Magyarország vezető értelmisége, a középosztály, Magyarország nagy szellemi és szad első negyedének befejezésétől folytatva az 1830-as és negyvenes években hirdettek, amelyekért azokat a dicső lelkes karcokat folytatták az ébredés korszakában, abban az atmoszférában nevelkedtem fel, amely élető elemét ezektől az időktől vette át és amely az igazi, valódi magyar liberális felfogás és a lángoló liberalizmus elveivel volt szaturálva.

Hát, aki ezekben az időkben nőtt fel politikusnak és azokban a tanokban izmosodott meg, az másképpen nem gondolkozhatik és mást sem vallhat. De nem azért mondom ezt, hogy önöket biztosítsam erről: önök ezt mind tudják rólam; ez csak mintegy visszhangul támad bennem t. barátom beszédjének arra a passzusára, amelyben azt mondta, hogy voltak ez irányban kételkedők is.

Ami a másik dolog illeti, amelyet az én t. barátom felhozott, szerencsésnek érzem magamat, hogy tökéletesen egy felfogást vallok Temesmegye közönségének felfogásával és az önökével. Amióta én az adminisztrációt az országunk ismerem, mindig azt vallottam, hogy mással, mint az állami közigazgatásnak rendszerével és olcsón alkalmazott rendszerével ezt az országot jól, becsületesen és gyorsan adminisztrálni nem lehet. Mert tőzti kart kell nevelnünk, jó állandó tiszti kart kell biztosítani és azt csak az állami közigazgatással érhetjük el. És biztosítanunk kell a magyar nemzeti állam egységes fejlődését is, amit megint csak az állami adminisztrációval érhetünk el. De már most nem azt állítom, hogy minden intézményt el kell spernünk, ami az állami adminisztráción kívül esik. Isten mentse meg! Az az ország, amely alapjában olyan becses intézményekkel bír, amely a mai szervezetében változatlanul meg nem állhat ugyan, és az idők mai követelményeinek alkalmazandó és módosítandó, de megfelelő reform mellett életképes önkormányzati szerv, aminő a magyar önkormányzat szervezete: nagy bünt követne el, ha ezt eltörölni iparkodnék. Nemesak ezért kell önkormányzatot, mert a mai komplikált, fejlődő gazdasági, kulturális és adminisztrációs teendőket lehetetlen volna centrumból mind elintézni, hanem azért is, mert az önkormányzatnak ellenőrző hivatala van ott, ahová a központi hatalom kezelője, a miniszter nem láthat és az önkormányzatnak másik feladata a közszellem ébrentartása, fejlesztése és erősítése is. Ezekért szükséges az önkormányzati intézményeket megszabadítani attól, ami nem sajátképpen hozzátartozó és beillesztendő öket az állami közigazgatás rendszeréből folyó követelmények keretébe. Fenn kell tartani azokból azt, ami jó és üdvös, az állami adminisztráció és az állami tisztviselők rendszerének keretében és a mellett.

Már most, amit én ezen reform főfeladatának tartok, az az, hogy a közigazgatást lehetőleg egyszerűsítsük, mert az egyszerűsítés a föltevétele annak, hogy közigazgatásunk jó és gyors legyen. Az irka-írának és a felesleges munkának, az irabeliség superfluitatájában vagyunk benne nyakig, itt is, kün is. A minisztériumtól kezdve le a közszégekig. Milyen rengeteg voltára jöttem rá a felesleges munkaszaporításnak; sejtettem ezt azelőtt is; most, a mióta a minisztériumot vezetem, tudom.

De nemcsak a sajátképpen politikai közigazgatásban van ez így, hanem valamennyiben. Abban tűzőm ki a reform számára a feladat egyik részét, hogy, amennyire csak lehet, közvetlenné, egyszerűbbé, gyorsabbá teryem az adminisztrációt és hiszem is, hogy ez a reform ezt a célt meg fogja közelíteni.

De én tovább megyek. Én addig is, amíg a nagy közigazgatási reform létesül, már a kezembe vettem egy akciót és ez az, hogy addig is, amíg a közigazgatási reform át fogja ölelni az összes közigazgatást, lehetőleg egyszerűsítéseket létesítsünk, még pedig a közigazgatásunk minden terén, nemcsak a helygyl, hanem az összes közigazgatási ágazatokban is, a minisztériumtól le a közszégekig, comprehensive, összhangzásba hozva az egészet.

Ezeket most azért hoztam fel, mert engem az a közvetlenség, amely az én t. barátom szavaiból az önök szives érzelmeit illetőleg felém sugárzott, mindig megkap és belemegittett engem akaratlanul és belevitt engem ezekbe a nyilatkozatokba. Ebből láthatják, hogy milyen értékes nekem az a bizalom, amelyet kifejeztek. Ebből azt látom, hogy beigazoltak tekintik és méltányolják azt, hogy komoly kötelességűdás és komoly törekvés vezetnek azon nagy feladatok megoldására, amelyeket magamnak kitűztem. Ezt a törekvést, ezt a komolyságot, ezt a kötelességűdást mindig megtalálják bennem és Isten segítségével ezzel talán érdemessé teszem magamat arra a bizalomra, amelyet ismételten köszönök. (Élénk, hosszas tetszés és eljenzés.)

A miniszterelnök hosszasanban társalgott még a küldöttség tagjaival.

Délelőtti baró Baich Milán déjounert adott, melyen a küldöttség tagjain kívül részt vettek, Szell Kálmán miniszterelnök és báró Fejérvary Géza honvédelmi miniszter, Temesvár város országgyűlési képviselője is.

KÜLFÖLD.

Uralkodók találkozója. Hírül adtuk több külföldi tudósítás nyomán, hogy a nyár folyamán az orosz cár és a német császár találkozni fog Ferenc József királylyal. Az uralkodók csakugyan találkozni fognak, amennyiben úgy Vilmos császár, mint Miklós cár nyáron Bécsbe jön, csakhogy nem ugyanez időben. Vilmos császár a nyáron viszonyon fogja a király berlini látogatását s azért, hogy gratuláljon neki hetvenedik születése napjához. Ugyanebből az okból a cár is eljön Bécsbe, még pedig valószínűleg június második felében. Egyéb részletek még nincsenek megállapítva. Vilmos császár megérkezésének napját még nem tudják.

Ausztriai nemzetiségi zavarok. Még most sem nyílik tiszta perspektíva Ausztria legközelebbi jövőjének megítélésére. A csehek most már nemesak a németekkel, de egy másik szláv néppel, a szlovénekkel is szemben találják magukat. Ugy áll a dolog, hogy a cseheknek az a terve, hogy a kormány gazdasági javaslatait és különösen a vasuti és beruházási javaslatát is meg akarják obstruálni, nagy visszaélést szűlt a szlovéneknek, akiknek felhivatalos organuma, a Slovenec, ma keservesen kifakad az ifjú-csehek ellen. A szlovének — így ir e lap — számos esetben saját érdekük kockázatásával is fenntartották a szláv szolidaritást, de most nem hajlandók az ifjú-csehek támogatni saját néptük érdekeinek flagrans megértésében, különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy nagyon publikatus ama cél elérése, amelyért a csehek küzdenek.

Lembergől jelentik, hogy Jaworski lovag holnapra egybehívta a lengyel-klub tagjait ülésre, amelyen a politikai helyzetről fognak tanácskozni és állást foglalnak a csehek obstrukciójá ügyében. Habár sokan vannak a lengyel képviselők közt olyanok, akik a csehekkel nem akarnak szakítani, mégis valószínű, hogy a holnapi ülésen határozatba fog menni a jőzanab elemek az az indítványa, hogy az obstrukciós taktikával fel kell hagyni. A reichsrath megnyitása után a kormány törvényjavaslatot fog benyújtani a Háznak arról, hogy a bányamunkások munkaidője törvényileg 9 órában legyen megszabva.

Prága, április 26.

A tartománygyűlés ma folytatta Pacak indítványának tárgyalását.

Deuorak követeli, hogy a kormány érvényt szerezzen az állami alaptörvényekben biztosított egyenjoguságnak. A német állami nyelv életbeletetése új konfliktusba kverné Ausztriát Németországgal, mert két nagy német állam nem állhat egymás mellett.

Schücker sajnálja, hogy a csehek a nyelvrendeléseket kiszakították a kiegyezési kérdések egész összetartozó komplexumából s úgy hozták szőnyegre a tartománygyűlésben, hogy az egész akciót megbuktassák. A tartománygyűlés nem az illetékes fórum és nem is alkalmas talai ennek a kérdésnek a meg-

oldására. Azok a rendeletek és törvények, amelyekre a csehek a kétnyelvűség követelését alapítják, nem állják meg a kritikát. Ha igaz, hogy Csehországban valamennyi hatóságnál mind a két nyelven fognak beadványokat elfogadni, akkor ez a cseheknek tett engedmény, míg a németeknek tett egyetlen engedmény, tudniillik a német érkezési nyelv használata a csendőrségnél és a postánál, már a Badeni-féle nyelvrendeletekben is megvolt. A németek nem fognak lemondani a nemzetiségi elhatárolás követeléséről. Csak így állhat helyre az országban a nyugalom. A németeknek kibékülésére való készségét ne vonják kétségbe és ne provokálják haszontalanul a németeket, hogy valahára létrejöhön a megegyezés a tartomány és a birodalom javára.

Herold azt mondja, hogy a csehek, akik Csehországban többségben vannak, nem követelnek maguk részére egyebet, mint amit a németek élveznek. A kormány nyelvtörvény-javaslatában mindenki a német állami nyelv behozatalát látja. A csehek csak azért vettek részt az egyezkedő konferenciában, hogy a kormánynak alkalmat adjanak arra, hogy a nyelvrendeletek visszavonásáért elégtételt adjon nekik. Ha ezt az elégtételt május 5-ig meg nem kapják, maguk vesznek maguknak elégtételt olyan módon, amely sem a németeknek, sem a kormányknak nem fog tetszeni. Az egyezkedési akció most már be van fejezve. A cseh képviselők soha sem fogják fölládozni népük érdekeit. (Élénk helyeslés a karzaton is.)

A tartományi főmarsall a karzat kiürítésével fenyegeti a közönséget.

Wolf (tulkiáltja az ifjú-csehek hosszantartó helyeslését.) Pacak indítványa komédia! Ez új komédiás-politika!

A tartományi főmarsall bejelenti, hogy be akarja rokesztani az ülést.

Wolf kiabálva követeli a karzat kiürítését, mire fülsiketítő lármá támad.

A tartományi főmarsall kijelenti, hogy a karzat alkalmazkodott figyelemzetetéséhez, tehát nincs oka a karzat kiürítésére.

Wolf újra követeli a karzat kiürítését és a közben sértő szavakkal illeti a cseheket.

A tartományi főmarsall folytonos lármá közben berekeszti az ülést és fel akarja olvastatni a bejelentéseket.

Wolf (a tartományi főmarsallhoz): Hívja meg a karzatos is a mai estélyére.

Azzal kiveszi a meghívást zsebéből, összetépi és a terembe dobja és felszólítja a németeket, hogy ne menjenek el az estélyre.

A csehek a megbotránkozás kiáltásaiba törnek ki.

Glöckner (Wolfhoz): De tisztességesnek is kell lenni.

Wolf: Vén asszonyokkal az ember nem visel háborut.

Az ezután következett felolvasások alatt Wolf és Stein a többi német képviselőkkel hangosan vitatkoznak.

Ezzel ért véget az ülés.

A háború.

Budapest, április 26.

Wepener kis helyőrsége felszabadult, az angolok előnyomulnak *Bothának* messzire szétszórt láncá ellen. Most már az a kérdés, képes lesz-e *Botha* ezzel az általános előnyomulással szemben sikert érni.

Botha, az új hadvezér, csinos kis sztratégiai diverzióval kezdte meg működését. Egy seregtestet, melynek erejét most még tüzetesen megítélni nem lehet, de amely inkább felülmúlja a 10.000 főt, semhogy alatta maradjon, küldött az ellenség oldalába és az összeköttetései ellen. Ezzel az eltérítő hadművelettel nyilván azt célozta, hogy *Roberts* egyrészt vasutjának és hátvonalának biztonságáért való aggodalomból, másrészt a kedvező alkalom kihasználása után való törekvésben, neki essék az oda dobott husos falatnak és jelentékenyen gyengítse a Bloemfonteinél felgyűjtött seregét.

Még nem lehet tisztán megállapítani, mi volt ennek, a bloemfonteini angol seregesoportnak a gyengítésére törekvő diverzióknak a végső célja. Csak *Roberts*nek megkezdődő hadműveleteit akarta-e *Botha* megakasztani, tehát csak időt nyerni, avagy az volt-e a szándéka, hogy Bloemfonteint főeregével megtámadja, ha *Roberts* ezt a pontot aránytalanul gyengén tartotta volna megszállva? *Krüger* elnöknek egy pár héttel ezelőtt tett nyilatkozata, hogy kezeskedik Bloemfonteint hamarosan visszafoglalásáért, látszólag erre vall. Ha *Bothát* az első szándék vezérelte, akkor elérte célját, ha a második, ugy nem; mert *Roberts* az oldalába és hátvonalába tört ellenség leküzdésére csak részben használt fel bloemfonteini csapatot, nagyobb részben pedig máshonnan kapott ilyen: Natalból és a Fokvárosból. Ha azonban *Bothának* ez a feltételezett terve nem sikerült is, úgy az mégis merész és magas koncepcióra vall.

De mikor kezdődik már meg az a valóságos, döntő harc? Nos hát, ami most történik *Oranje* délkeleti részén, az már nem előjáték, hanem maga a nagy dráma, annak első szakasza. Az történik most, aminek bekövetkeznie kellett, mikor a diverziós-csoport parancsnoka, aki úgy látszik *De Wet* tábornok, önszántából-e vagy meghagyásból, a helyett, hogy sietett volna vissza a főserg felé, még lebbb ment déinek és Wepener kis helyőrségének az elfogásával kezdett bibelődni.

Roberts főcsapatjával Brandfort előtt sakkban tartja *Botha* fősergét és ezáltal igyekszik tulszámmal megsemmisíteni, vagy legalább alaposan elverni *De Wet* jelentékeny seregtestét. Mert erről és nem a jelentéktelen kis wepeneri helyőrség elfogásáról vagy felmentéséről van most szó. Ha *Botha* kizöndül elsáncolt állásából, *Roberts* bizonyára mindjárt rája tör. Ha ezt nem teszi, úgy *De Wet* leverése után a most ellene működő hadosztályok *Thaba-Nebu* tájára fognak előnyomulni és akkor kezdődik a dráma második szakasza, a boer főserg leverésére célzó hadművelet.

Botha vállalkozása merész volt, s mint olyan kétélű. A visszavonulás elmulasztásával a részletekben való megveretés veszélyének tette ki a sereget. Lehet, hogy *De Wet* kerülővel a Bazutó-földön át kimenekül a kelepéből. De a hosszú utat meg fogja viselni és ő alig lesz képes jelen lehetni az északon várható nagy harcoknál.

(Wepener főszabadulása.)

London, április 26.

Wepener főszabadulása be van fejezve, de ennek az eseménynek csak másodrangú fontossága van; ennél sokkal fontosabb az a kérdés, vajjon fog-e sikerülni az angoloknak, hogy *De Wet* seregét körülzárják. Itt kétségesnek tartják e vállalkozás sikerét.

Két hadosztály, a *Drabanté* és a *Rundlé*, ennél a hadműveletnél nem jöhet figyelembe, mert amaz tegnap reggel Dewetsdorpot szállta meg, az utóbbi pedig ma reggel bevonult Wepenerbe. Csupán *French* lovasdandára hozhat ez idő szerint veszedelmet a boerokra. *French* dandára tegnap Vaalbanknál volt és átment a Modder folyón. Itt lesz valószínűleg a Ladybrand felé visszavonuló boer hadsereg keresztező pontja. *French* lovasasága a bazuto határhoz közel van. A boerok Wepeneről tizenöt mérföldnyire vannak; *French* husz mérföldnyire van tőle s az a kérdés már most, vajjon *French*, aki nem visz traint magával, előbb eljut-e oda.

London, április 26.

A Reuter-ügynökség jelenti a dewetsdorpi boer táborból 21-iki kelettel:

De Wet tábornok esütőtrökön éjjel arról értesült kémjeitől, hogy egy angol csapat Dewetsdorp felé nyomul előre. A boerok azonnal elindultak az angolok elfogására s pénteken reggel értek a csataterre. Az angolok elfoglaltak egy kopját, amelyet *Cronje* parancsnok nem szállott meg idejében. A boerok az est beálltáig gránátokkal lövöldöztek az angol táborra. Éjjel tizenöt angol, letérve az utról, gyalog jött a boer táborba. Hajnalban még tizenhárom angol érkezett a boer táborba. Másnap reggel az angolok lovaságot küldtek ki a boerok megkerülésére, mire *De Wet* tábornok *Wessels* parancsnokot küldte ki három ágyuval, hogy utját állja az ellenségnek, amely, ágyui nem lévén, kénytelen volt visszavonulni. Hosszas ágyuzás után az angolok visszavonultak egy domb mögött levő táborukba, mi alatt a csapatok a sáncokról sorítottak adtak, hogy az ellenség figyelmét a nagyon megrongált táborról eltereljék. A boeroknak három halottjuk és tizenkét sebesültjük volt. Az angolok vesztesége ismeretlen, az azonban bizonyos, hogy mikor jobb szárnyuk kénytelen volt visszavonulni, sok halottal hagyták a csatateret.

London, április 26.

A *Times*nak jelenti a Bloemfonteintól délre harminc mérföldnyire levő Roodekopból 24-iki kelettel: *Rundlé* tábornok heliográfál jelenti, hogy a közelében levő ellenség bétezer emberrel rendelkezik. A farmerek ellen, akik az angolok nagylelkűségét azzal viszonozták, hogy az ellenséget támogatták, megtörő rendszabályokat alkalmaznak.

Ugyanennek a lapnak jelenti Mafekingből tegnap kelettel: A boerok Wepener környékéről az országuton visszavonultak Ladybrand felé. Az angolok nem üldözték őket. Dalgety vesztesége összesen 33 halott és 132 sebesült.

London, április 26.

A Reuter-ügynökség jelenti Dewetsdorból tegnap kelettel: A boerok elhagyták hadállásukat. *French* tábornok, aki az éjjel Bloemfonteinből jön, a várostól északra elvágta a boerok összeköttetését, miután előbb megütöközött az ellenséggel Rooskop mellett. Az ellenség, amely *Botha* és *De Wet* parancsnoksága alatt állott, visszavonult északkelet felé. A tüzérség üldözi. A boerok nagy veszteséget szenvedtek. *French* tábornok az egész környékről elűzte az ellenséget.

Köln, április 27.

A *Kölnische Zeitung*nak jelenti Londonból, hogy ott nagy meglepődéssel fogadták azt a hírt, hogy sikerült a boerokat Wepener és Dewetsdorp tájékáról kiszorítani. De egyuttal sajnálják, hogy a boerok valószínűleg meg fognak menekülni, ha csak arra nem határozzák magukat, hogy Tabanehut tartani fogják. A hadjáratnak most új felvonása kezdődött meg, mely valószínűleg gyors lefolyású lesz.

London, április 26.

A visszavonuló boer hadsereg sorsára vonatkozó híreket feszült érdeklődéssel várják. A boerok három hadoszlopban vonulnak vissza. Az egyik Tabanehu felé halad, *Devet* tábornok szakasza keleti irányban Ladybrand felé és ugyanoda mennek a Wepeneret ostromlott csapatok is. Itt valószínűtlennek tartják, hogy mind a három csapat *French* tábornok elől elmenekülhetne.

(A harcokról.)

London, április 26.

Pretóriából jelenti keddről: A boerok újra elfoglalták Boshofot, ahonnan *Methuent* visszavonulásra kényszerítették és sok eleséget és hadikészletet találtak.

Warrentown, április 26.

Az angolok tegnap a boerokat erős ágyuzással kikérgették hadállásukból. A boerok jelentékeny veszteséget szenvedtek, az angoloknak nem volt veszteségük.

London, április 26.

A *Daily Mail*nek jelenti Kimberleyből tegnap kelettel: Tegnap a boerok új tábor ütöttek Windsorton közelében. Otani haderejük priekai, campbelli és griquatowni lázadókba áll, akik asszonyaikkal és családjaikkal észak felé vonultak. Az ellenség körülbelül ötszáz főnyi sereggel rendelkezik.

A *Times*nak jelenti Lourenco-Marquezből tegnap kelettel: Szavokihető szemtanuk jelenti, hogy a boerok sok élelmiszert hordanak össze a lydenburgi kerületben lévő raktárakba, ami megérdemli azt a föltevést, hogy a *gyönyörű utolsó hadállásuknak* tekintik. Időközben Johannesburg és Pretória környékét megerősítik. A johannesburgi ércöntő-gyárban éjjel-nappal dolgoznak. Hetenkint hétszáz lövedéket állítanak elő.

London, április 26.

A *Daily Mail* jelenti Lourenco-Marquezből 25-iki kelettel: Vasárnap éjjel merész kísérletet tettek a komatioporti hid elpusztítására. A terv végrehajtását néhány kaffer akadályozta meg azzal, hogy zajt ütött. Azóta a boerok szaporították haderejüket a határon.

Ladysmith, április 26.

Nines kilátás arra, hogy a dolgok mostani állása megváltozzék. A boerok az angolok hadállását mind a két oldalon megtámadhatatlannak találták. Angol őrházakat cirkálnak az országban s eljutnak egészen Actonhomesig a nélkül, hogy ellentállásra akadnának.

London, április 26.

A *New York Herald*nak jelenti Pretóriából, hogy a boerok kedden elfoglalták Boshofot, amelyet *Lord Methuen* elhagyott. A városban igen nagyszámú csapatot táborozott az angol tábornok. A katonaság óriási élelmiszerrel telve találták a boerok.

(Vegyes hírek.)

London, április 26.

Ritchie kereskedelmi miniszter tegnap Croydonban beszédet mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy a békekötés egyetlen feltétele az, hogy a dél-afrikai köztársaságok függetlenségéig egyszer s mindenkorra megszűnjék. Tévös az a föltevés, hogy a spionskopi eseményekre vonatkozó táviratok *Roberts* lord beleegyezése nélkül juttattak nyilvánosságra. A táviratok közzététele nem teszi szükségessé *Buller* tábornok visszahívását.

Fokváros, április 26.

A fokföldi minisztérium kebelében vizsály támadt. Hír szerint két miniszter a köztársaságok

annektálását óhajtja, két másik miniszter pedig koményen sikra szállt a köztársaságok függetlenségéért. Egy miniszter semleges álláspontot foglal el.

Bern, április 26.

A washingtoni államkormány táviratban tudatta az itteni békeirodával, hogy átvette kérvényét, amelyben a délafrikai háború megszüntetését végezt az Egyesült Államok elnökének intervencióját kéri. Együttal azonban jelenti azt is, hogy Anelia a két boer köztársaságnak egy hasonló kérésére már kijelentette, hogy idegen hatalom közvetítését nem fogadja el.

London, április 26.

A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: Tegnap egy szomszéd vasgyárban, amelyet a kormány arzenálnak használ, s amelynek bizonyos Grünberg a vezetője, robbanás történt, amely az épületet elpusztította. Tíz ember életét vesztette, 32 megsérült. A munkások nagyobbára franciák és olaszok. Grünberg könnyű sérülést szenvedett. A robbanás oka ismeretlen. Utána a szomszéd házak nyomban lángba borultak. Az általános rémületet növelte az asszonyok és gyermekek jajveszékése a szomszéd utcákon.

London, április 26.

A Daily Telegraph jelenti Fokvárosból: A Hal-öbölől Buluváóig építendő vasuti vonalról írva azt mondja a Cape Times, hogy a legjobb politika Dél-Afrika valamennyi vasutrendszerének egyesítése lenne. Ez mindenesetre jobb politika volna, mintha Németországnak akadályokat sürdtenének útjába, ami csak költsönös elkeseredést gázná.

Aliwa-North, április 26.

Két fokgyarmati hírszerző érkezett ide, akik megszöktek a Wepenernél álló boerok fogságából s azt mondák, hogy a boerok haditanácsa Vanderhoeven, az angolok által Wepenerbe kinevezett tartományfőnököt halálra ítélte.

(Lord Roberts védelme.)

London, április 26.

Az alsóházban Windham államtitkár kijelentette, hogy a hadügyi hivatal és Lord Roberts között változó értesítésekből éppenséggel nem látszik az, mintha a stratégiai mozdulatok pótlóvak vagy kész vasuti anyag hiánya miatt szenvedtek volna halasztást vagy változást. A háború kezdete óta Dél-Afrikába már elküldött vagy használatra szánt remondák összes száma 42.000 ló és 23.000 öszvér. Amennyire a kormány tudja, a Roberts lord által megoldandó nehézséget első sorban nem a pótlóvak avagy a kész vasuti anyag kérdése idézte elő, hanem az a tény, hogy Roberts lord Bloemfonteint csak oly menetelés és harc után vette be, amelyet egy hónapig a vasutvonaltól távolabb kellett folytatnia. Azóta Roberts lord azzal volt elfoglalva, hogy hatalmába kerítse és kijavítsa a vasutvonalat, hogy hadműveleteinek kiindulási pontját Fokvárosból Bloemfonteinba helyezze át, és hogy a háta mögött az összeköttetést fenyegető ellenség egyes csapatait leverje. Az első három az előnyomuláshoz szükséges előfeltételek közül, úgy gondolják, már teljesítve van. A negyedik, amint látszik, kielégítő módon teljesül. A Magersfontein melletti hadműveletekhez Roberts lord semminemű kommentárt sem fűzött.

(Vilmos császár Angliáról.)

London, április 26.

A Daily Express, egy most megindult londoni lap első számában állítólag Vilmos német császártól eredő táviratot közöl, melynek szövege a következő:

Mondják meg a brit népnek, hogy első reményem most is, mint mindenkor, a nemzetközi béke fenntartása; második reményem a Németország s Nagy-Britannia közt való jó viszony megerősítése és fenntartása. E két nemzet közt nincs lényeges ok különbsézetekre. Sem pedig ily oknak keletkeznie nem kell. Közöttünk nem szükséges rivalitás, csak barátságos verseny a népek közgazdasági és szociális előrehaladásának istapításában.

A Daily Express berlini levelezője ehhez hozzáteszi, hogy a császár egyik legbizalmasabb minisztere adta át neki a távirat szövegét és azt mondta, hogy beszélgetést folytatott Bülowval és báró Richthofennel. Berlinben — úgy látszik — nem kételkednek abban, hogy a londoni lap a császárnialtkozatnak tényleg birtokába jutott és megkapta a felhatalmazást arra, hogy közétegy mert a császár windsori látogatása alkalmával hasonló eset történt.

A Morning Post, nyilván a fentebbiekkel kapcsolatban, megelégedéssel konstatálja Németországban Anglia iránt való barátságosabb érzését. Majd a bevini angol kereskedelmi attasénak

legutóbbi jelentésével foglalkozik és gratulál Németországnak a jelentésben említett gazdasági kilátásaihoz. Végül megjegyzi a flottajavaslatra nézve, hogy Németország érett megfontolással cselekszik, ha a nagyterjedelmű tengerentúli kereskedelmének biztoítására és tengerészeti érdekeiből folyó számos politikai feladatának megoldására a legmesszebbmenő előkészületeket teszi.

HIREK.

Herbert Spencer.

Derbyben 1820. április huszonhetedikén született egy ember. Vatenék ellene, ha félistennek nevezném őt, aki még az angyaloktól sem igen tud s aki ezekben a tulvilági kérdésekben szörnyen skrupulózus. Könnyű kiszámítani, hogy a születése óta éppen nyolevan év múlt el s hogy ez az öreg ember ma ünnepli a nyolevanadik születése napját. Nagyon messze tőlünk, hét országon túl. E pillanatban pedig azért civódik, azért agítál s azért küzködik fiatalos hévvel, hogy nemzete előtt bebizonyítsa, hogy igazságtalan, jogtalan és embertelen háborúba keveredett egy becsület, jóra való néppel. Az érvelésének főereje abban van, hogy az élet a legdrágább a világon s hogy a vért nem szabad úgy kiöntözni a szántóföldekre, mint az esővizet. Egy nyolevan éves ember, aki az élet tiszteletét hordja a szívében az isten tisztelet helyett! Mintha nem volna istentagadás ebben a tiszteletlenségben.

Elvégre Herbert Spencer nem tehet erről a végső konkluzióról, az atya számokkal vesződt, a nevelője pedig liberális pap volt. Ebből a két anyagból csak olyan harmadik állhatott elő, mint amilyen ez a nyolevan éves ember, aki beleszeretett a természet törvényszerűségébe s apja tudományával meglátta benne a szigorú, a soha meg nem dönthető egyszeregyet, amelyen túl talán még lehet valami. De olyan valami, aminek a mi életünkhöz semmi köze sincsen s ezért, hogy volgvága szóval mondjuk: semmi közünk hozzá. A véges az, amivel vesződnünk kell és nem a végtelen, amelylyel soha sem érünk célt. Az ő okokat ne keresgéljük, sem a tér, sem az idő, sem az anyag, sem a mozgás sem az ész mibenlétét nem állapíthatjuk meg, tehát ne is vesztegessük és ne pazaroljuk rá az időt. Szóval, ne filozofáljunk, hanem gondolkodjunk.

Most így a messzeségből egy nyolevan éves aggastyánt képzelek, akinek ásó van a vállán. Eddig mindig a földben volt az ásója s most, hogy az aggastyán születésnapot ünnepel, egy pillanatra félbehagyta a munkáját. Nagy, széles medret ásoit, erős, edzett kézzel végezte a munkáját s a régi posványokat kiszáritotta, friss vizeknek nyitott utat. A jövő világ nagy vizeinek az utját ásta meg, amelybe jobbról is, balról is belevezette a mellékfolyókat. Az evolucionizmus elmélete ez a nagy meder, abba ömlik bele minden, a világ egyeteme, a mely alatt csak a mi világunk értendő. A mi földünk, a mi művészetünk, a mi erkölcsünk.

Minálunk ez a nyolevan éves ember még nagyon fiatal. Nyugot-Európából mindössze a praktikusság fogalma jutott el hozzánk, de még mindig nagyon ragaszkodunk a megfoghatatlan „fogalmakhoz”, ami éppenséggel sem praktikus dolog. Nem tudunk a földön maradni, mert a mi apánk nem voltak matematikusok és a nevelőnk . . . Igen, a nevelőnk sem voltak liberális papok.

G—A.

Budapest, április 26.

— EUDAPESTI NAPLÓ. Április 30-án új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, megtörtassanak a megújításról céjekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Dr. Frankó Vilmos püspök, a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelője a jövő hónap 6-án érkezik haza Rómából Budapestre s az egész nyarat itthon tölti. — Vértessy Kálmán miniszteri tanácsos, a kereskedelmi minisztérium elnöki osztályának vezetője már teljesen felépült betegségből s átvette hivatala vezetését. — Brankovics György patriarka ma Budapestre érkezett és hivatalos ügyekben néhány napig itt marad.

— A berlini ünnepnapok. A német trónörökös nagykorúsításának ünnepe egyre nyer nemzetközi jelentőség dolgában. Mint a pétérvári Wolf-ügynökség jelenti, az orosz udvar képviselőiben Konstantinovicz Konstantin nagyherceg utazik Berlinbe a német trónörökös nagykorúsításának ünnepére. A nagyherceg egyúttal az orosz Andrács-rendet hozza a trónörökösnek. Az olasz udvart a nápolyi herceg fogja képviselni az ünnepélyen.

— Herceg-főhadnagy. A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Ulrik württembergi herceget a Ferdinánd császár 4. számú dragonos ezredhez főhadnaggyá nevezte ki.

— Lónyayék a pápánál. Római levelezők a Lónyay grófi párnak a pápai udvarnál történt fogadtatására vonatkozólag a következő részleteket jelenti: A grófi pár a nemzeti elöcsarnokban fejedelmeket megillető fogadtatásban részesült; tiszteletükre egy szakasz pemes grádistá volt kivézenyelve. Az előcsarnokban a fő ceremóniamester, a pápa házikamrára és egy majordomus fogadta őket. A kamarás bevezette őket a pápa szobájába. Alig hogy beléptek, Lónyay grófné zokogni kezdett és térdreest. Erre a pápa föltek székéről és elébük ment. Gyöngéden fölsegítette a grófnőt, megsimogatta fejét és vigasztalni kezdte. Lónyayné megragadta a pápa kezét és megoskoltá, miközben folyton zokogott, úgy hogy nem volt képes beszélni. A pápa erre vigasztalta, hogy bízzék Isten kegyelmében és megígérte, hogy szüleiéül közben fog járni és ki fogja eszközölni a kibékülést. Harmincöt percig tartott a kihallgatás; a pápa sajátkezűleg aláírta egy arcképét, melyet emlékül a grófnőnek ajándékozott. Az ajánlás a következőképp hangzik:

Alla contessa Stefania Lónyay.

Roma, il 24 aprile 1900 (anno santo).

Leone XIII.
pontifex maximus.

A pápa több ajándékot adott át Lónyaynéknak a kérséssel, hogy adja át Erzsébet főhercegnőnek. Az ajándékok mindegyikét megadotta a pápa.

— Szell Kálmán díszelnöksége. A belvárosi polgári kör április 28-án, szombaton este hét órakor Koronaherceg-utcai helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Ezen a gyűlésen fogják Szell Kálmán miniszterelnököt a belvárosi polgári kör díszelnökévé megválasztani.

— Kant és Frigyes Vilmos. A berlini Siegesalleeban a napokban leplezték le Frigyes-Vilmos szobrát. A mellékalakok közt ott van Kant is, az elmaradhatatlan iratkeresccsel a kezében. Érdekes, hogy Frigyes Vilmos majdnem egész életét át haragosa volt Kantnak és több ízben büntetéssel fenyegette írásaiért, amelyek a királyi kabinetiroda véleménye szerint aláásták a keresztény dogmák hitelét. Es most mégis oda került Kant a Frigyes Vilmos szobrára, mint uralmának egyik dicsősége. De azért Frigyes Vilmos még mint szobor is lenézi Kantot. Kant azonban nem tekint fel Frigyes Vilmosra. Az írásába néz.

— A bolgár fejedelem utja. San Remoból jelenti egy távirat: Ferdinánd bolgár fejedelem Nápolyba utazott. A fejedelem meg fogja látogatni Umberto királyt. Onnan Budapestet át egyenesen Szófiába utazik Ferdinánd fejedelem, aki bécsi látogatásáról lemondott.

— Májusi ájtatosság. A budapest-terezvárosi plébánia templomban április 30-án veszi kezdetét a májusi ájtatosság. Naponként fél 7 órakor este szentbeszéd lesz, amelyet lotoretti lotenye követ. A szentbeszédet paros napokon Pápay Ferenc, a páralian napokon Anyagi Kálmán káplánok tartják.

— Komáromi tanítók a közoktatásügyi miniszternél. A Komáromvármegyei Tanítók Egyesülete Wlassics Gyula kultuszminisztert tiszteletbeli tagjává választotta meg és az erről szóló díszes okmányt küldöttség útján ma délelőtt nyújtotta át a népszerű miniszternek, aki a küldöttséget a képviselőház miniszteri szobájában fogadta. A küldöttséget Tuó János országgyűlési képviselő vezette a miniszter elé, akihez aztán a nagyszamu tanítók nevében Lórczy György komáromvármegyei tanfelügyelő lelkes beszédet intézett s átnyújtotta a remek kivitelű díszokmányt. A miniszter rendkívül szivesen fogadta a kitüntetést, megköszönte azt és biztosította a küldöttséget, hogy a tanítók sorsát ezután is mindig szívén fogja viselni. A küldöttség a minisztert többször lelkesülten megéljenzte. A pompás művészettel megfestett díszokmányt Bottay Kálmán rajztanár dolgozta ki.

— **A király nem tréfál.** Néhány hónappal ezelőt nagy csapás sújtott le egy Araten Izrael nevezetű galiciai zsidóembert. Eltűnt a leánya. Szaladt rendőrséghez, csendőrséghez, s a vizsgálat ki is derítette, hogy a leány egy zárdába került. Erre az apa megindult a maga kalváriájára, végigjárt püspökök, miniszter, elment a kolostorba, kért, könyörgött, tenyegetőzött — és képtelen volt elérni azt, hogy visszakapja a gyermekét. Végre is arra határozta rá magát, hogy a királyhoz megy igazságról. Felment Bécsbe, kihallgatásra jelentkezett, s ma magának a királynak adta elő az ő keserves panaszát. A király végighallgatta a panaszt, s az iránt érdeklődött különösen, hogy a hatóságok megtették-e mindent arra, hogy visszaszerezzék a lányt. A szomorú apa elmondta, hogy az igazságügyminiszter adott utasításokat arra nézve, hogy a kolostor kiadja a gyermekét, de nincs, aki végrehajtsa. A király erre megígérte, hogy alaposan informáltatja magát a dologban, s lesz gondja arra, hogy minél hamarabb hazakerüljön az Araten Izrael lányra. S ebben Araten Izrael megnyugodhatik, mert a király nem tréfál. Az érdekes audiencia részleteiről bécsi leveleznők ezeket jelenti:

A mai általános kihallgatáson Araten Izrael krakói kereskedő, a kolostorba vitt zsidó leány atyját is fogadja a király. Araten felségfolyamodványt nyújtott az uralkodónak a következő szavak kíséretében:

— Felség, gyermekemet elszakították tőlem és helyesrégi helyesre hurcolják. Felséged atyai szívtől, igazságos érzületétől és jószágától eszedem segítségért. Ha kegyeskednek megparancsolni, hogy gyermekemet visszaadák, ez mentené meg egyedül és életem fogytáig imádkozni fogok felséged boldogságáért.

A király így válaszolt:

— Nemiképpen informálva vagyok az ügyről, de még tájékoztatnom magamat. Hiszen a hatóságok megtették kötelességüket.

— Az igazságügyminiszter igen határozott utasításokat adott, de nem akad kéz, amely végrehajtsa azokat.

A király aztán kérdezte Aratentől, vajon sejtje merre lehet most a leánya, mire Araten azt válaszolta, hogy biztosan tudja, hogy a leánya valahol az országban tartózkodik. Sirva tette hozzá, hogy felesége nagybeteg s attól fél, hogy belehalna, ha kedvezőtlenül választ találna hazavinni. Megindultságában a szegény ember leroskad a király lábai elé s úgy rimázkodott segítségért.

— Keljen föl, uram, — szolt hozzá a király. — Uj utasításokat adok majd a hatóságoknak, hogy komolyan megtegyék kötelességüket.

— **Kun Bertalan püspök felszászados papi jubileuma.** Tegnapelőtt volt ötven esztendeje, hogy Kun Bertalan református püspököt a miskolci református egyházközösség lelkészének megválasztotta. Nagy ünnepségre készült ebből az alkalomból a református község és Miskolc városa. Múltán azonban az őz főpásztor éppen most Budapesten, a konventen elnököl, az ünnepély megtartását visszaérkezett elhalasztották.

— **A felségértő levélbélyeg.** Egy kis előleget adtak maguknak a mafekingyi ostromoltak a megmenekülés dicsőségéből és hamarjában Baden-Powell ezredes arcképével díszített levélbélyegeket készítettek. Senki sem örült ennek az esetnek annyira, mint a levélbélyeg-specialistákra vadászó gyűjtők. És senki sem ütközött meg ezen a mulatságon annyira, mint az angol nép. Az angolok ugyanis semmi kevesebbet nem látnak az esetben, mint felségértést. Nagy-británia polgárai ugyanis azt várták, hogy ha már kell valami különfajta bélyeg, hát hadi diszelegjen rajta az angol királyi család valamely tagjának képmása. Az eset határozottan megdöbbentette az angolokat, akik most előállnak egy ilyen felségértési precedenssel. Néhány évvel ezelőt ugyan hasonló eset történt Kanadában. Egy odaváló postamester saját képét nyomatta a bélyegre. A mikor erről a dologról a kormány értesült, azonnal megszüntette a bélyegeket kibocsátását és a postamestert pénzbírságra ítélte. Néhány példány ezekből az ugynevezett *Connel-bélyegekből* még most is megvan s a bélyegyűjtők óriás árakat fizetnek egy-egy ilyen ritka bélyegért. Most épp ilyen meős árakat fognak kínálni a mafekingyi felségértő bélyegekért. És nincs kizárva, hogy a hajszáközben majd rájönnek, hogy ezeket a hírhedt bélyegeket tulajdonképpen Londonban gyártják a levélbélyegyűjtők kizsákmányolására.

— **Svájban elhunyt magyar püspök.** Egy karlócai táviratunk szerint Brankovics György patriarkát Lausanneból hivatalosan értesítették, hogy ott tegnap meghalt *Nakó Antal* egykori temesvári görögkeleti püspök. Az elhunyt 1864-től 1869-ig viselte a püspöki méltóságot és akkor, miután *Masrevis* patriarka ellen fellázadt, visszalépésre kényszerítették. Az elhunyt püspök harminékét évig kapott nyugdíjat

a szerb egyházi alaphól és a legnagyobb visszavonultságban élt Svábjban. Tekintélyes komáromi családból származott, 82 évet élt.

— **A miniszterelnök köszönete.** Miskolcra írja tudósítónk: *Lánczy Leó* országgyűlési képviselő beszámolója alkalmából a miskolci szabadulási párt *Szell Kálmán* miniszterelnököt, mint *Deák Ferenc* böles hagyományainak letéteményesét táviratilag üdvözölte. *Szell Kálmán* ugyancsak távirati uton *Lichtenstein József* parlamentihez a következő tartalmu válszt küldte:

Örömmel vettem bizalmuk és ragaszkodásuk kifejezését, kérem azért őszinte hálánkat tolmácsolni. *Szell.*

— **Hegedüs Sándor Sopronban.** Sopronból telegrafialják: hogy *Hegedüs Sándor* kereskedelmi miniszter e hó 30-ikán a déli vasuton odaérkezik s egy napig a város vendége lesz. A városi közgyűlés ma elfogadta azt a programot, melyet *Gebhardt* polgármester a miniszter fogadására indítványozott. A várost fellobogózzák, s a minisztert a pályaudvaron beszéddel üdvözlik. A miniszter megtekinti a villamos áramot termelő központot s aztán ünnepélyesen megnyitja a villamosvasutat. A megnyitás után banket lesz a kaszinóban. Délután a miniszter meglekinti a *Weitzer-féle* waggonyárat, a *Leltenhofer-ércöntödét*, a *Friedrich és Lenk-féle* téglagyárakat és a sörfőzdét. A miniszter este visszautazik a fővárosba.

— **Ajándék Dreyfusnak.** A *Morning Herald* című angol újság meg a Dreyfus-per tárgyalása idején gyűjtést indított egy ajándékra, melyet az angol polgárok nevében Dreyfusnak kívánt elküldeni. Az ajándék csak most készült el és a *Morning Post* küldöttsége a napokban nyújtotta át Dreyfusnak Genfben. Az emléktárgy masszív, aranyozott ezüstből készült, közel fél méter hosszú kaszetta, négy sarkán az Igazság, a Törvény, a Hűség és az Állandóság allegorikus alakjaival. Középet *Dreyfus*, *Zola* és *Labori* domborműve arcképei ékítik. Fedelén a következő felirat olvasható:

DREYFUSNÉK A MORNING HERALD OLVSÁÓI, JELEŐL TÖRHESETLEN BIZALMUKNAK DREYFUS ALFRŐD KAPITÁNY SZEPLŐTLEN BECSÜLETÉBEN ÉS ELISMERÉSCKNEK A BÁTORSÁGÉRT ÉS HŐSÉGÉRT, MELLYEL FERJE MELLETT MEG NEM ÉRDEMLT SZENVEDÉSEI ALATT KITARTOTT.

Dreyfus különben kijelentette a küldöttség vezetőjének, *Yves Guyot*nak, hogy előn még az idő, mikor a törvényszék is teljesen rehabilitálni fogja.

— **A magántisztviselők szövetsége.** E hó 26-ikán, szombaton este 7 órakor tartja a *Magántisztviselők Országos Szövetsége* a Royal-szálló I. emeleti termében első rendes közgyűlést, amely imponánsnak és érdekesnek ígérkezik egyaránt. A magántisztviselők szövetsége képviseli az ország összes magántisztviselőit és ez az első szövetségi közgyűlés arról fog beszámolni, hogy mi történt eddig az őszesség érdekében és az őszesség nevében, egyesek érdekében, másrészt meg arról is, hogy milyen feltételekkel kell a szövetségnek a kereskedelmi kormány elé járulnia, hogy a magántisztviselők osztályának helyzetét, jelenét és jövődjét mindenképpen biztosítsa. A szövetség szívesen lát a közgyűlésen tisztviselő-egyesületeket és kereskedelmi egyesületeket ver de gyanánt.

— **Uj! Uj!** Megint van új kereseti ág, egy kissé fáradságos és kemény munkával járó, de jól jövedelmező kereseti ág. A *Nagyvárad*i teherpályaudvaron az éjjel egy ismeretlen ur jelent meg. Nem jött egyedül, hanem egy egész műhelyre való felszerelést hozott magával. Egy egész emelősigát, aztán talán három gőzre berendezett motort, ötszáz munkást és egy armadiaz inst. Aztán hozzáfogott a munkához s a fűtőház előtt álló vasuti kocsik *kerékét kiszedte* s elvitette, magyarán: ellopta.

Ez egészen új vállalat s ha ilyen nagy üzlet berendezéssel üzük, igen jövedelmező is lehet. Az ismeretlen ur, aki feltűnés nélkül távozott, a rendőrség nyomozza.

— **Az országos diákkongresszus.** A budapesti egyetemi ifjúság ötven tagu küldöttsége holnap utazik el *Debrecebe* az országos diákkongresszusra. A torna- és vívóversenyt nem 30-án — amint eredetileg tervezték — hanem 29-án fogják megtartani. A diákkongresszus fénypontja a matiné lesz, melyen *Jászai Mari* asszony az *Ezer tavasz* adja elő, *Ábrányi Emil* a *magyar ifjúsághoz* című versét szavalja, s *Herczegh Ferenc* aktuális föllovasást tart az egyetemi ifjúság hivatásáról. A nagy tragika vasárnap a *Pnaedra* delatani előadása után indul el *Debrecebe*. A művészno levelet irt az ifjúságnak, amelyben azt kéri, hogy ne halmozzák el őt virágokkal. Egyetlenegy szál virág jobban esik neki, mint a sok drága bokréta, amelynek az árával inkább valamely jótékony célt gyarapítsanak.

— **Sok hűhő semmiért.** Ha nem volna már vigjáték, aminek ez a címe, úgy hívják ezt a bohózatot, amit majd abból a duellum históriából csinálnak, amit a napokban játszott le Bécsben egy feltékony férj és egy — senki. Azért senki, mert nincs neki semmi köze a történehez. Eppen csak verkedett benne, kapott egy vágást a fejére — s ezzel befejezte a szereplését: Ugy esett a dolog, hogy *Nordhauser Richard* urat, aki egy amerikai biztosító-társaság bécsi főhivatalnok, elküldték valami megbízással Prágába. *Nordhauser* ur fiatal házast és semmi kedve se volt ahhoz, hogy otthonhagyja a feleségét. Mentek tehát Prágába ketten. Két napalatt elyegzte a dolgát s már haza akart utazni, amikor telegramot kapott a hotelbe, hogy utazék rögtön *Bodenbachba*, intézzen el valami komissziót, aztán menjen vissza Prágába s várjon újabb rendelkezésre. *Nordhauser* ur dühös volt — s utazott *Bodenbachba*, most azonban már egyedül, mert meg akarta kímélni a feleségét a hosszú utatól. Az asszonya kikísérte az állomásra az urát, aztán visszament a hotelbe, megvacsorázott, sirt egy sort, hogy milyen egyedül van s miután ebbe beleáimosodott, lefeküdt és elaludt. Azalatt pedig hazajött a szomszéd szoba lakója. Ez az a bizonyos senki. Egy kicsit bevacsorázott, jó kedve volt s föltámoalgva a lépcsőn, bement nem a maga szobájába, hanem a szép asszonyhoz. Eppen csak a cipőt dobta le az ajtó elé s aztán — mivelhogy nagyon kívánta a nyugalmat — végig heveredett a diványon. Reggel fölkel még szétében, aztán szaladt a vonatra s elutazott. *Amikor Nordhauser* ur megérkezett *Bodenbachból* — nagyot nézett rajta a kapus. Egy kicsit talán el is mosolygott — hm. hm. S *Nordhauser* urnak minden gyanus. Számon kérte a mosolygást, végigvállalta a családokat s kisült, hogy ő nagysága éjszákának idején egy idegen urnak adott menhelyt a szobájában. *Nordhauser* ur iszonyatos dühbe jött, az asszonykát rögtön haza akarta küldeni s a világ minden tájéka felé, amerre csak vasut jár, szörnyű telegramokat küldött annak a bizonyos senkinek, akinek különben *Horth* a becsületes neve. A legenyhébb kitétel az volt a telegramokban: pernahajjag, zsvány, lökötő. S *Horth* ur esakugyan megkapott egyet a telegrammok közül, miáltal Prágában az asszony keservesen sirt és bizonyította, hogy nem tud semmit a senkiről. A két ur pedig a napokban találkozt *Bécsben*. Magyarazatról persze szó sem lehetett. Az eset súlyos — s megverkedtek az első körület egyik vívótermében. Mind a ketten kaptak, de nem nagyon. S *Horth* ur, akinek utóbb megmutatták az asszonyt, akiért verkedett, most csak azon jagat, hogy legalább valami kis alapja lenne a gyanunak. Valami kicsi alapja legalább...

— **Az országgyűlési gyorsiroda másodfőnöke.** Az országgyűlés képviselőházának és főrendiházának elnökei az országgyűlési gyorsiroda másodfőnökévé *Antal* Károly gyorsiró-revizort nevezték ki és *Dr. Feregny János* gyorsiró-revizornak a másodfőnöki címet adományozták. Ez a kinevezés, illetőleg kiüntetés, amely véletlenül a *Stolze-Fenyvessy-féle* gyorsírási rendszer két hívét éri, hosszas hivatali szolgálattal alatt szerzett érdemek jutalmazását jelenti. Tekintettel azonban arra, hogy a *Gabelsberger-Markovics-féle* másik gyorsírási rendszer, amelynek követő az országgyűlési gyorsirodában is többségben vannak és amely eddig *Markovics Iván*, majd *Jankovics István* által a főnökségben is képviselve volt, ezáltal a főnökségben nem volt képviselhető, illetékes helyről szükségesnek látják hangulyozni, hogy mindamellett továbbra is teljes méltánnyal viseljenek a *Gabelsberger-Markovics-rendszert* képviselő Országos Magyar Gyorsiró-Egyesület önzetlen törekvései iránt.

— **Házasság.** *Seidl Aurél* miniszteri fogalmazó, *Seidl Ambrus* miniszteri tanácsosnak, az országos központi hitelszövetkezet vezérigazgatójának fia e hó 28-án este 6 órakor vezetni oltarhoz a krisztinavárosi pébiána templomban *Richter Sarolta* kasszonyt, *Richter Antal*nak, a budapesti büntető törvényszék bírájának leányát.

Láng Ernő karázi földbírtokos eljegyezte *Baruch Arnold* nyiregházi bankár és terménynagykereskedő leányát *Kláriak*.

— **Elfogott pénzhamisítók.** A tordai rendőrség tegnap két pénzhamisítót fogott el. Valahonnan idegenből érkeztek Tordára, ahol a vendéglőben szálltak meg. Az egyik *Fenyvessy Emilnek* írta magát a vendéglőnyvbe, a másik meg *Pásztor*nak. A pénzhamisítókna nyolcezer korona értékű hamis bankjegyet találtak.

— **Iskolatársak találkozója.** *Königstein* Lajos és *Vida Gyula* felkéri tanulóitársait, akik velők 1890. június 23-án a pécsi kereskedelmi iskolában érettségítettek, hogy jelenlegi tartózkodási helyeiket egy Pécsen tartandó közös találkozó megbeszélésé céljából lehetőleg mielőbb *Königstein* Lajossal (lakik Budapest VI. ker. Nagymező-utca 21.) tudatni sziveskedjenek.

— **Hol a tolvajhűség?** A tolvajhűség is fogyófélben. A hatóságok szomorúan tapasztalják a szomorú dekadenciát. Ami a zsványok vérszövetségéből megmaradt: a tolvajok érdekszövetsége, az is szertefoszlott immár. Csupa Éfalteszek működnek az idegen javak illetéktelen el tulajdonítása terén és bravuroz műveleteiket, amelyeket nem rég még a halhatatlanság glóriája övezett, ha arra kerül a sor, egymásra kenik. A legtöbb tolvajt tolvajmesterembert juttatja a rendőrség kezeibe. A megcsapott romantikák napról-napra bizonyítják a rendőrség apró hírei, amelyek valamennyien a tolvajhűség alkonyát zengik. Nem kell például a külföldre tekinteni, de most a külföldről jő egy klasszikus árulónak a híre. Szabasztol és Odessa között ellopták a gőzhajón egy utas pénztárcáját. A meglöpött utas odalépett a gyanusított utitársra mellé s nevetve így szól hozzá:

— Nos szomszéd, engedtem, hogy ellopja a tárcámot s most már tudom, hogy közülünk való. — A tolvajok között szokásos szomszéd megszólítás véleg meggyőzte a tolvajt arról, hogy a másik is az és visszaadta a tárcát. Azután bizalmasan megmondotta kollegájának, hogy egy Odesszából a Krim felszigetire induló hajón lopást akar elkövetni. A kollega megígérte közreműködését. Odesszába érkezve, a tolvaj egy ládát eszénáltatott s abban kényelmesen elhelyezkedve, felszólította társát, hogy mint podgyaszt adja föl a hajóra. De a kollega a ládát a hajó helyett a rendőrségre küldte, ahol aztán a tolvajt a szükséges származékokkal együtt megtalálták benne. A tolvaj-társadalom pedig az árulót még csak nem is fogja bojkottálni. Nem főbenjáró bűn már náluk az árulás.

— **A reischstadti herceg bölcsője.** Párisból jelentik tegnapi kelettel: A legérdekesebb kiállítási tárgyak egyike érkezett meg ma ide: I. Napoleon fiának a bölcsője. Rostand drámájában, *L'Aiglon*ban is szerepet játszik ez a bölcső, természetesen csak másolatban. A reischstadti herceg halottasághoz viszik ezt a bölcsőt, a mi erősen drámai hatása. Ma Páris falai között van már a bölcső eredetie, melyet a bécsi udvari muzeumának az öre, dr. List kisért el ide. A kiállítási területen a Carnavalet muzeum igazgatója, Cain, vette át a történelmi műremeket. A bölcsőt Páris városa ajándékozta Napoleon császárnak és Mária Luiza császárnéknak a trónörökös születése alkalmával. Most elhelyezik Páris város retrospectiv kiállításán. Ez a kiállítás Ferenc Józsefnek köszönhető létrejöttét, ezt maca Cain igazgató is megerősíti, aki a kiállítási eszméjét felvetette s magányújtómenyek tulajdonosaihoz felhívást intézett, hogy küldjék el a napoleoni korból való műtárgyaikat. A magányújtók azonban aggódmásokként és kitérő feleletet adtak. Akkor a bizottság Ferenc Józsefhez fordult, aki beleegyezését adta ahhoz, hogy a bölcsőt Párisba küldjék. Ez megváltoztatta aztán a magányújtók hangulatát is. Szakértők, akik a bölcsőt ma kibontásakor megnézték, rendkívül dúsak és fényesnek találták. A díszes kis kocsi, amelyben a herceg gyakran kocszított a schönbrunni parkban, szintén megrékezett. Mind a két tárgy nagy érdeklődést kelt.

— **A tőzde égése.** A tőzsdén tegnapielőtti pusztító tüzvérs alatt tudvalevőleg lezsakadt a harmadik emelet egyik lakásának a padozata az érték-tőzde nagytérbe, amely alkalommal a törmelékkel lezuhant Bors Mihály tüzoltó, aki oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy most is eszméletlen állapotban fekszik a Rókus-kórház sebészeti osztályán. A tőzde látogatók eddig már 1560 koronát adtak össze a sebesült családja számára s a tőzdedatának 2000 koronát szavazott meg erre a célra. Bors állapotában némi javulás állt be, de még mindig súlyos betegnek tekintik Récey tanár 33. számú kórteremén. A szenvedett súlyos sérülése dacára kezelő orvosai remélik, hogy életben marad. — A beszakadt mennyezet helyreállításán a tűz elfojtása óta állandóan tizenhat kőműves dolgozik. A munkalokt annyira előrehaladtak, hogy még ma este elkészülnek azoknak s holnap délelőtt az érték-tőzde nagytérmet megnyitják a látogatók számára.

— **A gellérthegy robbantások.** A gellérthegy sziklarobbanások ügyében a főkapitányság és a tanács között felmerült újabb konfliktus tárgyában a rendőri sajtóiroda ma a következő nyilatkozatot adta ki:

Egyes lapok a gellérthegy sziklarobbanásokkal foglalkozva a rendőrség által a vállalkozótól kívánt rendőri díjak illetőleg azt írják, hogy a díjak naponta 28 forintot tesznek ki, folytatva pedig megemlítik, hogy a rendőrség földbastyak emelését kívánja a vállalkozótól, amelyekre az kötelezve nem volna. A rendőrség kijelenti, hogy a rendőri díjak kiszabására még mai napig nem került sor, mert a munkákat még meg sem kezdték, s így rendőri lett még a munkaloktokhoz kivételnyelvé, de a kiszabott élelmezési díjak nem csak 28 forintot nem fognak kitenni, hanem annyi koronát sem. Egyébként a főkapitány még 1899. év június havában átiratot intézett a tanácshoz, amelyben tudomására hozta, hogy a rendőrségi a robbantások tartama alatt kénytelen élelmezési és napidíjakat igénybe venni, így tehát a vállalat kiadása előtt a tanács erről már lu-

domással bírt. A mi pedig azt illeti, hogy a rendőrség a vállalkozótól bizonyos földhányásokat követel, ez igaz; de azok szükségességét egy veres bizottság mondta ki, amelyben a rendőrségen kívül a fővárosi tanács és több műszaki hatóság is képviselve volt. Míg az akkor megszabott föltételek teljesítése nincsenek, addig a rendőrség a közönség életbiztonságára való tekintetből a robbantások megkezdését nem engedheti meg.

— **Az idegesség öngyilkosa.** Egyik fővárosi gyógyintézetben öngyilkossági kísérletet követelt el tegnap este egy szerencsétlen, beteg asszony. Grünberger Károly pécsi jómodú kereskedő 58 éves felesége, született Pollák Teréz asszony az öngyilkos. Tegnap este tíz óra táján egyedül volt a szobájában s ismét idegrohamok lepték meg. A fájdalomtól félig önkívületben felkapott az asztalról egy evőkést és az ágyra vetve magát mindkét karján fölívágta az ütőereket. Még a szívébe is akarta döfni a kést, de erre már nem volt ereje. Csak gyöngye sebet ejtett a bal mellén. A sanatorium személyzete mit sem sejtett a dolgról, amikor figyelmessé lettek arra, hogy Grünberger Károly szobájából kinos nyöszörgés hallatszik. Gyorsan behatoltak a szobába. Az ágyon hanyattfekve, nagy vértócsában találták a szerencsétlen asszonyt. A gyógyintézet orvosai gyorsan bekötötték sebeit és aztán a rendőrséget értesítették a véres esetről. A VII. kerületi kapitányságról csakhamar Darvassy Imre rendőrtisztviselő ment ki Dimitreanu Sándor rendőrorvossal a sanatoriumba. Mire kérkeztek azonban, a szerencsétlen uriaszony már kiszenvedett. A megégett helysíteni szemle alkalmával megállapították, hogy az öngyilkos asszony pillanatnyi elmezavarban követte el végzetes tettet. Írást vagy levelet, amelyben öngyilkosságának egyéb okairól felvilágosítást adott volna, nem hagyott hátra. A rendőrség a holttestet beállította a törvényszéki orvostani intézetbe és a szerencsétlen asszony férjét tavrítlan értesítette az öngyilkosságról.

— **Lázadás egy elkész ellen.** Miskolcra jelentik tudósítónk: Rakaca-Szend görög-katolikus egyháznak tagjai sehogysen akarják elismerni Ulkovits Jánost lelkészüknek, míg a vizslóiak híven kitartanak mellette. Az elégedetlenek a napokban vasvillákkal rárontottak a lelkészükre. Zsóry Gusztáv edelényi szolgabíró esendőri karhatalommal volt kénytelen a nyugalmat helyreállítani.

— **Rangjelző koronák.** A magyar heraldikai és genealogiai társulat igazgató választmánya ma délután Fejérfalvi László másodikelnök elnökölte alatt ülést tartott, amelyen dr. Áldásy Antal társulati jegyző felolvasta Ghyzey Pál értekezését a rangjelző koronákról.

A heraldikai rangjelzés addig, amíg a pajzs a feljes lovagi felszerelés lényeges része, teljesen ismeretlen. A legrégebb címeryűjtőmenyekben sem találunk rangjelző jelvényekre, a zászlók maguk heraldikus rangmegkülönböztető jelvényeknek nem tekinthetők, azok útján hadparancsnoki jelvények. Csak amióta a hercegi, grófi stb. címek adományozása valóságos szokás, hercegség stb. adományozása nélkül történik, jön divatba a rangjelzés, melynek főleg a pajzsokra játszik nagy szerepet, ama céllal, hogy a magatamból radóók a csekélyebb rendűektől magukat minél élesebben megkülönböztessék. A különféle rangfokozatokat megjelölő koronák alakja legelőbb Angliában állapodik meg, Franciaországban a XVII. század elején már ki van fejlődve, Németországban a legfőbb rendek rangjelzése a régi választói és fejedelmi süvegekből, az alsó nemességre pedig később francia minta után alakul. Magyarországon a rangjelző koronák Németországból jöttek át. Németalföldön részben önálló fejlődés tapasztalható, a pyrenéi felszigetben és Olaszországban a francia jelzési rendszer divatos, Európa többi országaiban a német befolyás érvényesül. Magyarországon a grófi és bárói koronák III. Károly király alatt honosultak meg, addig vagy sisakot vagy pedig rangmegkülönböztető jelleggel nem bíró koronát használtak, amely nyílt leveles korona; a királyi címerben a XIV. századtól kezdve szerepel, a nemességnél pedig XV. században jelentkezik és pedig nem a nagy díszeskoronák, Ausztriában és Németországban a XIX. század első évtizedének politikai eseményei újabb fejedelmi korona-típusok keletkezésére vezettek, de a használt meglehetősen rendszeretlen, s a gróf Stillfried-Rattonitz-Alcantara által kidolgozott rendszer sem juthatott általános érvényre. Nagybritanniában a királyi ház tagjai, a világi peerok, ezek feleségei használnak. A sisakkorona a nobilek és a gentry egyes családjaik kiváltsága, melyre azoknak minden férfi tagja jogosult. A francia nemesség címeinél az első jelöltségi olv érvényesül, de gyakorlatban nem oly egyöntetűséggel, mint Angliában. Németalföldön és Belgiumban jelenleg a halunk is divatos koronajelzést használnak. A koronákak alkalmazására nézve szabály, hogy a pajzsban vagy sisak vagy korona szerepeljen, a kettőnek együtt alkalmazása azonban hatarozottan elítélendő.

— **Halálozás.** Semsői Semsey Kálmán államrendőrségi fogalmazó ma reggel hosszú szenvedés után meghalt. Az elhunytban ténetséges és képzett tagját vesztette el az államrendőrség tisztj kara. Semsey Mariska, az Operaház jeles tagja fivérért gyászolja benne. Semsey Kálmán temetés szombat délután 3 órakor lesz a Rókus-kórház halottas házából.

— **Az öreg Nehemias szerencsése.** El Budapestben egy öreg zsidó: Zuckermann Nehemiasnak hívják. A Holló-utca 15-ik szám alatt, egy ócska, rozoga házában lakik már körülbelül ötven esztendője. Szegényes sorban élt az öreg régóta; szentírás-másolásával (a zsidók templomaiban csakis pergamenre kézzel írott thorákat használhatnak) foglalkozott. Régebben — szegényes sora dacára is — büszke volt az öreg Zuckermann, büszke az egyetlen fiára, Jakabra, akit rabbinak akart nevelni. Ámde a Jakob gyerekeknek más volt az álma: egy szép napon eltűnt hazulról. Ez már huszonöt esztendővel ezelőtt történt. Azóta az öreg Zuckermann házába szomorúság költözött, mert — bármint óhajtott is — nem tudott nyomára akadni az eltűnt Jakob gyerekeknek. Le is mondtótt már a reménységéről, hogy valaha viszontlássa eltűnt fiát s megnyugodott a Jehova rendelkezésében. Azóta galambözs lett az öreg Zuckermann, de híven másolta a thorákat. Aminap aztán — éppen a mult pénteken este — nagy öröm érte az öreg eszűdes kis hajlékát. Amint a templomból hazament az ő öreg életpárjával együtt, egy elegáns urat talált a lakásában. Vele volt egy szépséges asszony is, meg egy tizenkét esztendő, foketehaju gyerek. Amint a gyereket meglátta az aggyastán, mintha csak az ő rég eltűnt Jakob fiára ismert volna benne! Lábai szinte gyökeret vertek a nagy boldogságtól, amikor egyszer csak a lábaihoz borult az az elegáns uri ember:

— Apám, én vagyok a te Jakob fiad... Itt van a feleségem meg a gyerekeim!

Az öreg zsidó könnyekre fakadt, s aztán összeült, csoklota régen elveszettnek hitt fiát, a menyét meg az unokáját.

Azóta tudják már az eltűnt fiú történetét is a szomszédok. A megkerült Jakob elbeszélte, hogy gyalogszerrel Hamburgba ment — ezelőtt 25 esztendővel — onnan meg Amerikába jutott, mint matróz. Sokáig nyomorgott New Yorkban, ahonnan Mexikó mellé, Del-Bioriba vetette a végzetet, ahol egy kávéültetvényes szolgálatába állott. Szorgalma és hűsége folytán megszerette a gazdáját; felmentette a szolgai munkák alól s Karmella nevű leányának a tanításával bízta meg. A szép tanítvány hamarosan beleszeretett tanítójába s a kávéültetvényesnek nem volt kifogása a házasság ellen. A Jakob nevelőintézetet nyitott Mexikóban s nagy vagyonra tett szert. Most aztán hazajött, hogy szüleit meglátogassa. Amikor megtudta, hogy szülei milyen szegénységben élnek, egy házat vett meg nekik a Terézvárosban s ma ninos boldogabb ember a Holló-utcsában az öreg thora-másolónál.

— **Költözködő postahivatal.** A budapesti 30. számú posta- és táviróhivatal a mai napon a III. kerületi Zsigmond-utca 44. szám alatti házból a Bécsi-ut és Lajos-utca sarkán levő Lajos-utca 2. szám alatt levő háza költözött át, ahol működését változatlan hatáskörrel folytatni fogja.

— **Beszakadt vasuti hid.** Kis-Köre mellett a Tiszán átvezető takonyi vasuti hid egy kavicsosall megrakott tehervonat alatt beszakadt. Szerencsés véletlen, hogy a beszakadás éppen abban a pillanatban történt, amint az utolsó kocsi is elhagyta a hidat. A közlekedést, amíg a hidat kijavítják, komppal tartják fenn.

— **Leesett a villamosról.** Ba'ogh József 460 számú villamos kocsivezető tegnap este a Baross-utcsában vezette a kocsiját. Utközben észrevette, hogy az egyik kerék rosszul forog. A peronra riascs ajtárának kinyitott, hogy megnézze, mi baja történt a keréknek. Egyszerre elvesztette az egyensúlyt és a Baross-utca 56. számú ház előtt kiesett a kocsiból. Olyan szerencsétlenül esett, hogy a bal lába a kerék alá került, amely bokáját teljesen összezúzta. A mentők súlyosan sérülve a Rókusba viszik.

— **Öngyilkosok.** Zbozsi Antónia bécsi születésű 28 éves pincérnő ma reggel Harsta-utca 57. szám alatt levő lakásán kloroform odtaltal megmérgezte magát. Tettenek okát nem akarja bevallani, de a hazabelik vallomása szerint valószínűleg szerelmi bánatban akarta elismézteni magát. — A Bomba-tér közepében ma reggel egy férfi holtestet fogtak ki a Dudaből. Személyazonossága nem volt megállapítható. Holtestét a rendőrség beállította a rákos-kereszturi új temető halottas házába.

— **Rassza a Városligetben.** Tegnap délután a rendőrség a Városligetben razzitát tartott. Ez alkalommal 36 gyanus embert állítottak elő a VI. kerületi kapitányságra. Ezek közül huszonnyegyet, mint rovvott multu, foglalkozás nélküli csavargót a megfelelő kiharási elbánásban részesítettek.

— **Somossy Mulató.** A májusi műsort a sport-évadra való tekintettel állítja össze az igazgatóság. Az összes artisztikai szimok kivétel nélkül udonságok. Nanon Lucia, francia énekesnő és Moracodet a bécsi joesoldat színháza szubretteje a majusi műsor keretében kezdi meg vendég szereplését. A legnagyobb szenzáció az örvénytánc lesz, amely már megkezdte hódító útját a világ nagyvárosaiban.

— **Carré cirkusz Budapestben.** A németalföldi királyi cirkusz Carré igazgató vezetés alatt pénteken a kora reggeli órákban érkezik Budapestre a déli vasút válvándorába. A társulat Amszterdamból jön

hozzánk és a hosszú utazás után egy napot pihenve, másnap szombaton este 1/8 órakor nagy dísz-megnyitó előadást fog tartani.

(x) Línhart Vilmos festő műtermében készülnek: Arképek, szentképek, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképezési hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

Lónyay Stefánia grófné.

Budapest, április 26.

Baráti kézről kapjuk a következő nagyrdekü sorokat:

Mi a rangja gróf Lónyay Elemér hitvesének? Milyen cím illeti meg jog szerint Stefániát, a királyleányt, a magyar és az osztrák trón örökösének özvegyét ebben a mostani helyzetében? Az a rendkívüli rokonszenv, amellyel a magyar közönség e házaspár minden lépését kíséri, bizonyos aktualitást ad e kérdésnek.

Lássuk magát a tényt:

Stefánia e második házassága révén elesett három címtől: nem lehetett többé özvegy trónörökös, nem maradtathat továbbá meg osztrák főhercegné, sem magyar királyi hercegnő. Hogy ez a hármasság lehámlott róla, hogy ezeket a címeket nem vihette bele a gróf Lónyay Elemérrel való házasságba, az természetes. A császári és királyi főudvarmesteri hivatal idevágó döntésének jogszerűségéhez szó sem fér.

Amde más kérdés az, vajjon el kell-e vesztetnie, vagy elveszitheti-e Stefánia a belga királyi hercegnő rangját s az ezzel velejéről királyi fenség címet? A bécsi főudvarmesteri hivatal ebben a kérdésben is Stefánia hátrányára döntött. De döntésének ehhez a részéhez, amely nyilván csakis tévedésen alapulhat, már igenis sok szó fér.

Az első észrevétel, mely e tekintetben fel-tulol, az, hogy a mi uralkodónk főudvarmesteri hivatala nem is illetékes a belga királyi hercegnő címének s rangjának megsemmisítésére.

Figyelembe veendő továbbá, hogy a belga hivatalos lap II. Lipót királynak semmiféle ilyes elhatározásáról nem adott hírt. S vajjon miért nem?

A felelet igen egyszerű. A nép kegyéből választott belga királynak nincs is joga leányát a királyi fenség címetől megfosztani. A Koburg góthai dinasztia ugyanis a belga parlamenttől kapta a királyi fenség és királyi fenség címet. A belga törvények szerint semmi különbség nem lévén a fejedelmi ház tagjainak s az állampolgároknak magánjogi viszonyai közt, világos, hogy csakis bírói ítélet vagy törvényhozási intézkedés által vesztethető el Lipót király leánya az öt törvényesen megilletett címet és rangot.

Stefánia tehát *de jure* ma is belga királyi hercegnő, mert sem bírói ítélet, sem parlamenti akta e címetől meg nem fosztotta. Megengedjük, hogy II. Lipót király hozott ilyen rangfosztó határozatot, de ennek nincs jogereje. A brüsszeli hivatalos lap mért nem közölte ezt a királyi elhatározást? Mert amennyiben ez az elhatározás csakugyan létrejött, törvénytelenül jött létre. S még inkább, mert II. Lipót király méltán feltette e lépéstől a demokratikus Belgiumban népszerűségét. Ezért fordult Bécs utján a magyar gróf ellen, aki vejevé lett s aki elvégre is egyik legrégebb nemesi családunk sarja és legalább is olyan nemesi születésű, mint igen sok kis uralkodó német herceg.

Am ha a Koburg-ház egyik ága nem átal-lotta a maga neve mellé felvenni a magyar Koháry nevet, mért kelljen egy Koburg-házbeli királylánynak születése rangjától elesnie pusztán azért, mert egy magyar grófnak lett a felesége?

Mindezekből következik, hogy Stefánia még ma is belga királyi hercegnő s a királyi fenség cím öt még ma is megilleti. Ugy hisszük, hogy a bécsi főudvarmesteri hivatal csakhamar belátja s helyre is hozza majd tévedését.

FÓVÁROS.

(*) A budapesti közúti vaspályatársaság ma benyújtotta javaslatát a fővárosi tanáchoz a pesti belső körút és a budai belső körúti vonalak közt berendezendő körforgalom tárgyában. A javaslat szerint a villamos kocsik egyfelől a Fara-n József hidon, a

budai belső körúton, másfelől a Margit-hídon át kör-ben közlekednek. A körforgalom behozatala alkalmá-ból a társaság a közönség érdekében többféle *vitéldij-mérsékelt* ajánl fel. A körforgalommal kapcsolatban a társaság posti és budai hálózata között 25 viszony-latban újabb átszállást tervez lényeges díjmérsékél-sekkel. Ezen újabb átszálló forgalom berendezése után most már a pesti hálózat minden vonaláról a budai fűrdőkbe, a Zugligetbe, Lipótmezőre, Óbudára, a fogaskerekű és déli vasúthoz át lehetne szállni. A társaság javaslatai ugy közforgalmi, mint díjazabái irányban nagy haladást jelentenek és a közönség-nek lényeges előnyt nyújtanak.

SZÍNHÁZ. ZENE.

** Az új igazgató bemutatása. A Nemzeti Szín-ház új igazgatóját, Beöthy Lászlót, mint értesülünk, május elején mutatják be a színház művészi személyzetének.

** Opera. Az operaházban szombaton a *Böhém-ke* adják bérletfolyamban (70. sz.) Ebben az előadás-ban lép föl e szombaton utoljára *Larizza*, ki május 1-ével megkezdte szabadságát. Vasárnap a *Semlái borbély* Rosina szerepében lép föl először mint vendég *Kobler Elza magyar születésű koloratúrnékesnő*. Az operával a *Nap és föld* ballet kerül színre. Az elő-adást bérletfolyamban (71. sz.) tartják.

** Pálmay Ilka a Népszínházban. A hírneves operett-díva, aki a Népszínházban az *Ottó* és az *Ujságírók Egyesülete* javára rendezendő előadásban két egykori legjobb szerepében, a *Szép Helénában* és a *Nap és Föld* Manolájában vesz részt, hétfőn érke-zik Budapestre, hogy két napig közreműködjen a próbákban. Az előadás, amely iránt a közönség ösz-szes rétegeiben rendkívüli érdeklődés mutatkozik, szerdán, május 2-án lesz bérletszünetben. Ez előadásra jegyeket holnap péntektől fogva lehet váltani a Népszínház-utcai elővételi pénztárnál, a következő áron:

Földszinti páholy 40 korona; I. emeleti páholy 30 korona; II. emeleti páholy 20 korona; I. rangú szülőkék 6 korona; II. rangú szülők 5 korona; Bőrszék 4 korona; I. rangú földszinti zártkörű 2 korona 40 fillér; II. rangú föld-szinti zártkörű 1 korona 60 fillér; földszinti álló — diákjegy 30 fillér; I. erkély I. sor 5 korona; I. erkély II. sor 3 korona 60 fillér; I. erkély többi sor 2 korona 40 fillér; II. erkély I. sor 2 korona 40 fillér; II. erkély többi sor 2 korona; II. emeleti álló 80 fillér; III. erkély I. sor 1 korona 40 fillér; III. erkély többi sor 1 korona 20 fillér; karzati ülő 60 fillér; karzati álló 40 fillér.

Az előváltott jegyekért elővételi díj nem jár. A bérlok ez előadásra megtarthatják jegyeiket: de erre nézve e hó 27-én, pénteken este 6 óráig kell nyilatkoznok; azontul a jegyek is rendezes árba bocsátatnak.

** Vigaszínház. A *Conti* ur, a Vigaszínház ked-velt műsoradaraja, hosszabb pihenetése után szombaton 28-án felelevenítést kerül. A cimszerzőt *Hegedus Gyula* játszza. — A legközelebbi udonságból A *Pólyásbaba* című angol bohózatból serényen folynak az előkészületek, úgy, hogy a bemutatás előadás szer-dán, május 2-án meg lesz tartható. A bohózatban *Vendrei Ferenc*, a kolozsvári Nemzeti Színház volt tagja és *Hajdu Camilla*, *Ujházi Ede* tanítványa, elő-ször lép a Vigaszínház közönsége elé.

** Hírek a Magyar Színházról. *Heljai Jenő* és *Makai Emilnek El Párisba* című látványos dar-abjából már megkezdtek a próbákat a Magyar Szín-házban. A tíz képből álló, nagy kiállításos darab a színház egész személyzetét foglalkoztatja. Különösen sok dolgot ad a technikai személyzetnek, amelyre a darab látványos részei nagy feladatokat rónak, de hűségesen kijut a munkából a színház művészi személyzetének is, legkivált a komikusoknak, valamint a karnak, mely új és eredeti táncokat fog bemutatni. — *Szulamit* holnapi előadásán Absolon szerepét *Ladislav József* fogja játszani, akinek ez lesz az első színpadi fellépése. *Szulamit*nak ez lesz a kilencven-kilencedik előadása, melyet hétfőn követ a századik.

** Richter távozásának okai. *Richter Jánost*, a bécsi udvari opera volt karmesterét, a napokban nagy-ban ünneppelt *Brinnában* egy ott rendezett filharmoniai hangverseny alkalmából, amelyet ő dirigált. A hangverseny után diszlokómát rendeztek a tiszteletére s ezen a lakomán a személyére mondott felkötésün-tőkre válaszul, beszédet mondott, amelyben erős célszokat tett azokra az okokra, amelyek arra kén-yserítették, hogy a bécsi operát otthagya.

— Gyakran úgy festettek le engem, — mondta a többek közt, — mint valami *vándormadarat*, akinek nincs egy helyben maradása, de azért nekem is meg-vannak a magam revpartijaim. Ezek közé számít *Bayreuth*, amely addig, amíg erőm ki nem fogy-nak, mindig az én kikötőhelyem fog maradni. Ami után regóta törekedtem, elértem végre; abban az irig-yésreméltó helyzetben vagyok, hogy meglátogathatom tevékenységemnek a helyét. *Nincs emberfia, aki többé olyan munkára kényszerítsen, amilyen nem teik örömeim*. Ez után a nyit célzás után *Richter*, beszéde fo-lyamán még elmondta, hogy a berlini filharmonikus társaság, amelynek az élére meghívták, olyan testi-let, amelyet a művészet iránt való lelkesedés tart össze, amely erősebb kötés, mint a *furfanggal kísérelt szerződés*.

Richter beszéde, amely hangjában is nagyon éles volt, nagy meglepetést keltett, mert kitűnik be-lőle, hogy *Richter* csakugyan kiszekirozták a bécsi operából. Ő legalább úgy állítja.

** Jászai fölléptel a Vigaszínházban. *Jászai Mari* asszony ma rekedtsége miatt nem léphetett föl a Vigaszínházban, ahol a *Phedra* helyett a *Napoleon ösém* került színre. Holnap este azonban már el-játszza *Jászai* a *Niobe* cimszerepét. A nagy tragika vasárnap, 29-ikén lép fel újra a *Phedra* delutánai elő-adásán. A nagyszerű darab ez alkalommal delutánai előadás gyanánt mérsékelt helyárok mellett kerül színre. Erre az előadásra máris jelentékeny előjegy-zés történt.

** Hírek a Kisfaludy-Színházról. A *Kisfaludy-Színház* igazgatósága szerződtette 5 estére *Miss Mary Gouldot*, a Metropolitan Opera-House volt első táncosnőjét. *Miss Mary Gould* szombaton, e hó 28-ikán, lép fel először és megelőzőleg, pénteken főpróbát tart a sajtó képviselői előtt. — Pénteken lép fel *László Elza* kiasszony a *Nebántsvirág* cimszerepében. — A szombatra hirdett *Nyomorultak* énekes színmű bemutatása a jövő hétre marad.

** Küry Klára Szegeden. *Küry Klára*, a Népszínház szubrettje *Szegedre* utazott, ahol ma este a *gő-rög rabszolga* *Aspasia* szerepében vendégszerepel.

** Hangverseny. A *Nemzeti Zenekola* (Zenekola) pénteken a *Vigadó* kistermében hangversenyt rendez, amelynek műsora a következő: 1. Mendelssohn: Zongora-háromas; 2. Chopin: Ballada; 3. Tartini: Sonata (G-dur); 4. Mozart: Zongoraverseny (Es-dur); 5. Góltmann: Versenymű; 6. a) Dubois: „Los Abeilles”; b) Schubmann: „In der Nacht”; 7. Tosti, Gregh, Korn Auréli: Dalok; 8. Wieniawzsky: Souvenir de Moscou; 9. Hiller: Zongoraverseny; 10. Bach: Hegedűverseny.

** Parasztok színlelőadása. Az *inám-pusztai* urasági bérleslegények és oseldeleányok vasárnap delután az inámi majorban egy színházhoz alakított pejtafelében előadták a *Falu rosszát* a szokásos buzások nélkül, az összes énekekkel. Volt rend-es zenekar is, a híres dobomvári cigányzenészek. A halasi parasztok négy év előtt rendeztek műked-velői előadást, a szereplők irni és olvasni tudtak. Ez a produkció még sem közelítette meg az inámi bé-berleslegények előadásának érdekességét. Az előadás sikerében első hely *Strasser Henriket*, a pusztai bérlojét illeti, aki a népkönyvtár céljára rendezett előadás érdekében pazar bőkezűséggel áldozott. Az érdem többi része pedig *Vass Ignác* pusztai tanítót illeti, aki éjjel tanította be a darabot. Az előadás művészi érdekessége abban állott, hogy a szereplők, akik tulajdonképpen nem tudtak szeretni, szeretkezni, hazudni, furlangoskodni, haragudni, de még csak síetni sem, mégis hozzá tudtak férközni a néző szívéhez, valami amolyan magyar becsületesség-nek nevezhető őszinteséggel és azokkal az igazi népies allűrökkel, amelyek csodálatos módon leg-kevesebb sem voltak pörissak, vagy bárdolatlanok. A bérleslegények és leányok ugy adták a *Falu rosszát*, hogy átékhatták a művészetekkel eltelt néző is nemcsak bámulhatta, hanem élvezhette is. El tudunk tekinteni a hagyományos sablonoktól, a pompás ke-rettől, a szerepekre való rátermettségtől, a színészi adományoktól s mohó élvezettel szivtuk magunkba a népszerűség tiszta levegőjét és nagy gyönyörűségét ta-láltunk a magyaros tónusban. Az inám-pusztai színlelő-adásnak erkölcsi és különösen szociológiai jelentősége szembeötlő. Az ilyen vállalkozás lefoglalja a népet, gondolkodásra tanítja. A népek ez a lebilincselése, a művészetek iránt való érdeklődése, vagy a becs-vágyának sorompóba állítása pedig föltötte nagy haszonnal jár. S—i E—k.

** A német L'Aiglon. Megemlékeztünk róla, hogy a berlini udvari színházban legközelebb egy drama kerül bemutatásra, amelynek *Rostand: L'Aiglon*-jához hasonlóan, a reichstadi herceg a hőse s hogy a herceg szerepét ugyancsak nő, *Poppe Róza* kiasszony fogja játszani. A drama, amelynek *Róma királya* a címe, mint egy berlini távirat jelenti, tegnap került bemutatásra és nagy sikert aratott. Ugyszintén *Poppe* kiasszony is, aki a reichstadi herceget játszotta. A darab szerzője *Pjoriten Ede*.

** Egy távozó intendáns. *Báró Possart*, a müncheni udvari színház intendánsa megválik állásá-tól, s Kölnben egy magánzsinárnak áll az élére.

** Vitéki színtársulat. *Aradról* írja tudósítónk: Az aradi színházban tegnap este lépett föl utoljára „Az ember tragédiája”-ban *Iarnah Józsa*, a társulat kitűnő naivája. A bucsuzó művésznőt a közönség nagy ovációban részesítette, elhalmozta virágokkal és egyéb ajándékokkal. Az egyik virágkosztóban egy leveike volt, amely hétszáz koronát rejtett magában, mely ajándékkal az aradi közönség kedveskedeti ked-vencének.

** Tell Vilmos a Telefon Hírmondóban. Ma este a Telefon Hírmondóban a magy. kir. operaházban színrekerülő *Tell Vilmos* lesz hallható. Rossini operájának ez előadása, mely oly ritkán kerül új is színre operánk-ban, különös érdekességet fog kölcsönözni, hogy felép benne *Sigornori Ferenc* vendégtelenorista, kinek fellépéi iránt dacára az előrehaladott időknek élénk érdeklődés nyilvánul. Az opera után a „legújabb” híreket olvasson fel a Hírmondó, majd még 11 óráig katoná- és cigányzene lesz hallható a kaztyókön.

MŰVESZET.

□ **A postatakarékpénztár palotája.** Mint értesülünk, Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter már döntött a postatakarékpénztár palotájának tervpályázata fölött, még pedig akként, hogy mi is elégtellenül jögezhetőjük fel, akik nyíltan rámutattunk az első pályázat hibáira. A miniszter tudvalevőleg a bíráló bizottság határozatát figyelmen kívül hagyva szűkebb pályázatra szólította fel *Berczik Gyula* és *Lechner Ödön* műépítészeket, akiket a zsűri az első, illetve második díjjal tüntetett ki. A két építész megfelelt a felhívásnak és átdolgozott terveik megbírálására a miniszter új zsűrii alakított, amely most már *Lechner Ödön* tervét fölébe helyezte *Berczik*ének. Ennek a zsűrinek véleménye alapján a miniszter már meg is bízta *Lechner Ödön*t a postatakarékpénztári palota végleges terveinek elkészítésével.

□ **A Nemzeti Szalon tárlata.** A Nemzeti Szalonnak májusi tárlatára beküldött művek fölött ma döntött a zsűri. Bíralt alá került összesen 470 darab kép és szobor kizárólag hazai művészekről, amiből a zsűri 210-et fogadott el kiállításra. A kiállítás május 10-ikén nyílt meg.

□ **A tavaszi kiállítás pályabíróisága.** A képzőművészeti társulat választmányához beérkezett szavazatok szerint az állami nagy aranyérem zsűrijébe bevalasztották még *Forster Gyulát* és *Szmrecsányi Miklóst*, a Rökk-díj pályabíróiságába pedig *Szmrecsányi Miklóst*.

TUDOMÁNY. IRODALOM.

□ **A Magyar földrajzi társaság** ma délután ülést tartott *György Aladár* elnöklete alatt. *György Aladár* bemutatta gróf *Zichy Jenő* „Harmadik aszai utazásának” éppen most megjelent első kötetét, amely a magyar birtoslat eredetét nyomonza ki, *Jankó János* az expedíció etnoğrafusának tollából. *Jankó János* bemutatta a „Manusz expedíció” tudományos eredményeinek első kötetét, amely a külső kiállításában is igen díszes. *Jakobsi Desző* epertési főgimnáziumi tanár a térképésziaktokról értekezett, didaktikai szempontokból, kiemelve, hogy ennél a kézügyesség fejlesztésével a földrajzi ismereteket is gyarapítják a tanulók. Az előadást érdekes polémia követte, amelyben *Erőss Karoly* és *Simonfi Jenő* vett részt.

VIDEK.

— **(Tiszújítás Máramarosban.)** Máramaros-Szegeiről táviratozzák: Máramaros vármegye ma tartotta tavaszi tisztújító rendes közgyűlést báró *Rosner Ervin* főispán elnöklete alatt. *Alispán*ma egyhangúlag és nagy lelkesedéssel *Szabó Sándor* főjegyző választotta meg, aki emelkedett hangon beszédében köszöntö meg a vármegye törvényhatóságának bizalmát. Főjegyzővé választott *Bátya János* árvászeki elnökhelyettes, árvászeki ülnökké *Szabó Elemér*, árvászeki elnökhelyettes *Szaplonczay Zoltán* árvászeki ülnök, megelőzőleg pedig árvászeki elnökké *Pogány Ödön* téesói főszolgabíró, téesói főszolgabíró *Pogány Zsigmond* tiszavölgyi főszolgabíró, tiszavölgyi főszolgabíró *Szabó József* ökrörmezi főszolgabíró választott meg. Az ökrörmezi főszolgabírói állás, amelyre dr. *Tege* Miklós volt az egyedüli jelölt, de betegsége miatt visszalépett, csak ősszel fogják betölteni. Árvászeki jegyző lett *Erősshegyi Miklós* szolgabíró, szolgabíró *Pál Alfréd*. Csak az utóbbi választásnál volt szavazás. — Az új alispán már 28 év óta szolgálja Máramaros vármegyét és egy hivatalos tevékenységével, mint szépirodalmi működésével kivívta a vármegye köznépének rokonszenvét.

SPORT.

□ **Ügétőversenyek.** A legesélyesebb érleklődés nélkül folyták le a mai ügétőversenyek az állatiállítás pályáján. Ennek a szép sportnak, melyre a magyar tenyészésnek csakugyan nagy szüksége van, hogy felvirágozzék, ninos szerenésje a versenyek rendezésével; csodálatos, hogy e versenyek iránt nem tudnak érdeklődést kelteni a közönségben. Pedig a versenyek maguk ma is szépek voltak. A tótmogyori díjat *Muslay Gyula Donop* A-ja nyerte meg (10 : 19), a háromévesek eladóversenyében *Berniader József Kontárja* (10 : 34), a földművelési minisztérium díjában *Kubinyi Márton* fogata (10 : 50), a városligeti díjban *Helios Villámja* (10 : 22), a belföldi kettesben báró *Sennyey István* fogata (10 : 20) lett az első.

□ **Az első kétéves versenyek.** Ma záródtak a nevezések az idei év első kétéves versenyére, a május elején eldülő Micsoda versenyre és a Szent Lipót díjra. Az előbbire 33, a Lipót-díjra, mely rendszerint az elsőbb rangú kétévesek versenyre szokott

lenni, 25 nevezést adtak be a bécsi Jockey Klubhoz. A bejelentett két évesek közt felülönöz nagy számmal vannak *Dunure, Galaor, Matchbox* és *Zsupán* ivadékok. A Gazdákat ezáltal csak báró *Königszwarter Hermann Don Diegójá* képviseli, de ezt első klasszisu lónak mondják a beavatottak.

□ **Bécsi lövészversenyek.** A szépen megkezdődött freudenau meeting teljesen érdektelenre fordult, úgy hogy ma már olyanformák voltak a versenyesek, mint késo őszszel, amikor csaknem minden ember és minden ló le van törve a versenyterén. A mai programon a 7000 koronás tavaszi verseny szerepelt főszámképpen; a Przedswit-handicap crackjei közül szaladtak is érte egyháromyan, de a kevésbé érdekes végkiüzelemből egy három éves: *Philister* került ki győztesnek, olyan nagyszakos, mint *Or-Dur, Tip-Top* és *Diadal* előtt. *Philister*ről, bár outsider volt, megjósoltuk, hogy ő verheti le legkönyebben *Diadalt*, aminthogy a többi versenyek közül is ötben győztek olyan lovak, amelyeket első helyen jönlünk nyertnek. A mai részletes eredményeket itt adjuk:

I. **Prater-díj.** Díj 2000 korona. Távolság 1800 méter. Szemere M. *Sternbestia* (Imre) első. Dréher A. *Orkánja* (Hamshaw) második. Itélet: Könnyen tizenöt hosszal nyerve. Totalizátor: 10 : 12.

II. **Handikap.** Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Lederer S. *Alenqozja* (Balford) első. Harkányi J. *Testörje* (Clemens) második. Blaskovich E. *Néhája* (Black) harmadik. Aztán *Fagon, Baranya, Kótyag.* Itélet: Könnyen ötnegyed hosszal első, 1/2 hosszal harmadik. Totalizátor: 10 : 23. Helyrefogadások: I. 50 : 85. II. 50 : 134.

III. **Tavaszi verseny.** Díj 7000 korona. 1200 méter. *Königszwarter H. Philisterje* (Segrott) első. *Springer G. Or durja* (Hyams) második. *Festelich T. Diadala* (Park) harmadik. Aztán *Szabász, Tip-Top, Bonó.* Itélet: Könnyen négy hosszal első, három hosszal harmadik. Totalizátor: 10 : 44. Helyrefogadások: I. 50 : 118. II. 50 : 299.

IV. **Eladóverseny.** Díj 3000 korona. Távolság 2800 méter. *Jankovich Gy. Karmestere* (Sands) első. Szemere M. *Faciós-a* (Imre) második. lov. Lederer S. *Daffya* (Bohrn) harmadik. Aztán *In vino veritas, Artatlan II., Walkower, Vak Bottyán, Násznagy.* Itélet: Könnyen 2 hosszal nyerve, 1/2 hosszal harmadik. A győztest 6200 koronáért megvásárolta gróf *Degenfeld Imre* és b. *Harkányi János.* Totalizátor: 10 : 54. Helyrefogadások: I. 50 : 86. II. 50 : 97. III. 50 : 80.

V. **Handikap.** Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Herzog M. *Carstaja* (Park) első. Mantner V. *Wagner* (Adams) második. Dréher A. *Aradja* (Szarpe) harmadik. Itélet: Könnyen 2 hosszal nyerve, ugyanannyival harmadik. Totalizátor: 10 : 18.

VI. **Cátverseny.** Díj 1800 korona. Távolság 2400 méter. *Herzog Auersperg Sylvester* (Williamson) első. gr. *Trautmannsdorff L. Ladrája* (Sinn) második. b. *Harkányi J. Virginie* (Rosak) harmadik. aztán *Maholnap.* Itélet: Feltartva 6 hosszal nyerve, rossz harmadik. Totalizátor: 10 : 20. Helyrefogadások: I. 50 : 52. II. 50 : 53.

VII. **Woodmann akadályverseny.** Díj 6000 korona. Távolság 5000 méter. Mr. *Roberts Aspásiaja* (Hosp) első. hg. *Auersperg F. Saroltaja* (Williamson) második. gr. *Orssich P. Thekla* (Sheyba) harmadik. aztán *Elms ius Andre.* Itélet: Tizenöt hosszal feltartva nyerve, rossz harmadik. Totalizátor: 10 : 18. Helyrefogadások: I. 50 : 48. II. 50 : 48.

EGYESÜLETEK.

(A kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete) április 29-én délután 2 órakor a Drechsler-vendéglő nagytermében tartja rendes évi közgyűlést.

(A Budapesti (Budai) Tanítóegyesület) ma délután 3 órakor tartotta tavaszi közgyűlést *Konczek Lajos* iskolaigazgató elnöklete mellett. Elnök üdvözölte a nagy számban megjelent tagokat, jelemti, hogy a február 1-ől március 18-ig *Alexander Bernát* által hetenként megtartott előadásokon összesen 597 hallgató volt jelen. Aztán *Szabó Lajos* tartott szabad előadást az újabb paedagógiai törekvésekről és *Barany Zsigmond* tett jelentést a székessővárosi tápdíjas iskolás gyermekek erkölcsi felügyeletéről. Az egyesület végül 200 korona pályáját tűzött ki a következő munkára: Targyaltsanak az elemi népiskolában való meséltetés célja és fontossága, felsorolva a népiskolába való meséket. Határidő: 1901. január hó 1-je.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ **A jövő évnegyed esküdtel.** A pestvidéki törvényszék *Seyfried József* törvényszéki elnök elnökölése mellett, ma délelőtt tíz órakor sorsolta ki a jövő évnegyed esküdtjeit. A bíróság részéről jelen voltak: *Rónay Kamil* helyettes elnök és *Sz. Kiss Gyula* törvényszéki bíró, a pestvidéki ügyészség képviselőletében dr. *Halasz Lajos* királyi ügyész, az ügyvédi kamara részéről *Tóth Kálmán* ügyvéd és *Schweiger József* jegyző. A háromszázhatvan esküdt közül a következőket sorsolták ki:

Rendes esküdték: *Wagner Mátyás* bányaintéző *Duna-Bogdán*, báró *Prónay Gabor* nagybirtokos *Acsa*, *Gráner Rezső* kereskedő *Érzsébetfalva*, *Polyak Miklós* ügyvéd *Gödöllő*, *Gyulai Kálmán* nyugalmazott tanácsos *Kerepes*, *Cherner László* szőlőkezelő *Heviz*, dr. *Szűcs Zsigmond* ügyvéd *Ócsa*, *Wippenhauser György* kőbányatulajdonos *Duna-Bogdán*, *Voros Ist-*

ván földműves *Pánd. Kubinyi Lajos* nagybirtokos *Tápió-Szt.-Márton*, *Czéh Sándor* *Acsa* *Erzsébetfalva*, *Baráth Gyula* földbirtó *Ócsa*, *Brünnauer Albert* földbirtokos *Aszód*, *Elissz Oszkár* állami tanító *Ujpest*, *Andrássy Pál* földbirtokos *Sziget-Szent-Miklós*, *Vadász Márton* gyárigazgató *Kispest*, *Sobastian Jenő* földbirtokos *Pécel*, *Steiner Henrik* gabonakereskedő *Vác*, *Racsek János* szabó *Vác*, *Pecz Ferenc* köznyam *Csepel*, dr. *Altwer József* orvos *Ujpest*, dr. *Morlin Zsigmond* ügyvéd *Vác*, *Rákóczi István* gazdasági *Alsó-Dabas*, *Piványi Ernő* miniszteri tisztviselő *Rákóczi-Palota*, *Udvárdi István* ügyvéd *Vác*, id. *Rurdi Pál* földműves *Vác*, *Kovács László* kéményseprő *Megyer*, *Lieber József* nyugalmazott tanfelügyelő *Szent-Endre*, *Czermann József* borkereskedő *Budafoék* és *Farnadi István* sziggyártó *Ujpest*.

Pótlésküdték: *Rada Elek* bábszűtő *Vác*, *Szöke Béla* nyugalmazott irodavezető *Szent-Endre*, *Molnár Maté* fűszerkereskedő *Vác*, *Sárközi Elek* szabó *Nagy-Káta*, *Lerner Manó* kereskedő *Ujpest*, *Komáromy János* eszmadia *Vác*, *Frank György* nyugalmazott jegyző *Budapest*, *Öreg Turza Imre* földműves *Szent-Lőrinc-Káta*, *Fürst Lajos* kereskedő *Dunakesz* és *Pillén Gyula* bányagondnok *Rákoskeresztúr*.

Az első esküdtzéki tárgyalás, *Rónay Kamil* elnökletével május 28-án lesz a pestvidéki törvényszék előtt.

§§ **Feljelentés egy pénzügyi igazgató ellen.** Aradói táviratozzák: A felszámolás alatt levő polgári takarékpénztár részvényeseinek megbízásából *Pop C. István* ügyvéd ma a törvényesekhez bűnvádi feljelentést adott be *Pless Mór* volt igazgató ellen. Magánokiratban állítással, hamis mérlegkészítéssel vádolja. A feljelentésben egyszersmind hűtlen kezeléssel vádolja az igazgatót és felügyelő-biztosítágnak azokat a tagjait, akik résztvettek a telekmánipulációkban, melyek a takarékpénztár bukását előidézték.

Nyíltér.

Orvosi tekintélyek a

SZOLYVAI

gyógyvizet kiválóan ajánlják: köszvény, hólyag, vizeleti szervek kórtalmánál, cukorbetegség, vesebetek, gyomorbetegségek, torok és tüdőszervek bántalmánál esetén

Működésű ízű és ízén kívül szagtalan víz

LUHI-ERZSÉBET gyógyforrás

Legkiválóbb hazai gyomororoggyvíz; gyomor s húgyvezetéknek ellen Specificum. Képzhető a jobb ásványvízforrásokban és az uradalmi ásványvízforrásból Solyva, Bereg-m.

Milyenek a Haldek-féle fűmagvak?

A BARTFAI GYÓGYFÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA.

T. Haldek Ignác urnak
Budapest.

Tudomására hozzuk, hogy a fűmagvak teljesen beváltak és meg vagyunk azzal elégedve.

Bartfa-fürdő, 1897. augusztus 6.

Kiváló tisztelettel

A bartfai gyógyfürdő igazgatósága.
(HALDEK magülete Károly-körút 9. szám alatt van.)

(Az e rovat alatt közöltetteknek sem tartalmáért, sem akáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK

Pétervár, április 26. A folyambajozást a Néva-folyón a szokásos ünnepekkel megnyitották.

Zárdában elhunyt nagyhercegné.

Pétervár, április 26. *Alexandra Petrovna* nagyhercegné, az idősebbik Nikolai Nikolajevics nagyherceg özvegye, aki mint apóca a kiewi zárdában élt, a múlt éjjel meghalt. Elhunyt alkalmából Moszkvában a zászlókat leszedték, a színházi előadásokat és nyilvános mulatságokat egyelőre beállították.

Ferdinánd fejedelem Nápolyban.

Nápoly, április 26. Ferdinánd bolgár fejedelem ma délután látogatást tett a királyi párnánál, amely látogatás egy órahosszat tartott. A király erre visszazárta a látogatást. Este Ferdinánd fejedelem részvétet az udvari ebéden.

Ujságírók Vilma királynőnél.

Amsterdam, április 26. Vilma királynő, aki jelenleg itt kihallgatásokat ad, fogadta az újságíró egyesület elnökét. Knpper elnök beszédére a királynő azt felelte, hogy érdeklődéssel olvasta cikkét a *Revue des deux Mondes*-ben a délafrikai krízisről. A királynő azt a reményt fejezte ki, hogy a cikk külföldön is el fog terjedni és megjegyezte, hogy fontosnak tartja a cikknek Amerikában való elterjedését.

Vilmos nem megy Párisba.

Magdeburg, április 26. A *Magdeburger Zeitung*-nak jelentik Berlinből, hogy a német császár semmi esetre sem fog Párisba utazni és ez nem is volt soha szándékában.

Olaszország hadiflottája.

Róma, április 26. Olaszország leközelebbi összes hadiflottáját a Középtengeren egyesíteni fogja, mert az olasz kormány a marokkói ügynek nagy jelentőséget tulajdonít.

A német birodalomgyűlésből.

Berlin, április 26. A birodalomgyűlés harmadik olvasásában vita nélkül fogadta el a szerzői jog védelme tárgyában *Ausztria-Magyarország* és Németország között létrejött egyezményt, azután pedig áttért a költségvetés kapcsán benyújtott határozati javaslatok tárgyalására.

Rumbold a száj- és körömfájás ellen való intézkedések revízióját követeli, különösen azt, hogy a zárlat elrendelése előtt gondosan vizsgálják meg annak szükségességét, az óvintézkedések megszüntetésekor pedig minden késedelmet kerüljenek.

Böckel azt indítványozza, hogy Rumbold határozati javaslatát akként módosítsák, hogy a zárlat elrendelése előtt hallgassák meg a mezőgazdákat is, amikor a zárlat elrendelésének szükségességét vizsgálják. Utóbbi időben nagy gazdasági károkat okozott ez a járvány és az ellene alkalmazott rendszabályok.

Pachnik magához a határozati javaslatához hozzájárul, de hozzátéti, hogy ha Rumbold a vész terjedésének megállítására alkalmazott zárlatot terhesnek és hatástalannak tartja, akkor a mezőgazdák követelt határozatot kellene alkalmazni.

Gróf Kanitz kijelenti, hogy ő maga nem tud lelkesedni a zárlat enyhítéséért, sőt ellenkezőleg, a lesgigorubbann kellene végrehajtani a zárlatot. Böckel indítványát ellenzi.

Köhler, a birodalmi közegészségügyi hivatal igazgatója azt mondja, hogy kiliátás van rá, hogy az egészségügyi hivatal nemcsak a befejezi a kísérleteket. A járvány ellen való intézkedések mindig csak empirikusak lehetnek. Nem lehet azonban a zárlatot olyan emberektől függővé tenni, akik hivatalosan soha sem foglalkoztak ezzel a dologgal. Ez aggasztó konzekvenciákra vezetne. Nem baj, ha eleinte kissé messzeszemenő zárlatot alkalmaznak. A fődolog a gyors intézkedés, hogy a járvány szonnan konstatáltsák.

Gróf Klinkovström hangsúlyozza, hogy a védelmi intézkedéseket nem lehet elég szigorúan végrehajtani, ha a járványt el akarják fojtani. A hatóságok félrevezetés szigoruan kell büntetni, kétségkívül szigorunak kell lenni a külfölddel szemben is.

Bernstorff, Rettich, Lücke, Kochler, Fridel és *Pachnik* felszólalásai után **Rumbold** határozati javaslatának első részét egyhangulag elfogadták és második részét Böckel indítványával együtt elvetették.

A ház azután több kérvényt intézett el a bizottság javaslatainak megjelölőleg.

Az Unió és a porta.

Washington, április 26. A külügyminisztériumban ma szerzett értesülés szerint az utóbbi huszonegy óra alatt nem történt változás a Törökországgal folyó tárgyalások dolgában. Hivatalosan jelentik, hogy a tárgyalások általában haladnak és remélhető, hogy lesz is eredményük.

Konstantinápoly, április 26. Az amerikai követség jegyzékét adott át a portának, amelyben a hittérítők kártérítésének azonnali megfizetését követeli. Az alexandrettei esetből kifolyólag az amerikai követség részéről tett lépésekre a porta megengedte az amerikai honosságot nyert két érmény család hajórászállítását. A követség még a konzul jelentésére vár, hogy azután elégtételt kérjen.

A német flottajavaslat.

Berlin, április 26. A birodalomgyűlés költségvetési bizottságában *Müller* centumpárti képviselő a flotta-javaslat részletes tárgyalása során a következő kérdéseket vetette föl:

1. Mivel okóják meg a kettős csatahajóhad szükségességét? Nem lehetne a mostani csatahajóhadat nyolc sorhajóból szaporítani és utóbb a nyolc partvédő pancéloshajót még nyolc sorhajóval pótolni?

2. Örvetlenül szükséges-e, hogy egy-egy hajóraj nyolc sorhajóból álljon avagy elégséges volna-e, ha a hatóraj, esetleg legalább a tartalékos csatahajóhadban, csak hat sorhajóból állana, mint a francia haditengerészetnél?

3. Mivel okóják meg az anyagartalék törvényes megállapítását?

A tárgyalást bizalmasnak nyilvánították.

A szent háború.

Tanger, április 26. A marokkói kormány küldöttsége ideérkezett, hogy a francia csapatok parancsnokával tárgyaljon és Igli megszállása ellen tiltakozzék. Az *Espana* tudósítója azt jelenti, hogy a marokkóiak a szent háborúra készülnek.

A kongói atrocitások.

Brüsszel, április 26. A *Petit Bleu* a Kongó államból szenzációs jelentést tesz közzé, mely nagy feltűnést okoz. Oly vérengzésekről ad hírt, melyeknek hallatára meghűl az emberben a vér. Hivatalnokok és tiszték fölfegyvereztek négerket s ráuszították őket a bennszülöttekre, akiket legyilkoltak és megégették. Egész falvakat elhamvasztottak. Férfiakat, asszonyokat és gyermekeket lemészároltak és a holttesteket meggyalázták. A levelező jegyzőkönyvi másolatokat küld be, melyek hajmeresztő részleteket közölnek a katonák vérengzéseiből. A vádak megvizsgálására nemzetközi bizottságot alakítanak.

Brüsszel, április 26. A legújabb hírek a helyzetet a Monzói-területen nagyon fenyegetőnek jelzik. A Bunda-négernek négy fehéren kívül egy néger katonát is lemészároltak.

Brüsszel, április 26. A képviselőház ma folytatta a Kongó-államban elkövetett kegyetlenkedések miatt beadott interpellációk tárgyalását. A külügyminiszter valótlanoknak jelentette ki Vlen der Velde állításait és határozottan hangsúlyozta, hogy a belga királynak egyetlen részvénye sincs olyan kereskedelmi társaságtól, amelyek a kaucuk kizsákmányolását űzik. Helytelen továbbá magán Kongó uradalmakról beszélni, amely a király tulajdona volna. A Kongó állam tulajdonáról van szó. A miniszter ismétli, hogy a Kongó állam el van határozva, hogy a területen elkövetett visszaéléseket a lesgigorubbann megbünteti és kétségbe vonja, hogy a Kongó állam bevételeiből csak egy centime is a királyi pénztárba jutna.

Lorant kijelenti, hogy a kormány válasza szánalmas. Egy brüsszeli lapban közzétett levelet olvas fel és tiltakozik az ellen, hogy a kereskedelmi ügynököknek a kaucuk és elefántcsontkereskedésnél premiumokat fizessenek.

A külügyminiszter kétségbe vonja, hogy az ügynököknek premiumokat fizetnének.

Lorant azt válaszolja, ha így van, akkor ez azóta nem történik többé, amióta Németország az ellen tiltakozott. Lorant ezután a *Köln. Zig.*-ban Fiewitz őrnagy ellen emelt vádakról beszél, aki megengedte, hogy a fekete katonák ellenségeiknek a kezeit levágják. Napirendet terjeszt elő, amely azt mondja: „A kamara felvilágosításokat vár a Kongó-állam Mongalla kerületében elkövetett gyilakosságok felől és áttér a napirendre”.

Voeste ezt a napirendet a Kongó-államra sértésnek jelenti ki és egyszerű napirendet kíván, amelyet erre 58 szóval 25 szavazattal ellenében elfogadtak. Egy képviselő tartózkodott a szavazástól.

Tűz egy hajón.

Trieszt, április 26. A *Piqua* angol gőzösön, mely tegnap délután indult innen Fiuméba, hogy ott New Yorkba szánt szállítmányát kiegészítse, utközben tűz ütött ki. A rakomány 530 bál lenből, buzából és más árukból állott. Minthogy a kapitány meggyőződött róla, hogy a hajón levő eszközökkel lehetetlen a tüzet elfojtani, elhatározta, hogy visszatér Triesztbe. E közben a tűz mindinkább terjedt, úgy, hogy a kapitány erre elhatározta, hogy a st.-sabbai

zátonyra viszi a hajót. Ott sikerült is a tüzet vizbe szivattyúzásával elfojtani. Most a víz kiszivattyúzásán és a gőzös kiszabadításán dolgoznak.

Karlsta fegyverek.

Köln, április 26. A *Köln. Zig.*-nak jelentik Madridból: A rendőrség Barcelona környékén *Ötszáz pushát és bajonetet* talált, amely a karlistáknak volt szánya.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, április 26. A *lemburg-cernovitz* vasút 1899-ben 375.785 frt tiszta nyereséget ért el. Az igazgatóság összesen 6 3/4%-os osztalék vagyis a részvények után 13 1/2 forint és az élvezeti jegyek után 3 1/2 forint kifizelését javasolja.

Bécs, április 26. A bécsi tőzsdekamara mai teljes ülésén elhatározta, hogy a magyar jelzálogbanknak 4 1/2%-os korona-záloglevelei és 4 1/2%-os községi kötvényei jegyzése iránt beadott kérvényét páriológilag terjeszti a pénzügyminiszter elé.

New York, április 26. (Terménytőzsde.) (Zárlat)
Gyapok: New Yorkban helyben 9.10/16 (9.10/16.) Májusra 9.39. (9.34.) júliusra 9.34. (9.31.) New-Orleansban helyben 9.9/8. (9.9/8.) — *Petroleum* Stand white New Yorkban 9.05. (9.05.) Stand white Philadelphianban 9.—. (9.—.) Refined in Cases 10.25. (10.25.) Credit Balances at Oil City 1.57. (1.57.) — *Zsír:* Western steam 7.65. (7.60.) Rohe és Brothers 7.90. (7.85.) — *Tengeri* irányzata igen gyenge. Áprilisra —. (45. 1/2.) Májusra 45. 1/4. (46. 1/4.) Júliusra 45. 3/4. (46. 1/2.) — *Buza* irányzata gyenge. Piros ősz helyben 78.—. (79. 1/2.) Szeptemberre 74. 1/4. (73. 1/2.) Áprilisra —. (—.) Májusra 72. 1/4. (73. 1/2.) Júliusra 73. 1/4. (73. 1/2.) Gabona szállítási díja Liverpoolba 3. 1/2. (3. 1/2.) — *Káv:* fair Rio 7. sz. 7. 3/8. (8.—.) Májusra 6.65. (6.80.) Júliusra 6.75. (6.85.) — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.70. (2.70.) — *Cukor:* 3.15/16. (3.15/16.) — *Őn:* 29.65. (29.60.) — *Héz:* 17.25. (17.25.) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 26. (Terménytőzsde.) (Zárlat.)
Buza igen irányzata gyenge. Áprilisra 65. 3/8. (65. 3/8.) Májusra 65. 3/8. (66.—.) — *Tengeri* irányzata igen gyenge. Májusra 39. 1/2. (39. 3/4.) — *Zsír:* Áprilisra 7.22. (7.17.) Májusra 7.22. (7.17.) — *Szalonna* short clear 7.40. (7.45.) — *Servtshus:* Februarra —. (—.) Áprilisra 12.70 (12.72.) — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Napirend.

Naptár. Péntek, április 27. — Római katolikus: Zita sz. — Protestáns: Zita. — Görög-ortodox: (április 14.) — Zsidó: Niszán 28. — A nap két óra 35 percek. — Nyugszik este 6 óra 48 percek. — A hold két éjjel 3 óra 16 percek. — Nyugszik délután 4 óra 54 percek. — A kereskedelmi miniszter tegnap délután 4 órakor. — *Országos követség* a központi vásárcsarnok pinóciójában. — *A magyarországi tanítók országos bizottságának* tisztelegése délelőtt 11 órakor a kultuszminiszternél. — *Nemzeti múzeum:* Régiségtára, nyitva d. e. 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai korona belépődij mellett megtekinthetők.

Tavaszi látás a városligeti Műcsarnokban, nyitva délelőtt 9 órától esti 6 óráig. Belépődij 1 korona.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazárja zárva.

Országos Képtár az Akadémiában nyitva délelőtt 9—1-ig.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5-ig.

Közlekedési Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72.) nyitva d. e. 9—1 óráig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-kört 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és tárlégyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 10—12 óráig és este fél 7 órától fél 9 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum, igazgatóság: VII. kerület Kerepesi-út 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-11 délután 2 óráig. Tanulmány-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-út 22. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása. A Keleti mintatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparszarnokban nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somossy Múlató, Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folles Caprice, VI., Révay-utca 18. Naponta 16-nyes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest leg-olcsóbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás *kerékpárterem*.

Petanovits Metropol szállodája, Naponta hangverseny (lásd hirdetés). Újjonnan berendezett fényes étterem.

Futner-pince Deák-tér naponta a pince éttermekben Dobronyi Géza 1-es rangú zenokarának hangversenye.

KÜLÖNFELÉK.

† A kis tapasztalatlan. Surville gróf, aki egyik legvagyonosabb tagja a párisi társaságnak, nemrégiben új szakácsnét fogadott. Amikor az új szakácsnó legelső alkalommal hazajött a vásárocsarnokból, s a grófné átment a számadást, elég feltűnően nagyobbaknak találta az árakat, mint rendszeren a dolog megismétlődött s akkor a grófné minden harag nélkül ugyan, de alapos előadást tartott szakácsnőjének a becsületességéről. Mert nem szereti, ha megcsalják. A szakácsnó nem jött zavarba és így szólt:

— Szépen kérem a nagyságát, legyen egy kis türelemmel irányomban. Csak rövid idő óta vagyok Párisban, azért egy kicsit még járatlan vagyok az árak elszámolásában. De legyen olyan jó a nagysága és adjon alkalmat arra, hogy tökéletesítem magamat. Akkor aztán semmit sem fog észrevenni az én kis mellékkereseteimből.

Ez a beszéd az ő keresetlen őszinteségével olyan kacsogató hatással volt a grófnéra, hogy megígérte a türelmet. Várni fog, amíg a szakácsnője „tökéletesíteni” fogja magát.

† A nap. A napnak nagy befolyása van az egészségre megerősítésére és a betegségek megsemmisítésére. Be van különben bizonyítva, hogy kolera, pestis, vagy tifuszjárványok alkalmával a halál leginkább a szegény néposztály sötét, szűk odúiban szedi az áldozatát. Amint a növények csak a napsugárban tenyésznek és nőnek, az embereknek és az állatoknak is szükségük van egészségükhöz és életükhöz a napsugárra. Ami az egészséges emberre áll, még nagyobb mértékben érvényes a betegre. Az anyagcsere rendkívüli módon függ a világosságtól; ezért a napfürdő bizvást egyik legkitűnőbb orvosságnak tekinthető a legkülönbözőbb betegségekénél, amennyiben nagyban előmozdítja az anyagcserét a bőséges izzadság és a vérkeringés növelése révén. A napsugár az idegekre is rendkívüli jótékony hatással van. Aki nyáron fürdik, tapasztalhatja, milyen kitűnő hatással van a nedves testre a napfürdő. Egy olasz közmondás azt mondja: „A hová a nap nem jár, oda eljár az orvos.”

† Maud halála. Általános gyász van az amerikai sportlapokban. Mert Maud S. meghalt és ő egy kitűnő ló volt, s úgy hívták, hogy a *turf királynője*. Maud S. a legérdekesebb ló volt Amerikában. Dícsőséges volt az élete és megható a halála. Sok évig Robert Bonneré, a század egyik legnagyobb lókedvelője volt. Ő mondta Maudról azt a közmondásossá vált bírálatot, hogy „a legemberesebb ló, amely valaha élt.” Rendszeres a gazdához óriási volt s

Robert Bonner rendszeresen meglátogatta őt Tarrytown mellett lévő nyaralójában, ahol utolsó esztendeit töltötte. Amikor Robert Bonners meghalt, Maud S. lassan-lassan hervadt, s amikor néhány héttel ezelőtt meghült, ellentétlő képessége nem volt már és meghalt. Azelőtt William H. Vanderbilt volt, aki azonban tuladott rajta, mert az emberek — legalább úgy mondják — nagyobb érdeklődést mutattak iránta, mint a gazdája iránt. Az 1885-ik esztendőben Maud S. elérte a világrekordot az ügetőversenyek terén. Fényes temetést kapott, székára menő lösemg adta meg neki a végtisztességet. Amerikai lapok fotográfiait közölték arról a temetésről. A koporsót, amely fölött a kimult Maud képe feküdt, három ló húzta. És ez volt a felírás: „Maud S., a turf királynője”.

† A szuggesztió ereje. Egy müncheni orvosi heti lapban a szuggesztió erejének bizonyosságául dr. Breitung elmond egy hatásos esetet. Az *Orleansi Szűz* első előadása alatt történt Meiningenben. Mint az ilyen nagy napokon rendszeren, sok külföldi vendég is volt a nézőtérén. Lyonett egy eddig ismeretlen színész, Barthel játszott, aki azonban egy csapásra megnyerte, valósággal elbűvölte a közönséget. Az előadás fényesen haladt. A negyedik felvonás után egyszer csak oda megy dr. Breitunghez a herceg egy lakája és felkéri, hogy keresse fel Barthelt, aki hirtelen tökéletesen berekedt. Breitung fölmeleg az öltözőbe, ahol a művészt az előadás folytatására teljesen képtelennek találta. A rendes gyógykezelés itt hiabavaló lett volna, az orvosnak észbe kellett, hogy pszichikai ultra tereli a dolgot, a szuggesztióhoz fog fordulni. A legnagyobb nyugalommal kijelentette, hogy az eset éppenséggel nem ad okot az aggodalomra, csak nyújtás meg egy kicsit a szünetet. Aztán Barthel urat begöngyöltette egy gyapotlepedőbe és gyorsan megitatott vele fél üveg pezsgőt. És már távozott is, a következő szavakkal:

— Így ni! Most már készüljön fel. Minden rendben van! Magamra veszem a felelősséget! A viszontlátásra!

Lont a nézőtérén azonban erős szívdobogással leste a csöngtetőt. Egy negyed óra múlva — meglepett Barthel a színpadon és csodálatosan játszott. És senki sem tudta a lakáján, az orvoson, a művészen és a hercegen kívül, hogy mi történt a kulisszák között a negyedik és ötödik felvonás között.

† Mosolygörs. Nemszak kacagógörs van a világon, hanem néha szelidebb formában is mutatkozik ez a betegség. Bechterer professzor értekezik egy muzsika folyóiratban erről a bajról, amelyet mosolygörsnek lehetne nevezni. A legkülönbözőbb alkalmakkor támadhatja meg a beteget. Még akkor is,

ha a legkomolyabb vagy legszomorubb dolgokról beszél. Akkor is bekövetkezik, ha a beteg valakit meglát, vagy megéri, hogy figyelik. Beszéd közben a mosolygásra való inger lassan-lassan erősöken, hogy aztán megint föllepjen. A mosoly elenyészik, ha a beteg egyedül marad, vagy ha a figyelmét elterelik. Bechterer professzor ezt a mosolygörsöt összehasonlítja a pirulástól való félelemmel (erythrophia).

† Mozart-arcoképek. Mozart arcoképeiről irt tanulmányt Vogel lipcsei könyvtáros. Csak kevés arcoképe a nagy muzsikuskak tekinthető megbízhatónak, legnagyobb részük többé-kevésbé szépiteve van. Mozart alacsony ember volt, külsejéből nem igen lehetett következtetni a jelentős emberre. A természet képest túlságosan nagy fejét szőke haj borította, amelynek színe a férfikkal egyre sötétebb lett. Nagy kék, később szürkés kék szemre rendszeren szárazkötötten nézett. Orra erősen kiállott halvány arcából. A legérdekesebb Mozart összes képei között az, amely 1762-ből maradt fenn, s amelynek festője ismeretlen, s amely csak a következő évben készült el. Most a salzburgi Mozart-muzeumban van. A hét esztendő kis Wolfgang egy zongora mellett áll egy lilaposztóból való diszruhában és hasonló színű moiré mellényben van, a diszruha eredetileg Miksa főhercegnek volt szánva. A még kerek gyermekes arca a gondosan fésült és bepuderezett hajjal és főképp a szem és ajk formája már rávall a későbbi Mozart. Az utolsó, 1791-ben megkezdett és be nem fejezett képet Lange, Mozart sógora festette. Az arcvonások hívek és megindítónak igazak, mert a betegségnek jelei, amely akkor már megkezdődött, már észrevehetőek. Az eredeti kép 1858-ban került a salzburgi muzeumban. Mint legjobb és leghívebb fiatakori arcoképet, eltekintve Carmentello olajfestményét, amelyet Filgner mint rebelief másolt le bécsi Mozart-szobrára, azt az arcoképet jelzi Vogel, amelyet 1770. január hó 6-ikán és 7-ikén Pietro Lugati műbarát megbízásából készítettek. Mozart feje itt ovalis alakot öltött, szép metszésű kék szeme sötétebb lett és az orr erősebben válik ki. A kifejezés nagyon egyéni jellegű. A kép eredetileg a tizenkilencedik század ötvenes éveiben a veronai Teatro Filarmonicóban találták meg, onnan Sonneithner kormánytanácsos birtokába jutott, most pedig leánya, Therese Kammerlacher asszony tulajdona.

† A fogadás logikája. A főpincér: A 14-es számú szoba lakója panaszkodik, hogy a kártyon át az ágyába csurgott az esővíz, úgy hogy bőrig ázott. A fogadás: Irjon a számlába egy shillinget egy fűrdőért.

REGENY.

ÚJ FÖLD

Irtá: KNUT HAMSUN

(70)

Ezt a cikket az előfizetőknek írták. Paulsberg eldobta az újságot. Nem, nem, de egy kissé, nagyon kissé meg kell őrizni a tisztességet is. Hogy folytonosan csak a csöszelék izlésének áldozunk, az veszedelme ennek az országnak. J nem fél, holnap felmegy a Híradóhoz, s maga mondja ott el a véleményét.

Most nagy esend támadt. Nagy ritkaság volt, hogy Paulsberg egyszerre ennyit beszélt: mindnyájan rá néztek, még a szomszéd asztal söröző vendégei is előre nyújtották a nyakukat és figyeltek; mindenki ismeri Paulsbergét, s minden szót fontosnak tartottak, amit ez az ember a helyzetről mond. Ugy, tehát Paulsberg nem volt megelégedve a Híradóval, ezt világosan meg lehetett érteni! Hogy tisztességes ember nem írhat többé ennek a lapnak!

Szegény Gregersent is meghattották Paulsberg szavai, a Híradót még mindig a kezében tartotta, de azért elvben mégis hozzátáruult ahhoz, amit Paulsberg mondott. Hogy hiába, valamit mégis csak kell tenni a becsületért. Ha nem is sokat, de valamit. Mindenesetre azonban nem ő az oka, hogy a Híradó most megingott, de mint a lap munkatársa még is szolidáris akart lenni a lapjával.

— Pedig — mondta tovább Paulsberg, — pedig gondolható, érett észszel felgoható, hogy ha ezuttal bizonyos emberek és bizonyos hírlapok becsülettel összetartottak volna, nem menekülhetett volna a stórthing a nélkül, hogy valami határozatot ne hozott volna. Valószínűnek tartom

azt is, hogy szerencsétlen civódásainknak is vége szakadt volna. De bizonyos férfiaknak s bizonyos hírlapoknak drágább volt a saját érdekük s így megugrott a stórthing. Most országos gyászt kellene elrendelni, hogy az emberek belássák pótolhatlan vesztésüket. Mi, akik az ifjuság vagyunk, mi fogunk legtöbbet szenvedni.

Újból néma csönd. Mindnyájan megindultan hallgatták Paulsbergét.

Paulsberg arckifejezése elárulta, hogy milyen mélységes gyűlöletet érez az újságok és a thing iránt, ellelelte szokásos testtartását, már nem tilt lehajtott fővel, gondolatokba mélyedve, ahogy máskor olyan nagy hatással szokott ülni; Paulsberg most fellázadt, mélyen sértett ember volt, aki felemelte szavát és kiöntötte végre keserűségét — hosszú idő múltán mert csak Milda hozzányulni a vacsorájához; a három prózáirónémán, esendesen ült a helyén. Az újságíró azonban vig és jökdésvű legény volt s nem tudta tovább türtözteni magát. Az újságban egy apró hirdetést fedezett fel, hangosan folkaegott s fennhangon olvasta:

— Egy leány, aki a szobáját meg akarja osztani valakivel, kerestetik. — Hi, hi, egy lány, aki valakivel meg akarja osztani a szobáját... — Gregersen, — mondta Paulsbergné nevetve, — ne feledje, hogy hölgyek is vannak itt —

Most vége szakadt minden komolykodásnak. Össze-vissza beszéltek s még Öjnennek is támadt annyi szemtelenség, hogy graluálni mert Paulsbergnek azért, mert felvették a Nemzeti Múzeum képtárába. Hogy ez majdnem annyi, mintha a tudományos akadémiába vették volna fel. No, nem mintha nagyon korán történt volna, de...

Milde sört hozatott, sok sört, gazdagon megvendégelte társait s szorgalmasan kevert mindenkivel. Gregersen addig-addig ivott, míg nem virágos kedve támadt, aztán bolondságokat beszélt, elcsavarta a szavakat, régi szokása szerint. Hogy borzasztó meleg van ebben a koreszmában — mondta — egyre melegebb van s hogy az a

levegő nagyon rossz s lényegileg nem is más, mint halszag és husszag keveréke. Ki tudja, ki-ürítették-e ma a köpölládákat... Gregersen nem igen válogatta meg a témát.

A kis Öjen most megint költészetről akart beszélni. Milde odapillantott Paulsberg kesernyés arcára, valószínűnek tartotta, hogy ennek az embernek most rossz kedve van s hogy unalmasnak tartja miudat, amit Öjen a költészetről beszél. Es Milde kijelentette, hogy ne folytassák ezt a kérdést, inkább beszéljenek valamit a Suez-csatornáról.

Öjnennek nagyon fájt ez a rendautasítás. Ha a kis tanítványa nem lett volna jelen, talán egy szót sem szölt volna s megnyugodott volna Milde indítványában, de így nem tűrhetette szó nélkül, nagyon élesen felelt tehát s körülbelül azt mondta, hogy Mildenek igen gazdag a talentuma ahhoz, hogy alkalomadtán és alkalom nélkül szemtelenségeket mondjon. Hogy ugyan ki kérdezte őt, hogy mi a véleménye Baudelaieréről?

Milde felelt. Felelt, mert tudta, hogy Paulsberg meg fogja védelmezni. Veszekedtek, csak egy kissé durvábban, mint közönségesen. Hanka asszony nem volt jelen, tehát senki sem simította el az ellentéteket. Rövid, világos grombaságokat mondtak, senki sem érthette félre a beszédet, végre pedig Milde Öjen költészetről kezdett beszélni s olyasvalamit mondott, hogy az nem is egyéb, mint Baudelaire-féle agyvelő gyűlladás. Öjen erre nem felelt, csak a poharat emelte föl, fizetett és elment. Finom kabátja alatt megborgongott a teste, mikor kiment az ajtón. Két kísérője vizsgálni próbálta.

— Kiállhatatlan ez a prózai vers-író — mondta Milde. Nem értem, hogy hogyan beszélhet a maga kis ostobaságairól, mikor olyan emberrel van együtt, mint teszem Paulsberg. Na, különben majd kibékitem én, ha megvergetem a vállát s kijelentem, hogy sajnálom, hogy ő nem kapta meg az ösztöndíjat, már rendben lesz minden.

(Folytatás következik.)

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Osztárk-Magyar-Bank. *Bécsből* jelentik, hogy a jegybank főtanácsának mai ülésén, tekintettel a pénzügyi helyzet változatlanságára, a kamatléteket nem változtatták meg. Az új bankfiókokról tett jelentés szerint Magyarországon és Ausztriában tíz-tíz fiók lesz. Az osztárk bankfiókai közül eddig csak kilenek a helye van meghatározva, mert a tízediknek megjelölését az osztárk kormány fenntartotta magának. Az osztárk bankfiókai közé tartoznak a következők lesznek: Pardubitz, Drobobetz, Trautenau, Mährisch-Osterau, Ig-lau, Jaslo, Kolomea, Marburg és Rovereto. A magyar bankfiókai székhelyei, amelyek már mind meg vannak határozva, a következők: Maros-Vásárhely, Pancsova, Szombathely, Szolnok, Kecskemét, Újvidék, Varsád, Besztercebánya, Kaposvár és Nyitra. Miután még néhány folyóügylet elintézték, kinevezték több olyan bankfióknak a főnökét, amely már a legközelebbi időben megnyílik.

A magyar állampapír Ausztriában. A Magyar Távirati Iroda a következő kommuniké teszi közzé: Azaz a hírrel szemben, hogy a magyar állampapíroknak az osztrák járadékadó alól való fölmentése dolgában a tárgyalás eredménytelenül végződött, megbizható forrásból arról értesülünk, hogy ez a híresztelés teljesen alaptalan. Sőt ellenkezőleg azt jelenthetjük, hogy a magyar és az osztrák kormány között folyó tárgyalás előreláthatólag már legközelebb olyan alapon fog befejeződni, amely mind a két állam érdekeinek teljesen megfelel.

Osztárk-Magyar Bank. A jegybank állása április 23-án a következő volt: Bankjegyforgalom 8.277.965.000 kor. (—18.738.000 kor.), érc-értékkészlet 1.183.133.000 korona (— 8.654.000 korona), váltótárca: 272.850.000 korona (— 14.807.000 kor.) lombard-üzlet: 63.312.000 korona (— 925.000 korona), adómentes bankjegytartalék: 240.143.000 korona (+ 16.402.000 korona).

A magyar királyi államvasutaknak szállítási bevételei saját vonalaikon a múlt hónap az ideiglenes kimutatások szerint 3.306.300 koronát tettek a személy- és 12.260.500 koronát az áruforgalomban, összesen 15.566.800 koronát, 657.806 koronával (4%-kal) többet, mint a múlt év március havának végleges bevételei. A többlet a nagyobb áruforgalomból, nevezetesen a nagyobb szén-, gabona-, liszt- és állat-szállítmányokból származik. Az év eleje óta március hó végéig az ideiglenes szállítási bevétel 44.601.600 korona, kerek összegben 2.300.000 koronával (7%-kal) több a múlt évi megfelelő végleges bevételénél. A többletből csak mintegy 150.000 korona esik a személyforgalomra; a többi a nagyobb áruforgalomra esik.

Fizetőképzetlenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetőképzetlenségeket jelenti: *Wilks* Miksa utódos cég Budapest (Nagymező-utca 30.), *Leser* Salamon Krakkó, *Kohn* Adolf kereskedő Nagy-Lak, *Jicinsky* és *Svoboda* cég Pardubitz, *Körner* David kereskedő Lemberg, *Köhl* M. esernyőkészítő Bécs.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapest 27,50 korona pénzben, 38,— korona áruban. — *Bécsben* az irányzat szilárdabb. A nyersszesz ára 41,80 korona pénzben, 42,20 korona áruban.

Lóvásár. A Tattersall telepen ma megtartott heti lóvásár felhajtottak 357 darab I. osztályú és 352 darab II. osztályú, összesen 710 darab lovat, melyek közül 355 darab ló kelt el.

Szarvasmarhavasár. (A budapesti marhavasár-téri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák, Magyar ökrök 1316 darab, magyar tehén: 616 darab, szerbiai ökrök 253 darab, szerbiai tehén 26 db, boszniai ökrök — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 79 drb, bika 254 darab, összesen 2544 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlali valók ökrök — darab, fejős tehén 156 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, fűsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártág, vágómarhákért: Magyar hizott ökrök, legjobb minőségű 58.— K-től 62.— K-ig, kivételesen —. K., 100 kilónként 60 sulyban, középminőségű 50.— K-től 57 K-ig, silányabb minőségű 46 K-től 48 K-ig. Magyar legelőmarha jobb minőségű 50 K-től 54.— K-ig, kivételesen —. K-ig, silányabb minőségű 42 K-től 48 K-ig. Tarka hizott ökrök, legjobb minőségű 60 K-től 64.— kivételesen 66 K-ig, középminőségű 52 K-től 58 K-ig, silányabb minőségű 46 K-től 50 K-ig. Szerb és boszniai ökrök legjobb minőségű 48 K-től 60.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőségű 44.— K-től 46.— K-ig. Bika jobb minőségű 52.— K-től 64.— K-ig, kivételesen —. K-ig, silányabb minőségű 44.— K-től 50 K-ig. Bivaly 32 K-től 44 K-ig, kivételesen —. K. Magyar tehén 42.— koronától 54.— koronáig, kivételesen — koronáig. Tarka tehén 44.— koronától 64.— koronáig, kivételesen — koronáig. Gazdasági marhákért: Igás ökrök elsőrendű — K-től — K-ig, kivételesen — K 100 kilónként, — K-től —. K-ig páronként, közép — K-től — K-ig, — K-től —. K-ig páronként. Hizlali valók ökrök fehér 100 kg.-ként — K-től — K-ig, Fejősteheiken keresztelést saines, 140 K-től 240 K-ig drbonként, bon-

bádi faj 240 K-től 340 K-ig, kivételesen — K-ig drbonként. Igás bivaly — K. páronként. Vágómarhából a felhajtás mintegy 600 darabnál nagyobb volt mint a múlt héten, minthogy azonban egy a helyi buszgyasztás mint idegen vendők részéről nyilvánult kereslet nagyobb volt, a múlt heti árak változatlanul fenntartották magukat. Öreg nehéz mustra ökrök mint rendszeren ez időtáiban nehezebben adhatók el. Bikák a nagyobb felhajtás következtében 100 kilogrammonként 2 koronával hanyatlottak. Fejős tehenekre megjelölés jó kereslet volt, árak 10—20 koronával emelkedett.

Forjuvásár. 1900. évi április hó 26-án. (A budapesti marhavasár-téri vásári pénztár részvénytársaságától.) Felhajtás: Belöldi élő borjú 1250 drb, leölt borjú 2 db, bécsi élő borjú — db, — db. horvát, növénydek marha 128 darab, bárány élő 181 darab, leölt bárány 175 darab. Árjegyzés azonos telekekből: Árjegyzés. Belöldi élő borjú 48—55 f.-ig, I. r. 66—78 f.-ig, kivételesen 85 f. kilónként, leölt borjú — f.-ig, II. r. — f.-ig, kivét. — f. kilónként, levonás nélkül. Bécsi leölt borjú — f.-ig. Növénydek marha 44—50 f.-ig kilónként, I. r. — f.-ig. Bárány élő 11—18 k., leölt bárány 10—16—k., kivételesen ar — k-ig páronként. A borjuvásár lanyhább, bárányokkal azonban az üzlet élénkobb volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A terevarósi petróleum-rakodónál lévő székely-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1900. évi ápril. 26-án. Készlet 746 darab. Elkezett 622 darab. Összesen 1368 darab. — Eladott 563 darab. Maradt 805 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 94—100 koronáig, 220—280 kgr. sulyban 98—108 koronáig, 320—380 kgr. sulyban 98—100 k-ig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 86—94 koronáig. Malacok — korona 100 kilónként. A vásár hangulata lanyha volt.

Bécsi juhvásár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a felhajtás 1847 drb juh volt. Irányzat kedvelten. Árak: kiviteli juh 49—52 fillér, nyírt és selejtes juh 46—48 fillér.

Bécsi szarvasmarhavasár. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak 4746 darab borjút, 2470 darab élő sertést, 2090 darab levágott sertést, 194 darab levágott juhot, 1792 darab bárányt.

Eladási árak: Levágott borjú 68—84 fillér, elsőrendű 86—104 fillér kivételesen — fillér, élő borjú — fillér, kivételesen — fillér, legelsőrendű 106—112—116—120 fillér, fiatal sertés 64—82 fillér, kivételesen — f., levágott nehéz sertés 88—96 fillér, kivételesen — fillér, husra hizalt sertés — fillér, zsírra hizalt sertés — fillér, könnyű sertés — fillér, elsőrendű sülős 76—92 fillér, gyengébb — fillér, levágott juh 68-84 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 12—28 korona, kivételesen — korona páronként.

Mezőgazdaság.

Védekezés a szőlőmoly ellen. Minthogy az elmúlt esztendőben a szőlőmoly nagy károkat tett, a földművelésügyi minisztérium elrendelte, hogy a Rovartani Állomás kutassa ki azt a módot, amely legjobban volna a baj leküzdésére. A végrehajtott kísérletek kimutatták, hogy legjobban a kora tavaszi, április végi eljárás, amely lehetetlenné teszi a moly rajzását és a szőlő megfertőzését. Hogy ez az eljárás miből áll és hogyan hajtandó végre, azt a Rovartani Állomás most a földművelésügyi miniszter meghagyására egyelőre egy rövid utmutatásban dolgozta ki. Ezt az utmutatást ditlanul megszerezheti mindenki, aki azt a Rovartani Állomástól (Budapest V. Nádor-utca 28.) akár levelezőúton is kéri.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, április 26.

Nagy kínálat és mérsékelt vételkevd mellett 18.000 métermássa buza került forgalomba tartott árakon. Egyes finomabb tételnél az árak 5 fillérrel emelkedtek. A hangulat kedvező maradt. Rozsból élénkebb kereslet mellett 2400 métermássa került a forgalomba. Helyben raktározott áruból néhány tételnél az árak 15—20 fillérrel emelkedtek.

Eladottai:

Buza: Tiszavideki: 100 mm. 81 k. 8 K. 47 1/2 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 42 1/2 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 4 1/2 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 40 f., 300 mm. 79 1/2 k. 8 K. 37 1/2 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 79 1/2 k. 8 K. 30 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 35 f., 100 mm. 78 1/2 k. 8 K. 20 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 15 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 10 f., 150 mm. 78 k. 8 K. 27 1/2 f., 100 mm. 78 k. 8 K. 22 1/2 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 78 k. 8 K. 12 1/2 f., 100 mm. 77 1/2 k. 8 K. 20 f., 700 mm. 77 1/2 k. 8 K. 10 f., 800 mm. 77 1/2 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 77 1/2 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 25 f. **Oroszhazi:** 500 mm. 77 1/2 k. 8 K. 25 f. **Marosi:** 1000 mm. 77 1/2 k. 8 K. 37 1/2 f., 1000 mm. 77 1/2 k. 8 K. 37 1/2 f. **Pestvidéki:** 300 mm. 79 1/2 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 79 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 95 f., 700 mm. 78 k. 7 K. 95 f., 150 mm. 77 k. 8 K. 20 f. **Fehérmegyei:** 200 mm. 73 1/2 k. 7 K. 80 fillér. **Felsőmagyarországi:** 100 mm. 75 k. 7 K. 85 f. **Raktárból:** 1600 mm. 78 k. 8 K. 10 f. **Mind 8 hónapra.** **Rozs:** 1450 mm. 7 K. — f., 350 mm. 7 K. — f., 200 mm. 6 K. 80 f., 100 mm. 6 K. 75 f., 100 mm. 6 K. 78 f., 100 mm. 6 K. 62 1/2 fillér.

Tengeri: 300 mm. 5 K. 62 1/2 f. — *Zab:* 100 mm. 5 K. 55 f., 100 mm. 5 K. 45 f., *Térszépíztelés mellett.*

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Eszköz	Mennyiség	100 kilogramm ár		100 kilogr. mm. ár	
		K-től	K-ig	K-től	K-ig
liszavidéki	6	75	7,70	7,80	7,90
"	"	73	7,80	8,16	8,20
"	"	71	7,85	8,22	8,25
"	"	71	7,95	8,30	8,35
fehérmegyei	6	75	7,60	7,65	7,70
"	"	73	7,65	7,70	7,75
"	"	71	7,70	7,75	7,80
"	"	71	7,75	7,80	7,85
pestvidéki	6	75	7,40	7,45	7,50
"	"	73	7,45	7,50	7,55
"	"	71	7,50	7,55	7,60
"	"	71	7,55	7,60	7,65
bánási	6	75	7,45	7,50	7,55
"	"	73	7,50	7,55	7,60
"	"	71	7,55	7,60	7,65
"	"	71	7,60	7,65	7,70
békési	6	75	7,30	7,35	7,40
"	"	73	7,35	7,40	7,45
"	"	71	7,40	7,45	7,50
"	"	71	7,45	7,50	7,55

Egyéb gabonafajták		Mennyiség	100 kilogr. mm. ár	
			K-től	K-ig
Rozs	uj elsőrendű	—	6,15	6,80
"	másodrendű	—	6,08	6,50
Arpa	elsőrendű	—	5,90	6,00
"	érett valós	—	5,90	6,00
"	szőlőszára valós	—	—	—
Zab	—	—	5,16	5,30
Tengeri	bánási	—	5,65	6,05
"	m szemű	—	5,65	6,05
Repce	uj káposzta	—	13,50	13,00
"	bánási	—	—	—
Köles	—	—	5,00	5,30

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza áprilisra	7,84
Buza májusra	7,79—7,81—7,83—7,87—7,85
Buza októberre	8,05—8,06—8,07—8,08—8,09
Rozs áprilisra	7,06
Rozs októberre	6,96—6,97—6,98—6,99—7,00
Zab áprilisra (1900)	—
Zab októberre	5,36
Tengeri 1900. máj.	5,51—5,50
Tengeri júliusra	5,62—5,61
Repce augusztusra	—

Dél egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsde:

Buza (1900.) áprilisra	7,86	7,87
Buza októberre (1900)	8,07	8,08
Buza májusra (1900)	7,86	7,87
Rozs áprilisra (1900)	7,06	7,07
Rozs októberre	6,99	7,00
Zab (1900) áprilisra	5,03	5,04
Zab októberre (1900)	5,37	5,38
Zab májusra (1900)	5,05	5,06
Tengeri (1900.) máj-ra	5,50	5,52
Tengeri júliusra (1900)	5,60	5,61
Repce augusztusra	12,70	12,80

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra (1900.)	7,83	7,84
Buza májusra (1900.)	7,83	7,84
Buza októberre (1900.)	8,03	8,09
Rozs áprilisra (1900)	7,12	7,15
Rozs októberre (1900.)	6,97	6,98
Zab áprilisra	5,03	5,04
Zab októberre	5,37	5,38
Tengeri májusra 1900.	5,47	5,50
" júliusra	5,59	5,60
Repce augusztusra	—	—

A budapesti értéktözsde.

A mai értéktözsde a külföldi bányavértékek hanyatlásának és a Koronajáradék árszökkenésének kedvezőtlen befolyása alatt, gyengébb irányzatot követett.

Az összes vezetőértékek, főleg Államvasutak, ellanyhultak s gyengén zárukak. A helyi piac gyenge forgalmu és magartatásu volt. Köztitak erősen realizáltak s gyengén zárukak.

A déli tözsde kezdetül végig gyengeségre hajló volt, jelentékenyebb változások nélkül.

A helyi piacon a köztitak ismét négy koronával csökkentek s a hitelesítőkben négy árfolyam mellett zárukak. A többi érték el volt hanyagolva.

A valutapiac változatlan.

Az előtözsde: gyenge.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 742.—744.—. Osztrák hitelrészvény 735.80—736.60. Osztrák-magyar államvasut 640.—641.50. Rimamurányi vasút 623.—. Köztit vasut 651.75—653.50 korona.

A déli tözsde: változatlan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 740.50—742.—. Osztrák hitelrészvény 735.80—736.60. Osztrák-magyar államvasut 640.—640.50. Jelzalogbank 464.—. Leszámítoló-bank 494.—. Rimamurányi vasút 622.—623.—. Köztit vasut 649.50—652.— korona.

Forgalomba került: Magyar hitelrészvény 742—740.50. Magyar jelzalog hitelbank részvény 464. Leszámítolóbank részvény 494. Osztrák hitelrészvény 736.50—735.80. Rimamurányi részvény 623—622. Köztit vasut részvény 652—649.50. Városi villamosvasut részvény 640.—640.50 korona árfolyammal.

Üzletössze. A 4 órai zariaktor maradt: Osztrák hitelrészvény 736.30. Magyar hitelrészvény 741.50. Leszámítoló-bank 493.50. Rimamurányi

vasúti 628.— Osztrák-magyar államvasut 645.15. Közúti vasut 650.— Villamos vasut 335.— korona árfolyammal.

A hivatalos zárlatok a következők voltak: *)

I. Államadósság.

Table with columns for Magyar Államadósság, Bónus, Áru, and various financial entries like 'Magyar nyeresémi-közlés (200 K)'.

b) Osztrák Államadósság.

Table with columns for Koronajáradék, 1890-as sorozat, and 1894-es sorozat.

c) Idegen Államadósság.

Table with columns for Szerb 100 frankos sorozat.

II. Más kölcsönök.

Table with columns for Budapest fővárosi községi, Temes bíróvárosi községi.

III. Zálogvevők és kölcsönkötvevények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Large table listing various bank and financial institutions like 'Jelzálogbank', 'Kereskedelmi bank', and their respective values.

IV. Előbbségi kötvények.

Table listing 'Folyamlatosított és leghosszabbidű', 'Magyar-párizsi', 'Beruházási', 'Kassa-odobergi'.

V. Bankok részvényei.

Table listing 'Kereskedelmi és pénzügyi', 'Magyar Állam', 'Oroszország', 'Pesti hazai'.

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Table listing 'Pénzügyi', 'Helyi', 'Budapesti', 'Pesti hazai'.

VII. Biztosító társaságok részvényei.

Table listing 'Fonócs', 'Lloyd vízszállító', 'M. l. és vízszállító', 'Nemzeti baleset', 'Pannónia vízszállító'.

VIII. Gőzmalomok.

Table listing 'Hennersmalom', 'M. l. és vízszállító', 'Viktória'.

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Table listing 'Kőbánya', 'Kőszén- és téglagyár', 'Ásványvíz', 'Államias kőszénbánya', 'Kerületi téglagyár', 'Rálpátrai téglagyár', 'Uljaki téglagyár'.

X. Vasutak és gőpjárművek részvényei.

Table listing 'Nehéztel', 'Schlick', 'Welsner-wagon'.

XI. Könyvnyomdák részvényei.

Table listing 'Pallas', 'Pesti könyvnyomda'.

XII. Különféle vállalatok részvényei.

Table listing 'Királyi szerteszede', 'Pólgári szerteszede', 'Magyar entortipar', 'M. l. B. sorozat', 'Magyar vasut', 'Nemzeti villamos', 'Nemzeti villamos', 'Telefon-Hilmond'.

XIII. Kézikedési vállalatok részvényei.

Table listing 'Újpesti-telep', 'Villamos', 'Kassa-odobergi', 'Magyar-párizsi', 'nyugati'.

* Az I-V. alatt jegyzett papírok árfolyama 100 koronánként értendő, a VI-XIII. alatt jegyzettekét pedig darabonként koronában.

XIV. Sorsjegyek.

Table listing 'Magyar vöröskorona', 'Ujgyanaz osztr.', 'Olasz vör. kor.', 'Ujgyanaz osztr. felb.', 'Osztrák vör. kor.', 'Osztrák hitelint.', 'Párizs'.

XV. Pénzmelekt.

Table listing 'Német bankjegyet', 'Olasz líra'.

XVI. Külföldi váltók (látra).

Table listing 'Amsterdam', 'London', 'Német piac', 'Olasz piac', 'Párizs'.

A budapesti terményüzlet.

A terményüzletben a szezon szerinti hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegybizottság hivatalosan a következők árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag; lucerna magyar, korona, vörös aprószemű, korona, vörös erdélyi, korona, vörös bánági, korona, középszemű, korona, magyszemű, korona, Disznószőr; budapesti 62.50-63., korona, vidéki, korona, Táblaszalonna; légszárazított vidéki, korona, városi 4 darabos 49.50-50.50 korona, 3 darabos 50.-55., korona, füstölt, korona, Szilva; boszniai, szokás szerinti minőség 17.75-18.- korona, 120 darabos, korona, 100 darabos 23.50-24.- korona, 85 darabos 29.-29.50 korona azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 16.25-16.50 korona, 100 darabos 22.25-22.50 korona, 85 darabos 28.-28.25 korona, Szilvaiz: szilvóniai 18.50-19.- korona, szerbiai 16.50-17.- korona azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Bécs, április 26. (A Budapesti Napló telefonjelentése.)

Jegyzetelt: Buzza május-juniusra 8.06-8.05-8.07, buza őszre 8.26-8.23, rozsa május-juniusra 7.16-7.14-7.13, rozsa őszre 7.32-7.29-7.31, zab május-juniusra 5.40-5.36, zab őszre 5.68-5.69, tengeri május-juniusra 5.77-5.78, tengeri július-augusztusra 5.90, buza tavaszra 8.10-8.15, ropca augusztus-szeptemberre 13.20-13.30 koronán.

A bécsi értéktözsde.

Az előződszen az üzlet kissé lanyha lefolyású volt, mivel a határidő tételek még százalékokban kerültek forgalomba. A prolóngáció 5 1/2 százalékkal könnyű volt.

A déli tőzsdén a vasértékek tovább emelkedtek. A zárlat barátságos volt. A bányarészvényekben élénk a kereslet.

Bécs, április 26. (Magyar Államközlöny.) 4% aranyjárdék 117.—, Tiszai és szeredi kőszén sorozat 139.50. Magyar vasúti kölcsön zárlatban 99.70. Magyar keleti vasúti állami kötvény 117.—, Magyar leaszimiláló pénzváltóbank 134.—, Rimamurányi vasműrészvény 621.50. Magyar koronajárdék 99.70. 4%-os Magyar földterem. kötvény 92.60. Magyar hitelbank részvény 740.—, Magyar nyeresémi kölcsön sorsjegy 164.—, Kassa-odobergi vasúti részvény —, Magyar kereskedelmi bank 272.25.

Bécs, április 26. (Osztrák Államközlöny.) 4% papírjárdék 98.60. 4%-os osztrák aranyjárdék 118.—, 1890-iki sorsjegy 136.25. Osztrák hitelrészvény 400.—, Angol-osztrák bank 292.—, Bécsi bankgyűléslet 522.—, Osztrák-magyar bank 1757. Déli vasut 23.80. Dunagőzhajózási részvény 73.—, Dohányrészvény 157.75. Csehszéri és királyi arany 11.38. Német bankváltók 118.35. 4% osztrák járdék 98.40. Osztrák koronajárdék 98.40. 1894-iki sorsjegy 202.—, Osztrák hitelintézeti részvény 230.—, Unionbank 185.—, Osztrák Länderbank 458.50. Osztrák-magyar államvasut 124.50. Elbavölgyi vasut 121.—, Alpesi bányarészvény 446.—, 20 frankos arany 19.26. Londoni váltóár 249.80. Bécsi Tramway 365.—, Az irányzat meglehetősen szilárd.

Bécs, április 26. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 230.— Magyar hitelrészvény 743.—, Angol-Osztrák bank 292.— Union bank 723.—, Länderbank 586.—, bankgyűléslet 455.—, osztrák-magyar államvasut részvény 134.60, északnyugati vasut részv. 23.70, elbavölgyi vasut 121.50, dunagőzhajózási részv. 468.—, alpesi bányarészvény 158.50, májusi járdék 624.—, osztrák koronajárdék 547.—, magyar arany 98.60, magyar koronajárdék 92.70, német birodalmi mária készpénz 118.25 utimóra 118.42, törökországi sorsjegy 19.26, rimamurányi vasut — déli vasut —, dohányrészvény —, Napoleon d'or —, Lombard —.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, április 26. (Társasági tudósítás.) A tegnapi nagy árhányatlás után a bányarészek piaca ma javultat mutatott, a minek oka részben a gelsenkircheni bányarészvény-társaság kedvező hír kimutatása, részben a készpénz és kopiac kedvező helyzetéről szóló jelentés volt. Bankértékben nem volt változás. A járdékpiacon jól tartotta magát, csak török sorsjegyek grengültek. A vasutak közül olaszok hazai híreke javultak, transzváliai emelkedtek, amerikaiak lanyhák voltak. A második tőzsderepülés az árfolyamok nem igen változtak. Utimópénz 5/8-5/40% Magánleaszimiláló kamattal 4 1/2%. Bécs, április 26. (Zárlat.) 4% papírjárdék —, 4% osztrák aranyjárdék 99.75. Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajárdék 91.60. Osztrák-magyar államvasut 136.40. Kassa-odobergi vasut —, Bécsi váltóár 84.40. Magyar vasut beruházási kölcsön 101.40. Alpesi

bányarészvény —, Disconto-Commandit 188.10. Általános villamosági Edison 248.50. Gelsenkircheni 218.30. Laura-kohó 270.—, 4% osztrákjárdék 97.75. 4% magyar aranyjárdék 97.50. Osztrák hitelrészvény 223.10. Déli vasut 27.10. Újrosz Lajos vasut 100.25. Orosz bankjegy 121.25. 4% u. orosz kölcsön 98.75. Török dohányrészvény 157.50. Olasz járdék 95.30. Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 163.—, Harpeni 233.—, Az irányzat tartott.

Berlin, április 26. (A Budapesti Napló tudósítójának tévirlata.) Esti forgalom. Négy százalékos magyar aranyjárdék 97.50. Magyar koronajárdék 91.60. Osztrák hitelrészvény 228.50. Osztrák-magyar államvasut 136.90. Déli vasut 27.10. Elbavölgyi vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegy készpénz 216.10. Buschthelradi —, Orosz bankjegy —, (Ultimo) Lombard —.

Hamburg, április 26. (Zárlat.) 4% osztrákjárdék 97.40. 1890. sorsjegy 138.—, Déli vasut 27.—, 4% osztrák aranyjárdék 99.75. Osztrák hitelrészvény 229.—, Osztrák-magyar államvasut 136.25. Olasz járdék 95.—, 4% magyar aranyjárdék 97.50. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, április 26. (Zárlat.) 4% papírjárdék 97.80. 4% osztrák aranyjárdék 99.90. Magyar koronajárdék 91.30. Osztrák-magyar bank —, Déli vasut 27.20. Elbavölgyi vasut 123.—, Londoni váltóár 215.50. Bécsi bankgyűléslet 131.50. Villamos részvény 140.50. 8% osztrák magyar aranykölcsön 78.10. 4% osztrákjárdék 97.50. 4% magyar aranyjárdék 97.50. Osztrák hitelrészvény 228.—, Osztrák-magyar államvasut 135.80. Északnyugati vasut 116.—, Bécsi váltóár 843.66. Párizsi váltóár 184.66. Unionbank —, Alpesi bányarészvény 273.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, április 26. (A Budapesti Napló tudósítójának tévirlata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 228.75. Osztrák-magyar államvasut 136.90. Déli vasut 27.30. Osztrák aranyjárdék —, Olasz járdék 95.30. Laura-kohó 271.80. Harpeni 234.80. Discont 188.—, Alpesi —, Bécsi bankgyűléslet —.

Párizs, április 26. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut —, 4% osztrák aranyjárdék —, Osztrák Länderbank 480.—, 3% francia járdék 101.90. Ottománbank 577.—, 3 1/2% francia járdék 102.80. Alpesi bányarészvény —, Déli vasut 155.—, 4% magyar aranyjárdék 97.80. Párizsi bankrészvény 1192. Olasz járdék 95.20. Francia földterem. járdék —, Osztrák földterem. részvény 1929. Török dohányrészvény 325.—, Az irányzat gyenge.

Budapest-kőhányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 26. A sertésüzlet irányzata lanya. A Hicott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 104.—108 fillérig. Öreg közep (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. Fialtal nehéz (páronként 220 kilogramm felüli súlyban) 110—112 fillérig. Fialtal közep (páronként 251-320 kilogramm felüli súlyban) 109—110 fillérig. Fialtal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 108—109 fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — krajcárig. Közep (páronként 240-260 kilogramm súlyban) — krajcárig. — Kőnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronként 820 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. — Közep (páronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai eredetű: Stachl, Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — Kőnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 108—109 fillérig. — Közep (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 107—108 fillérig. Kőnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 106—107 fillérig. Szertésüzlet a m. 1900. apr. hó 24. napján volt készlet 37759 darab, 1900. április hó 25. napján felhajtott 1171 darab, 1900. évi április hó 25. napján elszállított 194 darab, 1.00. április hó 26. napjára maradt készletben 38738 darab.

Időjelzés.

A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. Budapest, április 26.

Az északi depresszió a Keleti-tenger tájára becsúszott le, mi közben a nyugati maximum beljebb nyomult a kontinensre, a keleti maximum pedig elvonult Ázsia felé. Az idő Közép-Európában élénk északnyugati szelek mellett hűvös és helyenként csapadékos lett; szárványosan havat is jelentenek.

Hazánkban a szelek ma reggel erősbödtek és a hőmérséklet is sílyedni kezd. Az idő különben változóan felhős és az Alföldön, továbbá az északi részekben helyenként esős volt.

Küldés: Egyelőre hűvös idő várható helyenként kevés esővel.

Vizállás.

Table with columns for April 26, April 25, April 24, April 23, April 22, April 21, April 20, April 19, April 18, April 17, April 16, April 15, April 14, April 13, April 12, April 11, April 10, April 9, April 8, April 7, April 6, April 5, April 4, April 3, April 2, April 1. Lists various locations and water levels.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Péntek, 1900. április hó 27-én.
Signorini Ferenc felléptével.
Tell Vilmos.
Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzte Rossini.
Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Péntek, 1900. április hó 27-én.
Előszór:
Shakespeare.
Körkép 5 felvonásban. Irta Zsigány Árpád.
Személyek:
Erzsébet Hegyesi Burbadge Mihályfi
Southampton Pálfy Green Horváth
Mackenzie Beresényi 1-ső lord Kőrösmezői
Arabella Paulay 2-ik Latabár
Ben Johnson Somló 3-ik Mészáros
Dryda Gabányi Marzwei Narcisz
Shakespeare Gyenes Scheriff Abonyi
Ketty Török I. Dick Zilahi
Kezdeté 7 órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.
Péntek, 1900. április hó 27-én.
Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.
Péntek, 1900. április hó 27-én.
NI O B E.
Bohózat 3 felvonásban. Írták Harry Paulton és E. A. Paulton. Fordította: Szomahá István.
Személyek:
Niobe Jászai Siklos Péter Kazalicky
Dunn Péter Hegedüs Beatrice lánya Nógrádi
Karolin Hunyadi Mifton Magda Berzseti
Griffin Helén Niskó L. Mary szobalány Munkácsi
Griffin Hetty Varsányi Inmingis Fülöp Szerényi
Griffin Kornél Tapolczai
Lord Hamilton Balassa
Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.
Péntek, 1900. április hó 27-én.
Az eleven ördög.
Vig operette 3 felvonásban. Bayard után szabadon átdolgozta Deréki Antal. Zenéjét szerzte Konti József.
Személyek:
Soubise herceg Horváth Desperrières Németh
A hercegné Siposné Veronika Csatai Zs
Tibulle Szirmai Margot, leánya Harmath
Hermine Bojár Grovin Ujvári
Leterieres Amon Marianne, neje Bárdy
Pomponius Kovács Rendöriszt Pécsi
Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Péntek, 1900. április hó 27-én.
L. Komáromi Mariska assz. felléptével.
Szulamit.
Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásból írták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzte: Davidsohn Emanuel.
Személyek:
Monsóh Kardos Szulamit Komáromi
Aron Mátrai Abigail Róza
Absolon Beöthy Cingitang Rózsahegyí
Kezdeté 7 1/2 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ
Kerepesi-út 21.
péntek, 1900. április hó 27-én.
Venencia.
Irta Dessewffy Arisztid.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.
Péntek, 1900. április hó 27-én.
Nebántsvirág.
Énekes színmű 4 felvonásban. Írták Meilhács és A. Milaud. Fordították Evva Lajos és Rékosi Viktor. Zenéjét szerzte Herrv.
Kezdeté 7 órakor.

A mit a világ mond.

Sokan azt állítják, hogy a mit a világ mond, arra nem kell hallgatni. Pedig igenis csak az az egyedül irányadó, a mit a világ mond. Sok igazság van abban, hogy az emberek a világ után indulnak és a látszatra olyan sokat adnak. A világ szavára ám csak akkor ad az ember, ha bebizonyosodott előtte már többször, hogy igaza is van. Így már számtalanszor bebizonyosodott az, hogy a ki a Hecht-bankháznál vásárolt osztálysorsjegyet, annak előbb-utóbb nyernie kell. A világ tehát most azt állítja, hogy csak a Hecht-bankháznál Ferenciek-terén kelt osztálysorsjegyet vásárolni. Ez esetben a sok szerencsés nyert bebizonyította, hogy a mit a világ mond, az igaz. Ennekfoga mindenki vásároljon osztálysorsjegyet a Hecht-bankháznál Budapesten, a Ferenciek-terén.

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Ma pontban fél 9-kor:
Előszór:
„Rabi Joselmann.“
Történelmi operett Goldfaeden A.-tól.
Csak néhány napig még a szenzációs áprilisi műsor.
Pontban fél 11-kor. Pontban fél 11-kor

Miss Helena Dupont
a bájos amerikai operette-énekesnő
La et Do
a legjobb francia utcai énekesek.
Ugyint az összes műerők.
Hétón, április hó 30-án
Teloni Paula k. a.
közkedvelt énekesnő és színésznő
jutalomjátéka
szinre kerül:
„Die Näherin“
hatásos bohózat
és egész új mulattató műsor.
Jegyek a nappali pénztárnál és elővételben Weiss A. nagytársaság Károly-körút 26.
A mulató villanyos világítása saját gép által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készíti tettek.

FOLIES CAPRICE
Ma
nagy ujdonsági est!!
11 órakor:
Die Hochstaplerin.
Bohózat Leitner H.-től.
Megelőzőleg 10 órakor. Megelőzőleg 10 órakor.
Szenzációs ujdonság!
A csonkafülű ember.
Bohózat. F. de Croiset eszméje után írta Etienne. Rendező Rott S.
Személyek:
Baehruch Jeremiás zabnagykereskedő Pfeifer M.
Céla, neje Schindlerné G.
Hajnalka, leányuk Ferenecy Zs.
Dr. Kazár Ede ügyvéd, melleleg
milliomos Rott S.
Dr. Spitz Gerő, ideggyógyos Steinhart G.
Szimathy Leó hírlapíró Füst B.
Gedeon, Dr. Kazár szolgája Peterdi Gy.
Adonyi Mariska műlovarné Jungwirth C.
Lili, szobalány egy budapesti nagyszállóban St. Lengyel G.
James, főpincér Echten K.
Ujságáros, távirószóla.
Történelk napjainkban, egy előrangú budapesti nagyszállóban, Dr. Kazár külön lakosztályán.

Baranyamegye nagybirtokosai által alapított
Pécsi tejszarnok
országos hírv termékei-ül 6 korona utánvéttel mellett bementesen szállt finoman és gondosan csomagolva 6 drb imperiált, 6 drb esmege-, 6 drb pikáns-sajtot és egy kiló legfinomabb teavajat 1/4 kilós darabokban, édes tejszimből, naponta frissen előállítva. Megrendelések levelezőlapon röviden. Kérek egy hatkoronás csomagot* címzendők:
Pécsi tejszarnok, Pécs.

Lássa el cipőit
LÖDERER féle szab.
ruganyos cipősarkokkal

meltek könnyítik a járást. Kaphatók a főelrusitónál: **GLANTZ és LUSZTIG** Budapest, Erzsébet-körút 54. (Royal-szállóval szemközti) és minden cipészüzletben.

4 1/2 ko.
Manilla Melange
káv
elvmolva és bérmentve költségmentesen házhöz szállítva
7.50 kr.
Belák István
BUDAPEST,
VII., Rottenbiller-ú. 4.

Radó Antal:
Költők
Albuma
Jelenkori magyar költők verseiből. Harmincöt magyar festőművész képeivel. 28 forint helyett **18 forint.**
Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában József-körút 18.

Helyiség változtatás.
Tisztelettel értesítem a n. érdemű közönséget, hogy **husszarnokomat,** mely 16 évig Nádor-utca 1. szám alatt volt, **Bálvány-utca 2.** szám alá helyeztem át. Tizenöt éves gyakorlat alatt minden tekintetben oda törekedtem, hogy nagyrabecsült vendím igényei minden irányban kielégítve legyenek s most midőn üzlethelyiségem nagyobbitottam s amerikai jégházban is a legfrissebb és legjobb husall idősakban is a legfrissebb és legjobb husall a legkényesebb igényeknek is megfelelni. A nagyérdemű közönség támogatását továbbra is kérve maradtam teljes tisztelettel
Perl Ignác,
Telefon. mészáros. Telefon.

Apold a fogaidat!
OSAN
Egy fog- vagy szájhigiénészer sem volt még képes oly gyorsan a legzeselebb kőrök partfogását megnyerni, mint Osan. Ezen kipróbált prápa atom hatása antiseptikus, konzerváló, tisztító, kellemes és szívszagos érzékeléssel fogva minden tekintetben jóval felülmúlja az addig ismert fogszereket. Osan egészen, szépségben és fájdalommentesen tartja meg a fogakat a legmagasabb életkorig. Osan hatására a szájmos orvosi bizonyítványával lett véleményezve. **Árak:** Osan-szájhigiénészer 1.76 kor. Osan-fépen szelvényekben á 88 fill. Osan-fogkefék á 60 fill.
ANTON J. CZERNY Bécs.
XVIII. Carl Ludwigsstrasse 6.
Bpesti főraktár: **Török József** gyógyszer-szálló Király-ú. 12. továbbá minden gyógyszerárban, droguerkiában és parfümeriákban. Székhelye utánvét mellett. Megrendelések oly helyről, hol még raktár nincs, felül cökök egyikező intézendők. Prospektus ingyen.

BUTOR.
Ajánljuk dusan felszerelt raktárunkat **háló-, ebédlő-, szalon- és uriszoba-berendezésekben,** a legegyszerűbb kivitelűtől a legfinomabbig.
Menyasszonyi kelengyéknel engedmény.
Patyi Kálmán és Tivadar (Testvérek)
Kossuth Lajos-utca 11. földszint és I. emelet.
Kérjük, tessék címünkre pontosan ügyelni.

Magy. királyi államvasutak.
54564/900. szám.
Pályázati hirdetés.
Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a f. évben, vagyis 1900. évi december hó 31-ig szükséges 2800 drb utánzótt özbör, vagy ennek megfelelő 1200 drb valvai özbör szükségletnek szállítást biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.
Az ajánlati minta, valamint a szállítókra vonatkozó részletes módzatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaronál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest, Andrássy-út 73. szám, II. em. 43. ajtószám) kaphatók.
A szabályzerden kiállított, iventünk egy koronás magy. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi május hó 8. déli 12 óráig a magy. királyi államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda küldendők és a boríték ezen külcimvel látandó el. **Ajánlat 54564/900. számhoz.**
Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a következő minőségű minták is. **Bánatnyom** gyantán az ajánlt özbörök értékének 5% legkésőbb f. évi május hó 7-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztárnál leteendő.
Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módzatok betartása mellett állítanak ki, nem vételnek figyelembe.
Budapest, 1900. április havában. Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjazatik.)

STANDARD életbiztosító-társaság
Edinburghban (Angolhon.)
Alapítottatt 1825-ben.
Magyarországi fiók: Budapest, V., Fűrdő-utca 4.
Korona

Évi bevétel	28.000.000
Kiutalt nyereségyrészek	150.000.000
Vagyon	222.000.000
Műaléletek folytán kifizetve	460.000.000

A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Késégtelen biztonság Alacsony díjak. Szabad vállalkóvnyok. Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál Tökésítés és előre megállapított visszaváltási érték Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborúbiztosítás népfelkelők részére.
Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

Minden azo egyasari beiktatasa post beutkobi 2 kr. Cimmet ellatott hirdetesekert kulon 30 kr. kincselet belegydi jar.

APRO HIRDETÉSEK

A hirdetesekre dijmentesen ad felvilagostast a kiadohivatal: Jozsef-kortut 18. szam.

Levelebi tudakozodasara ingyen adnak felvilagositast, csak a valaszra szukseges helyeget kell melleselni. Tudakozodasoknal a hirdetes szamat a kiadohivattal mindig kozolni kell.

APRO HIRDETÉSEK

ELŐFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO

kiadohivatalban Jozsef-kortut 18.

Magyarorszagban a koretkezto cshadyszokasok: Breuer noverek, Teresz-kortut és Podmaniczky-utca szok.

Memesek-fele kzsede Petof-tér.

Benda Jozsefne, Andrássy-ut 59.

Sopronyi V. donany-nagy-tzsede, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksane, Andrássy-ut 36.

Szanto Mar tzsedejeben Kecskemeti-utca 14.

Weitzenfeld Jakab, Kiraly-utca 1.

Bloeker J. hirdetesi iroda IV. Suto-utca 6.

Elek Bernat hirdetesi iroda V. Furdou-utca 4.

Fischer J. D. hirdetesi iroda IV. Zsilvarus-utca 7.

Goldberger A. V. hirdetesi iroda IV. Vaci-utca 9.

Hansenslein és Vogler hird. iroda V. Dorottya-u. 9.

Leopold Gyula hirdetesi iroda VII. Erzsebet-kortut 14.

Messe Rudolf hirdetesi iroda VII. Karolykortut 9.

Schwarz Jozsef hirdetesi iroda V. Marokk-u. 4.

Tanczer Gyula hirdetesi iroda IV. Szervizut 8.

Szép és intelligens

fial ember szep lanyanyal vagy asszonyanyal szeretne megismerkedni szorakozas celjabol. Leveleket a kiadoba kerek Tudatlan ifju jelge al. (Anyagi erdek mindket reszrol kizarva.) 6080

Váci-kört.

Harmadikon fonomok utazik, en 19-6n fent lehetnek. 6082

Alkalmazást

kores egy vegkielgitett vasutas kintno bizonyitvanyokkal, ki minden irodai munkara alkalmas. Esotleg 5-600 korona ovadekkel penbezede, vagy penztarnoki allast is elfogad. Cim a kiadoban. 2851

Óvadékképes

29 éves fiatal ember jelenleg egy nagyobb intezesi hivatalnok, mintpenztáros, vagy más bizalmi állast keres. Ajánlatokat kerek 2000-3000 korona. 2723

Állást

kores egy tisztosagos izr csaladnal mint egyszeri bunne. Beszélék magyarul és németül; jartas vagyok a ruhavaris és kézmunkában. Cim S. Sz. alatt a kiadohivatalban. 2891

Pénztárnok

kerestetik elsobrendu biztosito intezetoz 6000 forint kaucioval, kézszenben vagy értékpapirokban, magyar és német nyelvismerettel. Ajánlatok Krausz Mór úgynökhoz Flutnéba intézendők. 2896

Mosónőt

keretek, ki a fehérmüt néen nontja s azt javítani tudja. Cim a kiadohivatalban. 2855

Kerestetik

urassgi inas, ki már mint olyan volt alkalmazva és a magyar és német nyelvet bírja. Cim a kiadoban. 2829

Gazdaszonyi

állast keres öveggy gazdasitno; ki a falusi gazdasági teendőkben teljesen otthonos. Cim a kiadoban, a hová ajánlatok „Gazdaszonyi” cimén is küldhetők. 2894

Üzlet

Csongrádon egy vegyes kereskedés jó forgalommal, család körülmények folytán azonnal eladandó. Ajánlatok „Üzlet” cimén a laphoz koretnek. Úgynökök ajánlata is figyelembe véteik. 2895

Egy jó forgalom

uri, női-divat és rövidaru-üzlet egy 80.000 lakossal bíró városban kedvező feltételek mellett azonnal eladó. Cim a kiadohivatalban. 6043

Előkelő

magyar állami hivatalnok a legszerényebb feltételek mellett házifüggetli állást keres. Cim a kiadohivatalban. 2345

Egy elegánsan

berendezett hónapos szoba elszobával, egész külön bejárattal a Váci-körtön, közel a Törvénykezési Palotához, fiatal orvos vagy úgynöknek is igen alkalmas, májusra kiadó. Cim a kiadoban. 2865

Jobb

izraelita családól való tanuló teljes ellátást kaphat distingválts csaladnál, a Kerepesi-ut közelében. Cim a kiadohivatalban. 2888

Teljes ellátást

kaphat egy tisztosagos urember, egy intelligens urnével a Dohány-utca-ban, a két színház közelében. Cim a kiadohivatalban. 2889

Gyárihivatalnokok

figyelmebe.

A Linzergyárral szemben egy csinosan butorított szoba azonnal kiadó. Cim a kiadohivatalban. 5867

Különbejáratu

féregmentes, tisztá, csinos butorított szoba a Terész-körtön azonnal kiadó az Andrássy-ut (Oktozon) közelében. Cim a kiadohivatalban. 2868

Expediálba

tanuló leány felvételik, értekezni lehet délután 4-6-ig. Cim a kiadohivatalban.

Nyaraló.

Balaton legrossz és legelcsesegesebb vidéken magaslatsón, gyönyörű kilátással, 12 szoba, 4 konyhával teljes felszereléssel és berendezéssel, esetleg részekben kiadó. Cim a kiadohivatalban. 6067

Kerékpár

(Styria) alig használt és egy 16-os Lancaster (Piper-gegyer) jutányosan eladó. Cim a kiadoban. 2381

Irodai munkát

keres szerény feltételek mellett iskolázott fiatal-ember. Cim a kiadohivatalban. 2880

Kiadó.

Egy butorított szoba és konyhá a Hermína-utca, a villányos vasuti megállóhely közvetlen közelében, gyönyörű helyen, jutányosan kiadó a nyári időnyre. Cim a kiadoban. 2869

ERÉNYI-féle

kitüntetett „NERVIN” nagy üveggel 80 krajár. Legjobb: csuz, kószvény, csontbántalmak, derékfájás és szagattás ellen.

Csinos

fialat intelligens urinó ajánlkozok jobb fizetlebe pénztarosonének, elárusitónének, szép irással bír, írodába is alkalmas, esotleg biztosítékkal is rendelkezök. Cim a kiadohivatalban. 2897

8 szoba butor

Egy földbirtokos által alig 5 hónapig használt háló-, ebédli-, őrügyermekszoba, garpon berendezés, szalon-berendezés, szolga-, csodli-, előszoba és konyhaberendezés a lakásátadása miatt 28-ig eladók. Budapest, Jozsef-utca 29. földsz., 9-től 12-ig és 2-től 6-ig.

Magy. kir. Államvasutak

Hirdetmény.

Osztrák-magyar vasutikötélek. (I. pótlék életbeléptetése a II. rész 2. díjszabási díjzűggyelgellékéhez.)

Az osztrák-magyar vasuti kötélek II. rész 2. díjszabási díjzűggyel 1900. január hó 1-től érvényes függelékéhez 1900. évi május hó 1-ével I. pótlék lép életbe.

Ezen pótlék díjtételek hatályon kívül helyezését, egyes áruikre és vízszonylatokra közvetlen díjtételeket a függelék 31. tételeknek kiegészítést és helyesbítést tartalmaz.

Ezen pótlék a részveszakiul legközelebb megszerezhető lesz. Budapest, 1900. évi április hó 21-én.

A magyar kir. Államvasutak igazgatósága, egy-szersmind a részveszakiul nevében is. (Utányomás nem díjazt.)

Butor részlet-fizetésre FUCHS BODOG-nál BUDAPEST, Jozsef-kortut 26.

Nevelőnőket

francia, angol és német-honiatok, akl. magyar tanítóneket, minden nemzetségi bunneoktatás-gyermekkeresztésnöket, társalgónöket a nyárra is lelkiismeretesen ajánl és elhelyez

Szegheóné S. Lujza BUDAPEST, VI., Dessewffy-utca 22.

Butor egy kézszenért, mint részlet-fizetésre leggyorsabbul a legújabb kivitelű legjutányosabban kapható Ehfrenten és Fuchs testvéreknél BUDAPEST, VI., Teresz-körtut 8. sz. (Andrássy-ut közelében.)

Közne-posztály.

Ferenc Jozsef-kabát 4 forint Jaquet ----- 3 forint Fraack ----- 5 forint Nadrág ----- 2.50.

Rothberger Jakab, Kristóf-tér 2. I-ső emeleti.

Hallatlan árleszállítás.

Betyárok. Torténetek az alföldi rablóvilágból gr. Rádai korában. Előbb 3 K. most 80 fillér.

Bródy: Pehér könyv. Uj regény és egyéb dolgozatok. 1-86 kötet. Előbb 2 K. most 1 K.

Darwin: Az emberszármazása és az ivari kiválás. Előbb 3 K. most 1 K.

A szabadság vértanúi. Regényes korrajz. Előbb 2 K. most 1 K.

Egy szegény ifju története. Feuilleton Octave-től. Regény. Előbb 2 K. most 60 fill.

A világ vége. Flammarión Camill-től 43 képpel. Előbb 2 K. most K. 1.10

A háromszoknyás leány. (Kocok Pál). Előbb 2 K. most 50 fill.

Mámoriték történetek. (Maupassant). Előbb 1.60 most 60 fill.

Jó madarak. (Üjontás) Ujjabb törvényeszi ki karcolatok. Előbb 2 K. most 60 fill.

A bánya. (Ohnet). Előbb 3 K. most 1 kor.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadohivatalában, utánvétellel vagy a pénz beküldése ellenében. 2 koronán alóli rendelések csak az öszeg előzetes beküldése ellenében esz-közölhetnek.

BUTOR alkalmi vétel!

Készletozés folytan megvett n. m. elkötözések alkalmával, kereskedésen stb. kiad-reing legjobb késsitvényű lakáberendezések, és pedig teljes háló-, ebédli-, szalon-, fürdőszoba és különféle szőveggy, lámpa stb. sokkal olcsóbban eladók, mint új butorok, a mellett minden jobb mint az új, mivel csakis kifogástalan és kipróbált tárgyakat tartok ártalom. Géncsi Bertalan alkalmi butorok telepe Budapest, Dorottya-utca 5. a. I. emelet.

Kitűnő szabónő

ajánlkozok házakhoz mérésedő díjazásért. Cim a kiadohivatalban. 2892

Szent-Endre

kültársóban, Izében kisebb nyaraló, egy 461 ölnyi szep gyűléssel szabad kézből eladó. Kies vidék, jó forrásvíz. Cim a kiadoban. 2897

A pénz. A habern ZOLA Nana.

egyenként 2 kor. helyett 70 filléért kapható a „BUDAPESTI NAPLO” kiadohivatalában, Jozsef kortut 18.

Zalógházi

cédulákat veszek. Eladók 13 latos ezüst evkeszleteket, grammja 5 kr., girandólok, gyertyatartókat, háltaákat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evkeszket 6 forint 50 kr., teljes 12 szeméjyre való teljes evkeszleteket 6 forinttól kezdve, dus választék mindennemű ezüst műtűvös tárgyakat, arany férfilánok köllöggyel, grammja 85 kr., masszív arany gyűrk 2 forint 40 krtól, tula remonitór órák 6 forint Grünberger Ármán Béla örökese Budapest, IV., Városház-tér 9. I. em. 23. Haribazár. Képes árjegyeket bérmentve és ingyen. Részletfizetésre is.

18 szoba butor.

Koritovszky grófnál haszonbérbe volt szalon-berendezés, valamint más urassgoktól megvett, továbbá ujonnan készített háló-, ebédli-, őrügyermekszoba-berendezések, lámpák, szőnyegek, valódi olajfestmények, függönyök, asztali és ágylterítők jutányosan eladotnak. Jó karban levő használt butorok megvételnek vagy újakra becseréltetnek.

Budapest, VI., Szerencsen-utca 1., Váci-körtut sarkán, I. em.

Magy. kir. Államvasutak. 43837/900. sz.

Díjvasszátérítés (refactia).

A lapok annakidegen közölték a bpesti kir. keresk. és váltótörvénysekéen azon elvi jelentőségű ítélet, melylyel egy bpesti kir. Államvasutak elleni 4047 forint fuvardíjvasszátérítése iránt indított perczben felperest keresetével elutasította és kimondotta, hogy a díjvasszátérítés engedélyezésének egyik célja, ha az csak bizonyos viszonylatra adatik meg, intézvény természetéből folyog az, hogy a szállítást a meghatározott irányban fokoztassák és miután a felek, akik két viszonylatra nézve állapították meg a refactat, mon köztölték ki azt, hogy az egyik viszonylatban elért felesleg a másik viszonylatban vétessék, emellegyva a megállapodás céljának azt kell tekinteni, hogy a mind a két viszonylatban csak akkor díjvasszátérítés, ha az elszállított Ármennyiség mindegyik viszonylatban az illető viszonylatra nézve megállapított legkisebb mértéket eléri. Az a körülmény, hogy a vasut felperes által kizsámított nyers szijbevételek elérték, akkor, a mikor az igény, mint a jelen esetben a szállított tonnamennyiséghez van kötve, a díjvasszátérítést igényt nem állapítja meg.

A budapesti kir. iteltöltába az elsőbírósz ítéletét helybenhagyta és miután felperes azt is felkötözte, hogy a teljes Ármennyiség szállítását a Szerbiában annak idején fenforgott politikai viszonyok tetteit lehetetlenül és így a teljesítésben „vismajor” által volt akadályozva, kimondotta a kir. iteltöltába, hogy a szerződés teljesítésében vismajor által akadályozott fél a vismajor alapján csak arra tarthat igényt, hogy a szerződés mon teljesítése miatt élt esetleg terhelő kötelezettségek alól felmentették, de a vismajor mon szolgálat alapul arja, hogy a vismajor miatt a szerződés mon teljesített fél a másik féltől a szerződés teljesítése esetére kikötött előnyöket a maga részére követelhesse.

A kir. Curia legutóbb hozott 1396/99. sz. döntésével a másodbírósz ítéletét helybenhagyta és a vismajor forgalmára nézve azt a további elvi kijelentés tette, hogy az üzleti konjunkturának bármely okkól bekövetkezett kedvezőtlen alakulása a felperes által vitatott értohatalom fogalma alá nem eshetik. Budapest, 1900. április 18.

Magy. kir. Államvasutak. 53820/900. C/I. sz.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar vasuti kötélek. Dél-nyugot-osztrák-magyar vasuti kötélek. Magyar-boszniai közös forgalom. Reexpedicionális kedvezmény a „Czegledi ipar- és kereskedelmi részvénrtársaság” czegledi tárházába betárolt gabona stb. küldeményekre nézve.

A czegledi ipar- és kereskedelmi részvénrtársaság Czegled állomással sinösszekötésben álló czegledi tárházába vasuton érkező és onnan vasuton továbbítandó gabona, búyivesek, olajmagvak, olajpogácsa, liszt és Ármenny-küldeményekre nézve teljes kocsikarományokban való szállítás esetén, a Magyarorszag és Austria tárházában betárolt és azokból reexpediált árúk kezelésére és elszámolására vonatkozó 1899. évi január hó 1-től érvényes határozatok betartása mellett, folyó évi április hó 15-től kezdve a reexpedició kedvezménye, vagyis az eredeti feladási Állomástól a végleges rendeltetési Állomásra a továbbiakban fennálló közvetlen díjtétel alkalmazása az alábbi feltételek és módzatok mellett az osztrák-magyar vasuti kötélekben a Dél-nyugot-osztrák-magyar vasuti kötélekben és a magyar-boszniai közös forgalomban engedélyeztetik. — A reexpedició kedvezménye csak oly viszonylatokban szállítandó küldemények után nyer alkalmazást, a mely viszonylatok forgalma a fennálló irányítási szabályok értelmében Czegleden átvezetetik, ha az illető küldemények a „Czegledi ipar- és kereskedelmi részvénrtársaság” czegledi közraktárába címmezveg és ezek által a betárolás napjától számított 12 hónapban belül továbbítás céljából újból feladatnak. — Megvan azonban engedve a fuvarleveleken azon czéget is megnevezni, mely tulajdonos, illetve közvetítő gyanánt szerepel. — A közvetlen díjtételeken kívül reexpedicionális illeték gyanánt 100 kilogramm 3 fillér számítatik. — A reexpedició kedvezményéből kizárók oly küldemények, melyek utányelölírással ellátott fuvarlevelekkel adatnak fel. — A reexpedició kedvezménye rendszert a küldeményeknek a közraktárokból való továbbítása alkalmából rovatolási utján alkalmazatik és pedig Czegled állomás által a küldemény beérkezése alkalmával kiállított rovatlapkivonatok alapján, melyeknek a közraktári gondnokság azon írásbeli megkeresésével kell ellátva lenniök, hogy a küldemények a közvetlen díjtételek alkalmazása mellett továbbítassanak. — Egyebekben a küldemények betárolására, a reexpedicionális kedvezmény alkalmazására és a szállítási díjak kiegyenlítésére a tárházakban betárolt és ott reexpediált küldemények kezelésére és elszámolására vonatkozó 1899. január hó 1-től érvényes tárházi határozatok mérvadók. Budapest, 1900. április 17.

Magy. kir. Államvasutak a részveszakiul nevében is. (Utányomás nem díjazatik.)

KÉPES levelező lapok

Magyar művészek újabb alkotása után. Finom fénynyomat. Hazai készítmény. Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te. Bihar Sándor: Munka után. Innocent Ferenc: Fátolytánc. Karvaly József: Vászárfa. Konkó Ida: Havasi pásztortorok. Margitai Tihamér: Ronót Pál históriája. Márk Lajos: Ezernyelcszázhuszban. Márk Lajos: Teretere és Szerelmi dal. Neogrady Antal: Veszett boldogság. Senyeli Károly: Szökőkút, Kecskepásztor. Teles Edg: Enyelgés. Tolnay Ákos: Diana és Enyelgés. Neogrady Antal: Az erdő titka.

20 darab ára 1 forint bérmentes küldéssel. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadohivatalában VIII. Jozsef-kortut 18. szám

Butorvevőknek

különös alkalma nyilik jó, szolid butorokat a legmodernebb kivitelben legjutányosabb árakon bevásárolni, Kecskeméti-utca 6. sz. I. em. 10.

Köhögésnél,

rekedségűel vegyenek 30 krért Róthy-féle pemetofücskorkát.

CRÉME DE FANCEON a 8 sziv védjeggyel. Rögton finomított és szépítő arc krém. Legjobb a világon! Ártalmatlan! Zsiritalan! Kis tégely 1 K. Nagy tégely 2 K. Főraktár: „URSITS”-győrszerter Budapest Bakóczy-tér Vidokre 10. sz. többet beküldés után franko